

ION MIHAI PACEPA

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Volumul II

VIATA MEA ALĂTURI DE GHEORGHIU-DEJ

Biblioteca ZIUA

Editura Omega SRL

București, 1999

Coperta de: DANA BART

Coperta colecției: ROMEO BEGHES
după o idee de Nicolae Alexandru Bărbulescu

© Copyright 1999 Ion Mihai Pacepa

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin Autorului. Reproducerea integrală sau parțială a textului este interzisă și va fi pedepsită conform legii. Editura OMEGA are dreptul de a vinde Lucrarea și în alte țări din afara României, cu excepția Statelor Unite ale Americii și Canadei, unde vânzarea Lucrării se va face exclusiv prin Cornel Dumitrescu, co-editor al săptămânalului *Lumea liberă* din New York.

Editura OMEGA și Autorul au dreptul de a acționa în justiție orice încălcare a drepturilor de autor.

ISBN 973-98745-6-8

Editor: MIHAI BĂRBULESCU

Redactor: BEATRICE DANTEȘ

Tehnoredactor: ROMEO BEGHES

VIAȚA MEA ALĂTURI DE GHEORGHIU-DEJ

Capitolul 1

FRATELE MAI MIC AL PGU

Transferul meu la Departamentul de Informații Externe, sau DIE, în miezul serviciului de spionaj al României comuniste, s-a datorat întâmplării. Un accident, aparent exterior vieții mele, mi-a marcat hotărâtor destinul. Nu aş fi pus, probabil, nicidecum piciorul în DIE, dacă nu s-ar fi produs, la serviciul tehnico-operativ al acestuia, cu reședința într-o clădire separată, din vecinătatea Grădinei Icoanei, incendiul din anul 1955.

Așa a fost însă să fie.

Pentru a cerceta cauzele incendiului, generalul Vasile Vâlcu, șeful DIE, a reușit să-l convingă pe Alexandru Drăghici, proaspătul ministru român de Interne, să-i pună la dispoziție, pentru efectuarea investigațiilor, un inginer chimist cu experiență. Acela am fost eu.

O jumătate de oră mai târziu, după obținerea aprobării lui Drăghici, mă aflu în automobilul Jaguar al lui Vâlcu, străbătând în goană străzile Bucureștiului. Flăcările incendiului distruseseră între-

Ion Mihai Pacepa

gul stoc de acte de identitate occidentale contrafăcute (certificate de naștere, pașapoarte, permise de conducere auto etc) folosite de DIE pentru a-i "documenta", cu identități vestice, pe ofiterii săi ilegali din exterior, cât și pe unii dintre teroriștii străini folosiți de ea. O bună parte a acestor documente contrafăcute fuseseră primite de la Moscova, iar aceasta spumega acum de furie și vroia capul sabotorilor.

Concluzia raportului final, prezentat de mine generalului Vâlcu după terminarea investigațiilor, era că focul nu a avut la origine, cel puțin din partea românilor, un act de sabotaj. Incendiul se declanșase prin autoaprinderea unei cantități de peste 20 kg. de hârtie inflamabilă, primită deunăzi de la Moscova, de serviciul tehnico-operativ al DIE. Era vorba de o hârtie specială, produsă în laboratoarele PGU, cu explozie instantanee la contactul cu o țigară aprinsă, în acest caz hârtia dispărând într-o fracțiune de secundă, fără să producă cenușă, deci fără să lase un "corp delict" în urmă. Analizele chimice efectuate de mine asupra rămășițelor de hârtie inflamabilă găsite la locul incendiului au arătat că autoaprinderea a fost provocată de stabilizarea necorespunzătoare a hârtiei în timpul procesului de producție.

Am sesizat oftatul de eliberare al generalului, când a terminat de citit raportul.

- Bună făcut, capitan - a mormăit Vâlcu, în româna lui cu accent slav, din cauza căruia fusese poreclit "Bulgarul". Și a răsuflet ușurat.

Câteva săptămâni mai târziu mă aflu în biroul neconspirat al lui Vâlcu din sediul Ministerului de Interne.

- Felicitare pentru avansare, tavarăși maior- mi s-a adresat Bulgarul. Și pentru mutare la DIE.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Apoi, întorcându-se spre maiorul Ionescu Anghel, șeful lui de cadre:

- La Italia!

Adică, am fost repartizat pentru a-mi desfășura activitatea în Italia.

Așa am devenit, dintr-o dată, și maior și ofițer de informații externe.

Transferul meu, din aparatul-intern al Securității, în structura serviciilor externe ale acesteia, l-am primit ca pe un colac de salvare. Am trăit evenimentul emoțional, cu toată ființa. Nu exista, bineînțeles, nici o garanție că DIE ar fi fost o alee pavată cu petale de trandafir. Dar eram dispus să mă duc oriunde, numai să scap de poliția politică internă, destul de bine cunoscută de mine, până la acel moment, din interior.

Entuziasmul meu s-a diminuat substanțial după ce am înțeles că DIE, creat de generalul Aleksandr Saharovski, (1) nu era altceva decât o filială a serviciului sovietic de spionaj, numit de acum PGU. De altfel, generalul Saharovski nu s-a sfiit să spună că serviciul de spionaj "din România", cum s-a referit el întotdeauna la DIE, a fost construit de ofițeri sovietici, pe o fundație sovietică, și că are, deci, acest serviciu de securitate al României, datoria să servească, cu prioritate, interesele sovietice.

Nu pot să nu-i dau dreptate, chiar și, sau mai ales, acum: în toți cei 23 de ani câți am lucrat în DIE, aceasta a fost, într-adevăr, o copie la scară redusă a PGU. O organigramă detaliată a serviciului de spionaj sovietic, din anul 1955, pe care am studiat-o recent (2) seamănă, până la identificare, cu structura organizatorică avută de DIE în perioada când am devenit ofițer de informații externe, iar

Ion Mihai Pacepa

structura avută de PGU 30 de ani mai târziu (3) reflectă, și aceasta, destul de fidel, conceptul organizatoric al DIE, la data când eu am făcut ruptura cu comunismul.

La fel ca în structurile PGU, întregul personal al DIE deținea grad militar (cu toate că nu avea voie să poarte uniforma militară) și era considerat parte integrantă a forțelor de securitate. Urmând modelul PGU, ofițerii DIE, trimiși, cu permanență la post, în străinătate, aveau, de regulă, acoperirea de diplomați, atașați comerciali, salariați ai ONU sau ai altor organizații internaționale.(4)

Asemănările sesizate de mine nu s-au oprit însă aici. Curând, am descoperit că DIE avea mult mai mulți ofițeri PGU acoperiți decât toate direcțiile Securității luate împreună. De fapt, întreaga conducere a DIE era formată din comuniști ruși, bulgari, unguri, evrei sau germani care lucraseră pentru Comintern și, pe parcurs, deveniseră ofițeri acoperiți ai INU, rebotezat acum PGU.

Când am fost transferat la DIE, niciunul din acești ofițeri nu a încercat să-și ascundă legăturile sale cu serviciul sovietic de spionaj. Dimpotrivă, toți își făceau un titlu de glorie din activitatea lor pentru PGU. Șeful meu direct, colonelul Rosza, a cărui limbă română avea puternic accent maghiar, posesorul unui vocabular împestrit cu o sumedenie de cuvinte franceze, mi-a declarat de la bun început că, în timpul războiului, lucrase ca ofițer ilegal al spionajului sovietic INU în Franța, împreună cu soția sa, Magdalena, acum maior în DIE, care îi servise acolo drept agent de legătură.

În afara ofițerilor sovietici acoperiți, legendați ca români, DIE avea o multime de alți ofițeri ai PGU la lumina zilei, aceștia acționând, în calitate de consilieri. Ca și colegii lor din Securitate, consilierii din DIE aveau sarcina să traseze linia, cum obișnuiau ei

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

să se exprime. În cazul DIE trasarea liniei însemna: să-i definească obiectivele; să stabilească țările străine unde urma să se acționeze; și să introducă în activitatea DIE mijloacele tehnico-operative ale PGU. Diferența consta în aceea că în Securitate, de regulă, era repartizat câte un consilier sovietic pentru fiecare direcție operativă, pe când DIE avea cel puțin câte un consilier pentru fiecare compartiment. Denumiți *razvedka sovetnic* (consilier de informații externe), ei conduceau efectiv întreaga activitate a DIE.

Consilierul șef primea, zilnic, o copie a fiecărei telegrame cifrate transmisă de rezidente, cât și după fiecare scrisoare operativă - primită de la rezidențe, pe film nedezvoltat, prin intermediul curierului diplomatic. El avea, de asemenea, dreptul să expedieze la Moscova fotocopii ale dosarelor ofițerilor DIE, ale agenților recrutați de DIE în Occident, cât și ale elementelor luate în studiu de rezidențele DIE. Adevărul este că, practic, consilierul șef trimitea la Moscova copiile fiecărui document cât de cât semnificativ - primit de DIE din exterior, sau elaborat de DIE. Pentru aceasta el avea la dispoziție un curier diplomatic special, asigurat exclusiv de ofițeri ai PGU, spre a facilita legătura dintre PGU și "surorile" sale din țările Europei Răsăritene. Curierul sosea la București de două ori pe săptămână.

În afara consilierilor, DIE era împânzit cu o serie de alți ofițeri sovietici, destinați să lucreze exclusiv pentru PGU. Mulți dintre ei erau trimiși la București pentru perioade extrem de scurte, de numai câteva zile, și aveau misiunea de a instrui agenții recrutați de PGU în Occident în tehnica fotografierii, cifru, radio și alte mijloace de legătură specifice muncii de spionaj. Era preferat Bucureștiul fiind mult mai ușor pentru PGU să-i aducă pe acești agenți în secret în

România decât în Uniunea Sovietică.

În structurile DIE activa, de asemenea, un grup de ofițeri ai PGU însărcinați să recruteze cetățeni occidentali aflați temporar în România, considerați și etichetați ca fiind "de interes pentru Uniunea Sovietică". Ofițerii formațiunii locuiau permanent în București și își desfășurau activitatea atât în sediile DIE cât și în casele conspirative puse la dispoziție de acesta.

Bineînțeles că majoritatea ofițerilor din DIE erau români, dar și o bună parte dintre aceștia fuseseră selectați și pregătiți tot de sovietici. Printre cei din urmă s-au aflat câteva zeci de foști prizonieri de război români, recrutați de INO în lagărele din URSS și mutați ulterior într-o școală a INU, unde au fost instruiți intensiv în tehnica muncii de informații externe. Ismail Todiriu (care mai târziu a devenit general în DIE) era șeful grupului.

După "eliberarea" României, aceștia au fost aduși la București și încadrați în SSI (Serviciul Secret de Informații), organul de spionaj și contraspionaj al României, a cărui conducere fusese preluată de către INU încă de la începutul anului 1945. La 30 martie 1951, când s-a înființat DIE, formațiunea pregătită de sovietici a fost transferată în noua organizație. La scurt timp după instalarea primului guvern comunist al României, sovieticii au selectat câteva zeci de activiști de partid din România și i-au instruit printr-un curs intensiv de informații externe, organizat de rezidența INU din București. Acești noi recruți fuseseră de asemenea încadrați inițial în SSI și, ulterior, în DIE. Constantin Munteanu (devenit mai târziu general și expert în probleme palestiniene) și Zeides Emanuel (care a ajuns colonel), au fost comandantul și, respectiv, comisarul politic al acestui grup. O bună parte a celorlalți ofițeri, dintre cadrele care nu fuse-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

seră selectate de PGU, au fost instruiți la școala de informații externe a PGU din URSS. Aceasta și pentru faptul că, timp de mai mulți ani după crearea sa, DIE nu a avut o școală proprie.

Atâta vreme cât la conducerea DIE se aflau ofițeri ai PGU "românizați", nu surprinde faptul că vocabularul profesional al instituției era, în epocă, înțesat cu termeni "românizați", preluați din limbajul PGU. Un astfel de termen era *rezidență*, derivat din rusescul *rezidentura*, care devenise denumirea oficială folosită pentru filialele DIE din străinătate. În ziua când am fost transferat la DIE mi s-a spus că voi lucra sub acoperire diplomatică la rezidența din Roma, și am fost trimis imediat la un curs intensiv de limbă italiană.

- Italia s-a vărsat, mi-a spus șeful cadrelor un an mai târziu, când începusem să mă descurc binișor în italiană și terminasem pregătirea diplomatică la Ministerul de Externe. Tradusă pe înțeles, exprimarea în jargon însemna că, în ceea ce mă privește, Italia nu mai era de actualitate. Atunci, care altă destinație?

Explicația, și noua adresă, nu au întârziat să apară. O scrisoare sosită cu puțin timp în urmă de la PGU îi cerea DIE să-și concentreze întreaga sa activitate împotriva Germaniei Vestice. Recente estimări, făcute de organele sovietice de specialitate, arătau că în această țară se afla de zece ori mai mult echipament militar american pe kilometrul pătrat decât în Statele Unite, și că cel mai modern armament american era folosit cu prioritate pentru dotarea unităților militare americane din Germania de Vest. Pe de altă parte experiența sovietică, continua scrisoarea, arată că în prezent este mult mai ușor și mai lipsit de pericol pentru serviciile socialiste de informații externe să obțină informații despre armamentul american din Germania de Vest, decât din Statele Unite sau din oricare altă

Ion Mihai Pacepa

tară vestică. Personalul militar american staționat în Germania de Vest, explica scrisoarea, manifesta o atitudine mult mai relaxată față de legile și standardele etice americane, se arăta mult mai predispus să stabilească contacte cu reprezentanți din Europa Răsăriteană și, în consecință, putea fi apropiat operativ cu mai multă ușurință decât în Statele Unite. Un avantaj suplimentar îl constituia faptul că, în unitățile militare americane din Germania de Vest, lucrau numeroși angajați civili autohtoni, mulți dintre ei originari din România, Polonia și Cehoslovacia - țări cu largi minorități germane - cetățeni vulnerabili, mai ușor de abordat în vederea recrutării. În sfârșit, Germania de Vest se afla la o aruncătură de băț de Austria, țară lipsită de un serviciu de contraspionaj și oferea, deci, condiții optime pentru întâlniri cu agenții recrutați din rândul personalului bazelor militare americane. Din aceste motive, conducerea PGU a decis să-și reorganizeze rezidențele din Germania vestică, astfel încât sarcina lor prioritară să devină obținerea de informații despre armamentul american, și să numească la conducerea lor ofițeri cu pregătire inginerească, sau cu experiență în domeniul armamentului. În încheierea scrisorii, generalul Saharovski îi cerea DIE să ia măsurile corespunzătoare, de conformare.

Scrisoarea a ajuns la București la câteva zile după ce DIE a fost blagoslovită cu un nou șef. Generalul Vâlcu a fost promovat pe neașteptate în conducerea partidului. Succesorul său, generalul Mikhail Gavriliuk, românizat ca Mihai Gavriliuc, era și mai receptiv la ordinele Moscovei.

- Tu prim inginer conduce rezidentura, m-a anunțat Gavriliuc câteva zile mai târziu.

Asta însemna -sunt iarăși obligat să "traduc"- că eram primul

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

inginer numit șef al unei rezidențe. Gavriiliuc era total analfabet și vorbea românește mai prost chiar decât Bulgarul.

- Tu acum faci nemțește, a adăugat Gavriiliuc.

Asta însemna că, de acum înainte, trebuia să învăț limba germană.

- Și târgovia.

Asta era comerț exterior.

Deoarece, în acei ani, România nu avea relații diplomatice cu Germania de Vest și, deci, nu avea o ambasadă acolo, rezidența DIE era acoperită în cadrul Misiunii Comerciale Române din Frankfurt am Main, ceea ce însemna că ofiterii DIE care lucrau acolo trebuiau să aibă "acoperire" comercială.

Cu alte cuvinte, anul pe care îl consumasem învățând diplomația și limba italiană se dusesse pe apa sâmbetei. Acum, trebuia să devin un comis voiajor de limbă germană.

Nu mi-a părut, însă, rău.

Am considerat numirea mea neașteptată, ca rezident în țara vest-europeană cu cea mai dezvoltată industrie, ca fiind o șansă unică de a-mi ajuta țara, nu Moscova. Fusesem deja instruit în domeniul spionajului industrial, iar inginerul din mine era acum incitat de perspectiva de a avea "acces" la tehnologiile ultra-moderne ale industriei vest-germane care, așa cum credeam în acei ani, puteau ajuta atât de substanțial refacerea economiei.

Până nu de mult cea de a doua exportatoare europeană de petrol și cereale, România era acum o țară sărăcită. Cei patru ani de război alături de Germania au stors-o ca pe un burete, iar "eliberatorii" au pustiit ce-a mai rămas, mai rău decât un val de lăcuste. Ca și cum asta nu ar fi fost destul, în anul 1946 România a fost

Ion Mihai Pacepa

lovită de o secetă pustiitoare care, repetându-se câțiva ani la rând, i-a obligat pe țărani să-și sacrifice vitele. Întreaga populație a țării era, la sfârșitul acestei perioade, înfometată. Existau bineînțeles, fuseseră elaborate, planuri economice pe termen lung și scurt, dar ele se manifestau doar pe hârtie. Pentru ca România să devină din nou grânarul Europei, trebuia să-și refacă fertilitatea solului. Dar cum, atâta vreme cât nu beneficia nici măcar de o singură fabrică de îngrășăminte? Producția globală a țării în anul 1955 era de numai de 43 milioane de dolari (5), ridicol de mică în comparație cu producția globală a Poloniei, de 116 milioane de dolari (6) sau chiar cu aceea a Germaniei de Est, de 96,5 milioane de dolari (7), țară cu o populație doar la jumătate din cea a României. Cum putea, însă, România să cumpere tehnologiile și echipamentele occidentale, de care avea nevoie ca de aer, fără valută forte? Iar cheresteaua era cel mai important produs exportat de România pe dolari.

Am fost întotdeauna convins că este undeva un sfânt care veghează și asupra mea, și i-am mulțumit pentru șansa unică acordată. Ca să aflu, câteva ore mai târziu, de la noul *razvedka sovetnic* pentru Germania de Vest, că numirea mea, ca rezident acolo, s-a datorat de fapt unui cu totul alt sfânt.

- *Privet i pozdravlenie*, m-a întâmpinat el în rusește, strângându-mi mâna ca într-o menghină.

Apoi a continuat în germană.

- Șeful nostru din Moscova vă transmite salutări și felicitări cu ocazia numirii în noua funcție.

- *Danke*, i-am răspuns.

Învățasem de la tata și în școală suficientă germană ca să pot purta o conversație ocazională.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

- Vrea neaparat să stea de vorbă cu dumneata înainte de a pleca la post, a adăugat noul *razvedka sovetnic*, scrutându-mi atent fața prin ochelarii săi de miopie, ca să-mi vadă reacția.

Bineînțeles, am fost surprins, luat pe nepregătite.

- Nu m-am întâlnit niciodată cu generalul Paniușkin, i-am răspuns. Aleksandr Semionovici Paniușkin fusese numit șef al spionajului sovietic în iunie 1953, când Hrușciiov i-a schimbat numele din INU în PGU.

- Paniușkin e istorie, mi-a răspuns zâmbind noul *razvedka sovetnic*. Acum fostul dumitale prieten e șeful nostru suprem.

- Care prieten?

- Aleksandr Mihailovici. Am avut o lungă discuție cu el despre dumneata înainte de a părăsi Moscova, și și-a amintit cu plăcere de acele zile și nopți când ați lucrat împreună la cazul lui Vasile Luca.

Am fost stupefiat. Cum era oare posibil ca generalul Saharovski, creatorul Securității și autorul din umbră al crimelor ei, să fie numit șef al spionajului sovietic în timp ce "cuvântarea secretă" a lui Hrușciiov, demascatoare a asasinatelor poliției politice sovietice, se prelucra în fiecare zi cu ofițerii DIE? Generalul Vsevolod Semionovici Abakumov, fostul șef al MGB, abia fusese executat pentru că a înscenat procese politice în anii lui Stalin. Cum era oare posibil ca Saharovski, care a făcut același lucru, cel puțin în cazul lui Luca, să devină acum șeful nostru suprem?

Am fost însă prea curând prins de vârtoarea pregătirilor pentru plecarea în Germania de Vest. Am uitat atât de Hrușciiov cât și de Saharovski și de lumea lor.

Capitolul 2

SPIONAJUL SOVIETIC ÎL ASASINEAZĂ PE IMRE NAGY

Regula era ca orice nou șef al unei rezidențe, române sau sovietice, să aparțină administrativ de serviciul de spațiu, menit să-i coordoneze atât programul de pregătire operativă cât și cel pe linie de acoperire.

La începutul lui octombrie 1956, la încheierea programului de pregătire operativă, am fost prezentat lui Mihai Petri, ministrul adjunct al Comerțului Exterior, responsabil de relațiile României cu țările occidentale. Câteva zile mai înainte, el semnase documentele pentru "angajarea" mea la Ministerul Comerțului Exterior, ca și numirea la Agenția Comercială a României din Germania de Vest. Acum, urma să mă prezinte conducerii Direcției de Relații, aceasta având misiunea de a mă iniția în tainele comerțului exterior, pentru ca, după încheierea pregătirii de acest gen, de specializare, să mă trimită cât mai rapid la Agenția Comercială din Frankfurt am Main, unde se resimțea o nevoie acută de ingineri.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Abia intrat, însă, în biroul lui Petri, unul din numeroasele aparate telefonice de pe birou a început să sune.

- Înapoi la *Furnal*, mi-a spus ministrul, după încheierea convorbirii.

Petri era un vechi ofițer acoperit DIE, întâlnit de mine la *Furnal*, cum era numit în jargonul ofițerilor ei de atunci sediul central al DIE, numele sau porecla fiind atribuite direcției noastre pentru a sublinia activitatea ei neîntreruptă: DIE lucra zi și noapte, asemenea unei oțelării.

- Dă-i o mașină, i-a ordonat Petri directorului său de cadre, care întotdeauna a fost ofițer acoperit al DIE. Bosu' cel mare are nevoie de el imediat!

De cum am intrat în biroul lui, generalul Gavriluic m-a anunțat:

- Terminat cu târgovlia. Acum (te) întorci la Tenter !

- E *harașo* să vezi vechi prieten, Ivan Mihailovici - a spus individul instalat ca de-al casei în unul din cele două fotolii din fața biroului lui Gavriluic. Auzind acea familiară voce, melodioasă și plăcută, am crezut că am halucinații. Când m-am uitat însă mai atent, am realizat că tipul din fotoliu era cu adevărat generalul Saharovski. Figura lui, distinsă, venea în flagrant contrast cu fața roșie și ceafa lată, de țăran transpirat, a omului tolănit în celălalt fotoliu din fața biroului.

Saharovski mi l-a prezentat doar ca "Ivan Alexandrovici", dar curând am aflat că era nimeni altul decât generalul Ivan Serov, noul șef al NKVD pe care Hrușciiov îl rebotezase recent Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti (Comitetul Securității Statului), sau KGB. (8)

Ion Mihai Pacepa

Atât Saharovski cât și Serov erau îmbrăcați în cămăși ucrainiene, cu broderii înflorate, purtate pe deasupra unor pantaloni gri, lăbărtați.

Nici astăzi nu am înțeles de ce majoritatea cadrelor de conducere ale KGB și PGU, precum și consilierii din România ai acestor instituții, și-au dat atâta osteneală, consecvent de-a lungul timpului, să-l imite pe liderul din Kremlin. În anii lui Stalin mai toți purtau tunică de tip militar, încheiată până la gât, mergeau cu pași rari și vorbeau cu voce de tătuc. Sub Hrușciov ei erau îmbrăcați în cămăși naționale înflorate sau în costume lăbărtate, și gesticulau agresiv când vorbeau. Să fi fost, oare, doar o moștenire de pe vremea țarismului, când birocrății ruși se dădeau peste cap ca să-și lingusească superiorii? Este o curiozitate tipică de comportament în sistemul comunismului sovietic. Personal, n-am reușit încă să mi-o explic. În România, cultul lui Ceaușescu a luat forme mult mai imbecile decât însuși cultul lui Stalin. Cu toate acestea, nu am văzut nici un român dornic să arate, să vorbească, sau să se poarte după modelul sau moda Ceaușescu.

- *Pajalusta*, luați loc, m-a invitat Saharovski cu politetea-i obișnuită, făcându-mi un semn către scaunul liber de la masa de sedință. M-am așezat între colonelul Wilhelm Einhorn, șeful adjunct al DIE pentru Europa, și maiorul Emanuel Zeides, șeful serviciului pentru țările de limbă germană și boss-ul meu direct.

Cu ocazia acelei ședințe am aflat că Serov și Saharovski sosiseră la București în cursul nopții, împreună cu Hrușciov și Gheorghe Malenkov. Acesta din urmă, recent înlocuit din funcția de prim ministru, era încă membru al Biroului Politic. Scopul vizitei celor patru în România era realizarea de "consultări urgente" cu ai

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

noștri, în legătură cu "evenimentele periculoase", aflate în desfășurare în Ungaria.

Moscova deține "dovezi" că Ungaria colcăie de spioni occidentali, care "incită drojdia societății" la răscoală împotriva "guvernului poporului" - ne-a spus Serov, el fiind, de altfel, și conducătorul sedinței noastre. În versiunea lui Serov, acești "agenți străini" au instigat populația să ceară reabilitarea lui László Rajk (fostul ministru maghiar de Interne, spânzurat în anul 1949 în urma sentinței de condamnare pronunțată în procesul înscenat acestuia de INU), cu scopul de a denigra Uniunea Sovietică. Mâna lor "criminală" a ieșit la lumină la data de 6 octombrie 1956, cu ocazia reînhumării osemintelor lui Rajk, când sute de mii de oameni au ocupat străzile Budapestei cerând retragerea trupelor sovietice din Ungaria. De fapt, ne-a subliniat Serov, tocmai această "anarhie", provocată cu prilejul reînhumării de "agenți imperialiști", este motivul vizitei inopinate a lui Hrușciov la București.

Recenta "rebeliune" din Poznan, care nu a putut fi stăvilită decât cu forța tancurilor, (9) a făcut ca Polonia să nu poată fi folosită ca bază pentru trupele sovietice pe care Hrușciov vroia să le trimită în Ungaria spre a ajuta "poporul" să păstreze "ordinea socialistă." De aceea, Hrușciov a decis să aducă în secret în România zece divizii ale Armatei Roșii pentru a le masa la frontiera cu Ungaria, gata de intervenție. Conducerea României, ne-a spus Serov, sprijină necesitatea intervenției militare în Ungaria și s-a oferit să participe la ea cu trupe române. Hrușciov însă nu vrea să dea aparența de internaționalizare a acestei crize, motiv pentru care a insistat ca rolul României în "rezolvarea" ei să nu fie făcut public.

Hrușciov i-a cerut lui Dej să folosească "baza operativă", de

Ion Mihai Pacepa

peste un milion de maghiari care trăiesc în Transilvania, pentru a ajuta în secret organele sovietice să-i "identifice și neutralizeze" pe liderii rebeliunii maghiare.

- Gheorghiu-Dej, ne-a comunicat Serov, a fost imediat de acord. Iar Gavriliuc ne-a confirmat că a primit deja ordin să treacă la fapte.

Prima sarcină a DIE era aceea de a deschide o rezidență în Budapesta și de a o încadra cu ofițeri DIE de origine maghiară. Colonelul Wilhelm Einhorn, șeful adjunct al DIE pentru Europa, născut în Ungaria, fusese numit deja șef al acestei rezidente, și trebuia să plece imediat la Budapesta.

- Principala lui sarcină, ne-a informat Serov, este de a-i identifica pe "câinii turbați" din Ungaria, pe instigatorii la răscoală.

Pentru aceasta, atât el cât și ceilalți ofițeri ai noii rezidențe din Budapesta trebuiau să pozeze acolo drept "maghiari naționaliști" care "înfierează cu tărie crimele stalinismului" și simpatizează cu cei ce vor "liberalizarea" țării. În acest fel, rezidența DIE va acționa ca un "magnet" pentru "spionii imperialiști", instigatori la rebeliune, iar prin intermediul acestora cei de acolo vor putea să afle identitatea "cozilor lor de topor". Deoarece situația inflamabilă din Ungaria cerea să se acționeze cu maximum de operativitate, colonelul Einhorn trebuia să raporteze direct rezidentei PGU din Budapesta numele acestor "câini turbați".

Cea de a doua sarcină a DIE era să caute în întreaga Securitate ofițeri de origine maghiară vorbitori și de limba germană, să-i doteze cu pașapoarte de cetățeni vest-germani sau austrieci, și să-i trimită apoi în Ungaria ca turiști sau ca oameni de afaceri din aceste țări. Respectivii ofițeri trebuiau să se prezinte în Ungaria ca

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

fiind reprezentanți ai diferitelor "organizații occidentale" interesate să-i ajute pe cei care doreau "liberalizarea" Ungariei.

- Cu ajutorul lor, ne-a mai spus Serov, vom putea să identificăm și alți "câini turbati", dornici să creeze anarhie în Ungaria, și vom putea obține date suplimentare despre planurile lor de acțiune.

Acești ofiteri trebuiau, de asemenea, pregătiți pentru a fi în măsură să creeze "provocări" destinate să poată fi apoi folosite de către Moscova spre a justifica o intervenție militară, dacă aceasta devenea necesară. Întregul proiect urma să fie condus din Viena de către maiorul Emanuel Zeides, vorbitor fluent de germană și maghiară.

Generalul Saharovski a rămas încă o zi la DIE, pentru a pune la punct detaliile operațiunii. El ne-a spus că PGU a și trimis, de pe acum, în Ungaria, un număr relativ mare de ofiteri ilegali, având documente de cetățeni vest-germani și austrieci, cu scopul de a înscena provocări pe baza cărora "oamenii noștri din conducerea Ungariei" să poată cere, la nevoie, intervenția militară a Uniunii Sovietice. Ulterior, am avut confirmarea independentă a acestei măsuri folosită și în 1968 de PGU și DIE pentru pregătirea intervenției militare sovietice împotriva Cehoslovaciei. (10)

- Cât Zeides e (la) Viena tu șef ești *nemetskoio otdeleniia*, mi-a spus Gavriluc, clarificând în sfârșit de ce am fost convocat la acea reuniune. Aceasta însemna că eu urma să țin locul lui Zeides la conducerea serviciului pentru țările de limbă germană, incluzând acum și noua rezidență din Budapesta.

La 23 octombrie 1956, noul rezident din Budapesta a raportat că șeful consilierilor sovietici din AVM - poliția politică maghiară - pe care l-a cunoscut doar ca "generalul Imelianov", a fost rechemat

Ion Mihai Pacepa

la Moscova. Einhorn a raportat de asemenea că la ședința de urgență a conducerii AVM din aceeași zi a participat și generalul Ivan Serov, șeful KGB, el fiind prezentat participanților ca "noul consilier șef sovietic". (11)

A doua zi, rezidența din Budapesta a raportat că, la cererea lui Hrușciiov transmisă prin Serov, Imre Nagy a acceptat funcția de prim ministru. O altă telegramă cifrată a rezidenței, din 25 octombrie, informa că, tot la cererea lui Hrușciiov, transmisă pe aceeași cale, conducerea partidului a fost preluată de fostul șef al poliției politice maghiare, János Kádár, care ar fi început "negocieri" pentru retragerea trupelor sovietice.

La 30 octombrie, am primit o nouă telegramă cifrată de la colonelul Einhorn în care acesta scria că "Imre Nagy a înnebunit".

Cu o zi înainte, relatează Einhorn, el a abolit poliția politică, AVM, a retras Ungaria din Tratatul de la Varșovia, și a cerut protecția Organizației Națiunilor Unite. Iar cu o oră în urmă, Nagy a ținut o cuvântare la radio și a anunțat că a abolit sistemul monopartid de tip sovietic și că va constitui un guvern de coaliție maghiar împreună cu reprezentanți ai partidelor "istorice" existente până în anul 1945. (12)

În aceeași seară, m-am aflat din nou față în față cu Serov și Saharovski. Cei doi kaghebiști de frunte aterizaseră la București inopinat, împreună cu Hrușciiov. Liderul comunist sovietic l-a informat de data aceasta pe Gheorghiu-Dej că Biroul Politic al URSS a aprobat o intervenție militară "rapidă și puternică" împotriva guvernului lui Nagy. Intervenția urma să fie executată de cele zece divizii ale Armatei Roșii aduse special în România și staționate acum la granița cu Ungaria. La ele se vor adăuga unități ale trupelor KGB

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

și unități de elită ale Armatei Roșii, care vor fi trimise la Budapesta pe calea aerului. Serov a fost numit șeful întregii operațiuni, și avea însărcinarea să o coordoneze din Budapesta.

- Contrarevoluționarii vor fi împușcați ca niște câini turbați, ne-a spus Serov. Numai măsuri rapide și puternice îi pot potoli pe hunii lui Attila !

Surpriza trebuia să fie cheia succesului, ne-au explicat Serov și Saharovski, iar DIE trebuia să ajute la realizarea elementelor de surpriză. Doi membri ai Biroului Politic, Anastasie Mikoian și Mihail Suslov, erau deja în zbor spre Budapesta, spre a le înmâna lui Kádár și Nagy un mesaj prin care Hrușciov îi asigură că va reține imediat trupele sovietice din Ungaria. Apoi generalul Serov se va duce la Budapesta pentru a-l convinge pe Imre Nagy că Moscova nu are intenția să intervină în problemele interne ale Ungariei, care era liberă să-și hotărască viitorul.

Pentru ca aceste dezinformări să fie însă credibile, DIE trebuia să trimită urgent în Ungaria un nou val de agenți vorbitori de limbă maghiară, cu misiunea de a răspândi zvonul că trupele sovietice staționate în Ungaria începuseră să fie deja retrase în România, și că nu existau nici un fel de alte unități sovietice la granița dintre România și Ungaria. (13) Eu am fost însărcinat să coordonez această operație.

În noaptea de 3/4 noiembrie 1956 colonelul Einhorn l-a sunat pe generalul Gavriluc prin telefonul special instalat de KGB în Ambasada română din Budapesta. Einhorn a raportat că, în urmă cu câteva ore, Pál Maléter, ministrul maghiar al Apărării, a fost convocat la sediul Misiunii Militare a URSS din Budapesta, împreună cu adjunctii lui, pentru a fi informați asupra ultimelor detalii privind

retragerea trupelor sovietice din Ungaria. Acolo, ei au fost însă arestați împreună cu aghiotanții și ceilalți ofițeri care îi însoțeau. (14) Einhorn a raportat că operația *Árpád* (denumirea de cod a DIE pentru invazia militară a Ungariei) va fi declanșată în următoarele ore.

În aceeași noapte, Armata Roșie și trupele KGB au atacat într-adevăr Budapesta, iar diviziile sovietice staționate în România au trecut granița Ungariei. De la colonelul Einhorn am aflat ulterior că dezinformarea lui Serov nu s-a oprit nici chiar atunci. Când comandantul garnizoanei Budapesta i-a raportat lui Imre Nagy că avioane militare sovietice au început să aterizeze pe aeroportul orașului, acesta i-a replicat că se află împreună cu ambasadorul sovietic, Iuri Andropov, care îl asigură că nu poate fi adevărat. (15)

De această dată, însă, Imre Nagy nu l-a mai crezut pe Andropov. În aceeași noapte, primul ministru maghiar l-a informat pe secretarul general al ONU despre invazia sovietică (16), și în primele ore ale dimineții a ținut un discurs radiodifuzat comunicând întregii lumi că țara sa a fost atacată de Uniunea Sovietică, cu scopul de a-i răsturna guvernul legal constituit. (17)

Imediat după scurta lui cuvântare de la radio, Nagy și cinci dintre miniștri săi s-au refugiat în Ambasada Iugoslaviei, unde au solicitat și primit azil politic. Tot în aceeași zi, generalul Serov a condus operația de arestare a celorlalți "contrarevoluționari" maghiari care nu reușiseră să ceară azil politic sau să fugă din țară.

La 23 noiembrie, Serov a venit din nou la București, de această dată cu un mesaj secret din partea lui Hrușciiov pentru Gheorghiu-Dej. Șeful de la Kremlin îi cerea dictatorului român să-i ofere azil politic lui Imre Nagy și să-l aducă în România, după care să-l predea organelor KGB. Serov l-a informat pe Dej că noul prim

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

ministru maghiar, János Kádár, îi va transmite în aceeași zi lui Nagy, că dacă va părăsi sediul ambasadei, îi garantează securitatea.

Dej a fost de acord, și, câteva ore mai târziu, colonelul Einhorn a fost instruit de Serov și de Iuri Andropov asupra modului cum să acționeze. La 23 noiembrie 1956 Imre Nagy, escortat de colonelul Einhorn, a sosit în București. Ceilalți cinci miniștri ai săi, cărora li s-a spus de asemenea că li s-a acordat "azil politic în România", au fost preluați însă de oamenii lui Serov și duși la Moscova.

Imre Nagy a fost cazat într-o casă conspirativă a DIE, cunoscută sub numele de "Kilometrul 12", deoarece era situată la 12 kilometri nord de București, pe șoseaua spre Ploiești. Nagy a fost imediat pus în stare de arest și a început să fie "prelucrat" de colonelul Einhorn, cazat și el în aceeași vilă. Einhorn a avut sarcina de a-l determina pe fostul premier maghiar să facă o declarație publică în ideea că ar fi fost "fortat" de guvernele occidentale să anunțe retragerea Ungariei din Tratatul de la Varșovia și să ceară protecția Organizației Națiunilor Unite. Nagy a refuzat. Două zile mai târziu, Einhorn i-a dat lui Nagy un mesaj din partea lui János Kádár, care îi transmitea că nu se vor lua nici un fel de măsuri legale împotriva sa dacă acceptă să semneze textul unei asemenea declarații și dacă își va recunoaște "crimele" pe care le-a comis. La 26 noiembrie Kádár a repetat aceste promisiuni în cadrul unui discurs radio difuzat în Ungaria. (18) Nagy a refuzat din nou.

În decembrie 1956, generalul Serov a trimis la București o echipă de anchetatori care a preluat "cazul" lui Imre Nagy. Șeful ei a fost generalul Boris Șumilin, prezentat nouă drept "consilier șef pentru probleme contrarevoluționare". El a cerut ca Nagy să fie ținut

Ion Mihai Pacepa

pe mai departe în stare de arest, în casa conspirativă a DIE. (19) Colonelul Einhorn a rămas implicat în anchetă, dar el a încetat să mai raporteze la DIE despre evoluția ei. (20) Serov a continuat să vină periodic la București, pentru coordonarea "operației", însă, din câte am aflat ulterior, nici măcar el nu l-a putut convinge pe Imre Nagy să-și recunoască "crimele". Din fericire pentru mine, am plecat foarte curând la post, în Germania de Vest, și nu am mai fost la curent cu mersul anchetei.

Ulterior, am aflat că, în luna februarie a anului 1958, Imre Nagy a fost dus la Budapesta, spre a fi judecat în secret, pentru "trădare de țară", împreună cu trei dintre cei cinci miniștri ai cabinetului său, cu care se refugiase anterior la Ambasada Iugoslaviei din Budapesta (doi miniștri muriseră în timpul desfășurării anchetei KGB). Nagy a refuzat și acum să-și "recunoască" crimele și a perseverat să-și acuze anchetatorii. Din aceste motive, procesul s-a suspendat până în iunie 1958, când unul dintre acuzați a fost în sfârșit "determinat" să-și recunoască "crimele". Imre Nagy și cei trei miniștri ai săi au fost condamnați la moarte și executați.

Au fost înhumați într-o groapă comună, nemarcată. (21)

Capitolul 3

ASASINATUL POLITIC DEVINE INSTRUMENT DE POLITICĂ EXTERNĂ

În martie 1957, la scurtă vreme după ce anchetarea lui Imre Nagy a fost preluată de KGB, aterizează la București generalul Ivan Anisimovici Fadeev, șeful Departamentului al XIII-lea din PGU, serviciu profilat pe răpiri și asasinate în Occident. El a fost trimis de generalul Saharovski să facă un tur al tuturor țărilor din blocul sovietic cu scopul de a ajuta serviciile "surori" să-și creeze componente proprii pentru răpiri și asasinate în Occident, similare cu cel existent în PGU.

Fadeev era bine cunoscut de ofițerii DIE care lucrau pe linia țărilor de limbă germană. El fusese timp de mulți ani șeful uriașei rezidențe a PGU din Berlinul de Est. În sediul din Karlshorst (un cartier la marginea Berlinului) al acestei rezidențe activau peste două mii de ofițeri ai PGU, cu drept de viață și de moarte asupra întregii populații din zona de ocupație sovietică a Germaniei. Sub conduce-

Ion Mihai Pacepa

rea lui Fadeev (care a fost cunoscut în Berlin sub numele "General Fadeikin"), această rezidență a devenit un uriaș mecanism pentru răpirea secretă de cetățeni occidentali în Berlinul de Est. Principalul scop al răpirilor era exercitarea de presiuni și șantaj asupra persoanelor vizate, spre a le determina să lucreze ca agenți pentru PGU. Acest proces de șantajare/recrutare avea loc fie în centrul secret de interogatorii al lui Fadeev din Karlshorst, fie într-una din numeroasele case conspirative deținute de rezidența sa în împrejurimile Berlinului de Est. Cei care acceptau să colaboreze cu PGU se reînforceau în Occident, ducând cu ei aparate de radio (recepție sau emisie) clandestine, cifru, cerneală simpatică, ca și alte materiale pentru menținerea legăturii secrete cu PGU. Cei care refuzau, dispăreau, de regulă, pentru totdeauna.

Fadeev era de asemenea cunoscut în DIE și pentru sălbăcia cu care a suprimat, în iunie 1953, revolta muncitorilor din Berlinul de Est. Două unități de tancuri ale trupelor KGB, puse atunci sub comanda sa, au ucis 22 de persoane și au capturat alte câteva sute, cei din urmă dispărând și ei pentru totdeauna. Această sălbatică reprimare l-a așezat pe Fadeev în atenția lui Hrușciov, care curând va înneca într-o baie de sânge revoluția ungară din 1956. După ce s-a debarasat de Beria și s-a instalat confortabil în Kremlin, Hrușciov l-a numit pe Fadeev șef al departamentului PGU pentru răpiri și asasinate în Occident. (22)

DIE era prima escală a turneului efectuat de generalul Fadeev în anul 1957. La prima întâlnire cu el au luat parte toți șefii departamentelor geografice și de specialitate din DIE. Am fost și eu prezent, deoarece tineam încă locul maiorului Zeides la comanda serviciului pentru Germania, Austria și Ungaria. Fadeev și-a început

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

“schimbul de experiență”, menit să ne ajute să formăm servicii proprii pentru răpiri și asasinate, prin a ne spune că Stalin a făcut o greșală de neiertat: el a îndreptat ascuțișul aparatului său de securitate împotriva poporului sovietic. Când Hrușciiov a demascată crimele lui Stalin, la cel de al XX-lea Congres al PCUS, el a vrut doar să corecteze această aberație.

Stema dată de Lenin primei poliții politice a poporului, CEKA, ne-a spus Fadeev, a fost un scut și o sabie, simbolizând scopul pentru care CEKA a fost creată: să protejeze revoluția comunistă și să-i decapiteze inamicii. Lenin nu a intenționat să ne folosească niciodată “pe noi” împotriva “poporului nostru”. Zece milioane de cetățeni sovietici și-au dat viața ca să apere sistemul nostru politic în cel de al doilea război mondial. Ce altă probă mai puternică decât asta poate arăta devotamentul poporului față de comunism?

Dușmanii noștri nu sunt în Uniunea Sovietică, ne-a explicat Fadeev. Cei care au fugit de comunism și se află acum în țările capitaliștilor sunt dușmanii noștri de moarte! Ei vor să eradicaze sistemul nostru politic de pe fața pământului. Ei sunt câinii turbati ai imperialismului! Împotriva lor, și numai împotriva lor, trebuie să îndreptăm ascuțișul sabiei noastre proletare, dacă vrem să ne achităm de sarcina istorică de a deveni “groparii capitalismului”. Acesta e adevăratul mesaj al “discursului secret” pe care Nichita Sergheievici l-a rostit de la tribuna celui de al XX-lea Congres al Partidului.

De fapt, a exemplificat Fadeev, una dintre primele măsuri de politică externă luate de “Tovarășul Hrușciiov” după preluarea conducerii URSS a fost “lichidarea” unui asemenea “câine turbat”. Fadeev s-a referit la operația PGU pentru asasinarea, în Germania de Vest, a emigrantului ucrainian Gheorghe Okolovici, conducătorul

Ion Mihai Pacepa

uneia dintre cele mai anti-comuniste organizații din Occident (Natsionalnii Trudvvoi Soiuz, sau Alianța Națională a Muncii). Operația a fost declanșată, din ordinul lui Hrușciiov, la doar câteva luni după moartea lui Stalin, iar echipa PGU însărcinată cu asasinarea secretă a lui Okolovici a intrat în Germania de Vest la începutul lunii februarie 1954.

Din păcate, ne-a spus Fadeev, șeful echipei și-a "trădat patria, dezertând la imperialiști".

Fadeev s-a referit, fără să-l nominalizeze, la Nikolai Koklov, un ofițer ilegal al PGU documentat ca cetățean german, care a cerut azil politic la Ambasada Statelor Unite de cum a sosit în RFG. La 20 aprilie 1954, Koklov a organizat o senzațională conferință de presă în cadrul căreia a prezentat "ultima creație a asasinilor" din serviciul de spionaj sovietic: un revolver miniaturizat, cu amortizor de zgomot ascuns într-un pachet de țigări, care utiliza cartușe umplute cu cianură de potasiu. (23)

Cum un necaz nu vine niciodată singur, a continuat generalul sovietic, alți doi ofițeri ai PGU implicați în această "operație" și-au "trădat patria și jurământul lor militar". Fadeev s-a referit, tot fără să-i nominalizeze, la foștii ofițeri PGU Iuri Rastorov, care a cerut azil politic în ianuarie 1954, și Piotr Deriabin, care a cerut azil politic în februarie 1954. (24)

Aceste "insuccese", ne-a spus Fadeev, au determinat schimbări dramatice în structura și activitatea noastră. În primul rând, Hrușciiov a ordonat ca PGU să răspândească în toată lumea zvonul că departamentul PGU pentru răpiri și asasinate a fost desființat. Apoi, el a ordonat să scoatem din vocabularul nostru operativ cuvintele "răpire" și "asasinat", și să le înlocuim cu termenul "neutralizare". În sfârșit,

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Hrușciov a rebotezat Secția a IX-a (răpiri și asasinate) a PGU cu numele de Departamentul al XIII-lea, și i-a îngropat existența în cel mai deplin secret.

Apoi, a continuat Fadeev să ne împărtășească din experiența lor sovietică, Hrușciov a elaborat o nouă "metodologie" pentru operațiile de "neutralizare" desfășurate de PGU. În pofida sistemului birocratic instituit în activitatea de informații externe (care cerea ca fiecare acțiune operativă să fie planificată în scris și aprobată), era acum strict interzis să se întocmească orice fel de documente scrise în legătură cu aceste operații speciale. Era de asemenea strict interzis ca operațiile de "neutralizare" să fie aduse la cunoștința oricărui alt membru al conducerii de partid și de stat în afara "conducătorului suprem". Numai "Tovarășul" avea dreptul să aprobe asemenea acțiuni, și numai el putea fi informat asupra evoluției lor.

Toate operațiile de "neutralizare" trebuiau să fie realizate acum sub "steag străin". Cu alte cuvinte, asasinii trebuiau să fie legendați și documentați ca cetățeni ai unor țări necomuniste spre a preveni, în cazul când erau prinși, ca "operația" să fie atribuită lagărului socialist. După fiecare "neutralizare", PGU trebuia să producă "dovezi" menite să pună asasinatul sau răpirea pe umerii CIA sau ai altor servicii de spionaj occidentale.

Se împușcau, astfel, doi iepuri cu un singur foc.

În sfârșit, indiferent de probe, PGU nu avea voie să recunoască implicarea sa în asasinate și răpiri executate în afara granițelor țării; toate dovezile ce ar fi fost aduse în acest sens trebuiau respinse cu brutalitate, ca fiind acuzații "ridicole" sau "provocatoare".

Înainte ca Fadeev să părăsească Bucureștiul, DIE își formase

Ion Mihai Pacepa

propria sa unitate de "neutralizări", numită "Grupul Z" deoarece Z este ultima literă a alfabetului - soluția finală.

Această unitate a fost condusă de generalul Nicolae Doicaru, fostul șef al Direcției Regionale de Securitate Constanta, cunoscut ca autorul hidoasei înscenări intrate în istorie sub denumirea "Procesul Canalul Dunăre-Marea Neagră". Doicaru a fost transferat la DIE special pentru a conduce noua unitate, a cărei existență a constituit unul din cele mai mari secrete.

M-am numărat printre cei foarte puțini care au auzit despre Grupul Z la acea vreme, deoarece principalul lui câmp de activitate era în Berlinul de Răsărit - cea mai accesibilă poartă către Occident - iar orașul era subordonat serviciului condus de mine în continuare, în absența maiorului Zeides.

Grupul Z era un fel de societate mixtă PGU/DIE, și acționa în strânsă cooperare cu unitățile similare din celelalte țări socialiste, ceea ce a determinat o relativă standardizare a structurii și metodelor sale operaționale. Ca și surorile sale, Grupul Z a fost înzestrat de PGU cu un arsenal complet de mijloace operative specifice, a căror gamă se întindea de la materiale -substanțe soporifice- până la indivizi -"informatori de totală încredere", probați mai înainte în diverse acțiuni teroriste de către PGU sau alte servicii satelite. Un detașament special est-german, constituit din ofițeri de informații externe, de securitate și de poliție era în permanentă stare de alarmă și gata să acorde sprijin, la orice oră din zi și din noapte. El furniza, la cerere, ofițeri capabili să acționeze atât în Berlinul de Est cât și în cel de Vest, ca și mașini de poliție, de salvare și taxiuri care aveau numere vestice de circulație și puteau, deci, să fie folosite operativ în Berlinul de Vest. În cadrul cartierului general al DIE

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

exista o secție de sprijin care administra: case conspirative în Berlinul de Est și Austria (principalele câmpuri de operație ale Grupului Z); autoturisme cu numere occidentale și cu ascunzători secrete unde putea fi transportat în secret un om drogat sau un cadavru; curieri cu imunitate diplomatică ce puteau proteja aceste autoturisme la trecerea granițelor. O secție medicală specială, condusă de colonelul dr. Constantin Lerescu, era însărcinată cu pregătirea și administrarea substanțelor soporifice și otrăvitoare, cu acordarea primului ajutor medical în caz de nevoie, și cu furnizarea de servicii de salvare aeriene sau rutiere.

Primele operații ale Grupului Z, ca și a surorilor sale din celelate țări ale blocului sovietic, trebuiau îndreptate împotriva conducătorilor organizațiilor anticomuniste ale emigrației române din Occident. Acești "transfugi" care au "trădat orânduirea comunistă" și au devenit "câinii turbați ai capitalismului" urmau să fie atrași în Berlinul de Est sau în Austria unde trebuiau drogați cu ajutorul unor agenți de încredere și, apoi, transportați la centrele de interogare ale Securității din București. Înainte ca Grupul Z să treacă însă la executarea primei operații de "neutralizare", eu am fost în sfârșit trimis în Germania de Vest, spre a-mi lua în primire funcția în care fusesem numit de mai bine de un an.

Capitolul 4

SPIONÂND PENTRU MOSCOVA

În luna mai a anului 1957, am plecat la Frankfurt am Main, unde mi-am luat în primire funcția de rezident al DIE pentru Germania de Vest. Funcția mea, de acoperire, era aceea de șef adjunct al Agenției Comerciale a Republicii Populare Române din Republica Federală a Germaniei, iar în pașaportul meu diplomatic apăream cu trei ani mai bătrân.

- Tu (ești) copil, mi-a spus Gavriliuc, când a aflat ca aveam doar 28 de ani.

Șeful Agenției Comerciale Române din Frankfurt am Main, Phillip Ernest, era un vechi membru al Partidului Comunist Maghiar care, în timpul războiului, lucrase pentru INU, în Franța. El a fost numit în această funcție la intervenția Moscovei, ca recompensă pentru serviciile sale din trecut. Un pitic cocoșat, smochinit și ramolit, Phillip nu mai putea face acum nimic altceva decât să fie ochiul și urechea PGU în cadrul agenției. Întregul personal al Agenției din

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Frankfurt am Main era implicat în activitatea de spionaj, fie în calitate de ofiteri acoperiți, fie în cea de colaboratori. Cu excepția portarului, și a subsemnatului, nimeni nu vorbea românește fără accent străin.

Rezidențele DIE se aflau, pe vremea aceea, și mai mult sub controlul PGU decât aparatul central. Ordinul meu de misiune a fost scris de consilierii sovietici și după asta s-a tradus în românește, iar sistemul meu de comunicații cu centrala a fost stabilit și întocmit la Moscova. În acei ani, România, ca și celelalte țări satelite ale Moscovei, nu întreținea relații diplomatice cu Germania de Vest și, ca atare, Agenția Comercială Română din Frankfurt am Main nu se bucura de imunitate diplomatică și nici nu avea dreptul de a ține legătură radio cifrată cu țara, nu beneficia de curier diplomatic. În consecință, pentru a trimite la București scrisorile operative, care descriau cum s-au desfășurat întâlnirile cu agentura, cât și informațiile și documentele obținute în procesul activității informative, rezidența mea a trebuit să folosească un sistem ilegal de comunicații.

Una din căile ilegale utilizate pentru expedierea materialelor operative o constituiau ascunzătorile practicate în unul din cele două autoturisme ale rezidenței, special pregătite pentru asemenea operații. În acest fel se efectua transportul în secret până la Ambasada României din Berlinul de Est, unde aveam un ofiter de legătură. Automobilele folosite pentru acest transport puteau întruchipa visul de aur al oricărui traficant: aveau pereți dubli și compartimente secrete amenajate de Direcția Tehnică a DIE pe baza planurilor și a indicațiilor primite de la Moscova.

O altă cale era să predau aceste materiale la rezidența PGU

Ion Mihai Pacepa

din Germania Vestică, URSS fiind singura țară din blocul sovietic care întreținea relații diplomatice cu Germania Federală.

Prima veste despre intențiile României de a dobândi, cât de curând, un statut de independență față de Moscova mi-a ajuns la ureche la începutul lunii decembrie 1957. Ea mi-a fost dată de secretarul de partid al DIE, sosit pe neașteptate la Frankfurt am Main, la prima sa escală dintr-un turneu în jurul lumii. Sarcina lui era prelucrarea cu ofițerii din rezidențele DIE a conținutului unei rezoluții ultra-secrete, care ar fi fost, chipurile, adoptată în cursul aceleiași săptămâni de Comitetul Central al partidului.

Din predica secretarului nostru rezulta că Partidul Muncitoresc Român intra într-o "nouă eră", când, în stabilirea liniei sale politice de urmat, revoluția proletară mondială urma să-și exercite influența doar ca factor secundar. În viitor, partidul urma să se identifice tot mai mult cu patrimoniul național.

- Comuniștii români, mi-a explicat secretarul, vor trebui să repete în fiecare zi cuvintele vizionare ale ziaristului român Constantin Bacalbașa: "Românul a fost întotdeauna român! Dacă îi răcăi pe ruși, vei da de tătari, dar dacă răcăi pe români, vei da de români!" (25) Ca atare, secretarul de partid ne-a indicat care va fi noua orientare a Bucureștiului: în loc să ne cheltuim energiile pentru îndeplinirea sarcinilor primite de la Moscova, fără nimic comun cu idealurile naționale, trebuie să lucrăm pentru rezolvarea nevoilor poporului român. (26)

La sfârșitul lunii aprilie a anului 1958 am avut primul semn că trupele sovietice vor fi retrase din România. El mi-a parvenit prin Lica Gheorghiu, una din fiicele lui Dej, și de la soțul ei, Gheorghe Rădoi, recent numit membru al Guvernului român. Ambii erau în tre-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

cere prin Frankfurt, în drum spre Italia, de unde intenționau să-și cumpere mobilă pentru noua lor casă de pe malul lacului Herăstrău. Rotunjori la înfățișare, împopoțonați cu bijuterii ca un pom de Crăciun, îmbrăcați după ultimul jurnal de modă italian și cu grija unei serviete pline cu dolari, soții arătau mai degrabă a mafioți decât moștenitorii unui conducător comunist. Și încă un punct comun: amândoi se dovedeau bine informați cu secretele zeilor.

- Sovieticii or să-și ia tălpășița, mi-a aruncat Rădoi informația. Vorbind în dodii, el m-a lăsat să înțeleg că "Țăranul" va anunța, cât de curând, retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul României. "Țăranul" era Hrușciov.

- Căcat cu perji, a ilustrat Lica, pe limba ei, cum considera ea evenimentul. Ăsta-i doar mizilicu.

Ca de obicei, Lica era băută, dar nu proastă.

- Tata e-un-așa vulpoi!

Câteva săptămâni mai târziu, presa română a publicat un comunicat prin care anunța că trupele sovietice vor fi retrase din România. (27) Retragera propriu-zisă a început în iulie 1958 și a fost prefătată de un discurs lingușitor al lui Dej, care a ridicat Moscova în slăvi. Adunările "oamenilor muncii", organizate în majoritatea instituțiilor din țară ca și în reprezentanțele României de peste hotare au exprimat, urmând linia din discursul lui Dej, "recunoștiința fierbinte" a întregului popor român față de "viteaza armată sovietică eliberatoare". (28)

La Agenția noastră din Frankfurt am Main numai portarul și cu mine ne-am bucurat cu adevărat de semnificatia cupelor de șampanie ciocnite în cinstea evenimentului.

Presa română a continuat să aducă osanale "eroilor care ne

părăseau". A mai curs însă ceva apă pe Dunăre până când Gheorghiu-Dej a schimbat public macazul, adoptând o politică sui-generis de marxism naționalist, parfumat cu o doză de anti-sovietism, atitudine care avea să constituie avanpremiera viitoarei "independențe" a României. De cum a făcut însă pasul, guvernele vest europene au început să-l privească și să-l trateze cu simpatie pe omul până atunci aproape necunoscut din fruntea României, să-i admire fermitatea politicii sale de neamestec în treburile interne ale României, pe care Occidentul o privea acum ca pe o primă fisură în zidul impus de blocul sovietic, pentru izolarea sa de restul lumii. Cu două luni înainte ca Dej să-și anunțe public "independența" numai germanii având legături de afaceri sau de familie cu România știau cine era liderul ei politic. Acum, numele lui Gheorghiu-Dej era aproape zilnic pe prima pagină a ziarelor din Germania de Vest.

În anul 1957, când am venit la Frankfurt, germanii confundau, de regulă, România cu Bulgaria și Bucureștiul cu Budapesta. În anul 1960, când am devenit șeful serviciului Germania din centrala DIE, România urcase în fruntea clasamentului Europei Răsăritene, fiind singura țară din acea parte a lumii care nu avea trupe sovietice pe teritoriul ei și care se bucura de un anumit grad de independență. Până de curând o rudă săracă, misiunea comercială a României din Frankfurt am Main era acum covârșită de atenție din partea oamenilor de afaceri vest-germani. Numeroase firme, care, până atunci, se fereau până și să discute cu noi, erau acum gata să intre în relații de afaceri cu agenția noastră. Valul de credite comerciale acordate acum României, de către guvernul de la Bonn, precum și reducerea substanțială a taxelor vamale pentru produsele românești exportate în Germania de Vest au constituit atracții supli-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

mentare.

La mijlocul lunii octombrie a anului 1958 am suspectat pentru prima dată că trâmbitata "independentă" a lui Dej putea fi, de fapt, o mișcare calculată pentru a crea o breșă în embargoul tehnic pe care Washingtonul îl instituisese împotriva blocului sovietic.

Asta s-a întâmplat exact în momentul când ajunseseam să cred că DIE era pe punctul de a se debarasa de tutelajul PGU și de a-și lua hăturile în propriile mâini.

Era o dimineață ploioasă de octombrie când secretara nemtoaică a misiunii m-a anunțat că Herr Doktor Schmidt vroia să vorbească cu mine la telefon. Acesta era numele de cod al unuia din cei doi ofițeri sovietici din Germania de Vest desemnați să asigure legătura în caz de urgență dintre centrala din București și rezidența mea, prin intermediul PGU-ului din Moscova. Vorbind fluent germana, Herr Doktor s-a lansat într-o poveste lungă și împeștrită cu relatările unor peripeții, despre o afacere cu o firmă românească de comerț exterior, din care am reținut, cum și trebuia, doar cuvântul piometru. Acesta era codul prin care trebuia să mă anunțe că mă cheamă la o întâlnire de urgență.

Când am ajuns la restaurantul din afara Frankfurtului, locul stabilit pentru întâlnire, Herr Doktor era deja instalat la o masă din fundul sălii. Blond, cu ochi albaștri și ochelari cu ramă de aur, el arăta ca un tipic om de afaceri vest german.

- Fii atent! -m-a atenționat el, când am vrut să mă așez la masă.

Pe scaunul meu era un exemplar al revistei "Quick", cu un nud pe copertă.

- Nu-i șifona *bustul*

Am făcut semn din cap că am înțeles. *Bust* era codul prin care eram atenționat că revista conține *micropuncte*.

- Cereri urgente de la *Furnal*, mi-a șoptit. *Furnal* era termenul de jargon folosit și de ofițerii PGU pentru centrala lor.

În timpul cinei, Herr Doktor mi-a spus, ca în treacăt, că micropunctele din "Quick" conțin cereri tematice pentru tehnologiile americane de construire a rachetelor balistice intercontinentale. Bucata de fleică pe care o mestecam mi s-a oprit în gât. Primul meu gând a fost că o asemenea cerere aberantă nu putea veni decât de la "analfabet" cum era numit Gavriliuc. Acesta fusese, evident, informat că rezidența mea recrutase un german de origine română, angajat ca om de serviciu la o bază americană de lângă München, și acum vroia luna de pe cer.

Herr Doktor s-a făcut cu nu vede enervarea mea, și a continuat explicându-mi că din acel moment sarcina mea cea mai importantă era să obțin informații și documentații tehnologice despre rachetele balistice ale SUA. Zadarnic am încercat să-i argumentez că rezidența mea n-a fost în stare să obțină nici măcar o carabină americană, și că în ordinul meu de misiune nu era strecurată nici măcar o vorbă despre rachete.

- Asta a fost înainte de independență, mi-a replicat interlocutorul meu.

Herr Doktor a scos o bucătică de hârtie din buzunarul de la piept și a trecut cu privirea peste literele minuscule, creionate cu grijă. Apoi, mi-a explicat.

În luna octombrie a anului 1957, Moscova a lansat primul satelit spațial, Sputnik 1. O lună mai târziu, când Sputnik 2 a înconjurat Pământul cu câinele Laika la bord, întreaga omenire și-a scos

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

din nou pălăria în fața tehnicii sovietice. (29)

Aceste succese senzaționale au crescut enorm prestigiul Moscovei. Kremlinul vroia însă mult mai mult. Hrușciiov dorea să schimbe balanța puterii militare în favoarea comunismului odată pentru totdeauna, și rachetele balistice erau calea cea mai sigură pentru aceasta.

- Cine are rachete, stăpânește cerul, și cine stăpânește cerul dictează pe pământ, mi-a explicat filosofic Herr Doktor.

Moscova avea nevoie de două elemente de bază pentru a dobândi această supremație militară, și ambele puteau fi obținute numai prin spionaj. Acum câteva săptămâni, a continuat Herr Doktor, Washingtonul a lansat prima rachetă cu combustibil solid, ceea ce a constituit o decisivă revoluție tehnică. Rachetele sovietice erau propulsate cu oxigen lichid, care nu putea fi înmagazinat pe termen lung și trebuia, deci, încărcat în rachete doar cu puțin timp înaintea utilizării lor. Era, așadar, un proces care necesita timp și reducea în mod substanțial operativitatea lansărilor. În schimb, combustibilii solizi inventați de americani puteau fi încărcăți încă din procesul fabricării rachetelor, ceea ce le făceau apte pentru lansare în orice moment. *Furnalul* fusese informat că două firme vest-germane ar lucra zi și noapte ca să perfecționeze procesul de obținere a combustibilului solid pentru rachetele americane. Moscova era gata să plătească oricât de mult pentru a intra în posesia rezultatelor cercetării lor.

Cea de-a doua cerință se referea la tehnologia de fabricație a unui super aliaj, pe care americanii începuseră să-l folosească în construcția rachetelor balistice. *Furnalul* avea informații certe că o firmă vest-germană colabora cu Washingtonul în elaborarea acestui

Ion Mihai Pacepa

aliaj și, din nou, era gata să plătească oricât pentru a-i obține tehnologia de fabricație.

Herr Doktor și-a aruncat ochii o ultimă dată pe notițele lui, apoi le-a atins cu țigara. Hârtia a explodat fără zgomot și a dispărut într-o fracțiune de secundă, fără să lase nici o urmă.

- În numai câteva zile tovarășul Hrușcirov va elibera Berlinul de Vest, m-a informat interlocutorul meu.

În conformitate cu scenariul prezentat mie, cu acea ocazie, de Herr Doktor, România nu se va solidariza public cu această măsură. Astfel, atitudinea ei independentă va cuceri din nou simpatiile Germaniei occidentale. Iar reacția scontată a nemților îmi va deschide ușile către secrete inaccesibile altor servicii socialiste de informații.

- Ai să devii găina care face ouă de aur!

Zilele următoare am încercat să mă conving dacă sarcinile primite de la Herr Doktor fuseseră clocite la Moscova, fără știrea Bucureștiului. O săptămână mai târziu, am primit, însă, ordin scris de la București, de confirmare a afirmațiilor lui Herr Doktor, și că ele aveau acceptul Centralei mele din România. Acest ordin, primit pe film subțiat, ascuns în mânerul unui pămătuf de bărbierit de unde îl puteam scoate ori de câte ori aveam nevoie să-l citesc, conținea toate tematicile primite de mine anterior, prin Herr Doktor, împreună cu mențiunea că ele deveniseră sarcina mea principală. Toti ofițerii rezidenței, inclusiv cei specializați pentru domeniile informațiilor politice, ai emigrației și contrainformațiilor, trebuiau să folosească atitudinea favorabilă, creată României în Germania de Vest, pentru a obține informațiile tehnologice din domeniul rachetelor, de vitală importanță pentru Moscova

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

În ziua de 18 noiembrie 1958, după mai puțin de o lună de la întâlnirea mea cu Herr Doktor, Hrușciov a promulgat blocada Berlinului de Vest. (30) Bucureștiul s-a menținut relativ tăcut, în comparație cu celelalte capitale din Europa de Est, care au sprijinit solidar și cu vehemență decizia Moscovei.

Această atitudine l-a urcat pe Dej în topul popularității, mai mult ca oricare alta. Pentru a-i încuraja și pe alți lideri din țările blocului sovietic să-i urmeze exemplul, guvernul vest-german și-a deschis imediat porțile spre România, oferindu-i tehnologii de vârf, americane și germane, la care până atunci nu puteam, într-adevăr, nici măcar să visez. Rezultatele operative nu au întârziat să se arate. Un exemplu este ilustrativ: cu numai câteva luni înainte, curierul meu către centrală era constituit din doar câteva plicuri. În luna ianuarie a anului 1959, însă, am trimis la București cinci saci plini cu desene tehnice și documente cu informații tehnologice. Bineînțeles, n-am fost în măsură să rezolv cerințele primite prin Herr Doktor, dar unele dintre materialele obținute se refereau la rachete din dotarea NATO.

La începutul lunii februarie am primit noul meu ordin de misiune pentru anul 1959. Prin conținut și sarcini acesta arăta ca un adevărat program aero-spațial.

Capitolul 5

ISTERIA RACHETELOR

În toamna anului 1958, locotenent colonelul Gheorghe Horobet, șeful serviciului SUA, și maiorul Nicolae Ciuciulin, șeful biroului Germania, din cadrul DIE, au sosit misterios la Frankfurt am Main și s-au ascuns într-un hotel de la marginea orașului. Cu o zi înaintea venirii lor, Herr Doktor îmi arătase o telegramă cifrată, semnată de generalul Gavriliuc, transmisă pentru mine tot prin intermediul rezidenței sovietice din Germania Federală. Prin ea, șeful DIE mă informa, sec, despre sosirea celor doi ofițeri, însărcinați să execute "o misiune extrem de importantă și extrem de secretă". Singura mea sarcină era să mă întâlnesc cu ei la un mod cât mai discret cu putință, într-un restaurant (numele lui îmi era transmis prin acea telegramă) și să stabilesc modalitatea de a prelua "un plic mare" pe care unul dintre ei îl va primi de la "o sursă extrem de importantă". Plicul trebuia dus la sediul rezidenței și transportat apoi, imediat, la Ambasada României din Berlinul de Est, unde "Gavriliuc personal"

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

aștepta sosirea lui.

La întâlnirea cu ei, la restaurantul stabilit, din Frankfurt am Main, cei doi s-au dovedit surprinzător de vorbăreți. De la ei am aflat că fiecare compartiment al DIE era acum implicat în obținerea de informații și documentații tehnice privind rachetele balistice americane, și că șeful DIE, generalul Gavriluic, era decis să constituie el însuși un "exemplu mobilizator". În acest scop, în vara anului 1958, el preluase sub control personal operațiunea pentru recrutarea soției unui ofițer de la o bază americană de rachete din Germania de Vest. Ofițerul era american, dar soția lui era născută în România, unde, cu ocazia unei vizite efectuată pentru a-și vedea rudele, a fost contactată de Horobeț.

Sub "îndrumarea" lui Gavriluic și a consilierului șef sovietic, Horobeț a avut câteva întâlniri "emoționante" cu soția ofițerului american, căreia i-a cerut să-și ajute țara natală ca să apere noua ei "independență față de Moscova". El a asigurat-o că România nu va cădea niciodată pradă sovieticilor, așa cum s-a întâmplat cu Ungaria în 1956, și i-a descris cum "fiii cei mai buni ai Ungariei" au început să fie deportați în Siberia, de îndată ce unitățile Armatei Roșii au aterizat în Budapesta.

- Vom lupta până la ultimul om, i-a spus Horobeț dramatic, dar pentru asta avem nevoie de arme. Apoi, i-a explicat că sovieticii au întrerupt exportul de armament către România, după ce Gheorghiu-Dej a început să manifeste semne de independență față de Moscova, și că Occidentul a rămas, de acum, "singura noastră speranță". Guvernul român este gata să ceară Washingtonului arme și echipament militar, pentru a-și apăra independența, dar nu știe ce să ceară, deoarece nu cunoaște nimic despre armata americană. În

Ion Mihai Pacepa

consecință, Horobeț a rugat-o pe americană să obțină de la soțul ei informații despre rachetele din dotarea unității în care lucra.

- Când vom avea asemenea rachete, Moscova nu se va mai putea atinge de noi!

Horobeț a stabilit apoi un loc și o dată când să se întâlnească, în Germania de Vest, pentru a-i preda aceste informații. Gavriluc, care vizionase filmarea secretă a "recrutării" împreună cu consilierul șef sovietic, a ordonat ca soția ofițerului american să fie înregistrată, imediat, ca agentă, iar el să fie trecut "ofițer coordonator" al acestui caz.

Prima întâlnire cu noua "agentă" urma să aibă loc în ziua următoare, într-o localitate situată în apropierea bazei militare americane unde lucra soțul "agentei". Ciuciulin trebuia să supravegheze sosirea ei la întâlnire, spre a se convinge că nu era filată, și, apoi, urma să preia de la Horobeț plicul obținut de acesta, "din mers", de la "agentă". Căpitanul Ivan Bichel, din rezidența mea, urma să-i ducă pe cei doi, până în apropierea locului întâlnirii, cu o mașină închiriată, spre a nu se putea face vreo legătură în măsură să implice Agenția. Apoi Bichel trebuia să preia plicul de la Ciuciulin și să-l aducă la rezidență. După întâlnire, cei doi ofițeri veniți din țară urmau să se reîntoarcă la Frankfurt am Main, cu trenul.

A doua zi, când Bichel a revenit la rezidență, era alb ca brânza.

- Sau dus, mi-a șoptit în ureche, referindu-se la cei doi ofițeri trimiși din țară. Horobeț, mi-a raportat Bichel, a fost arestat de poliția militară americană și de ofițeri vest-germani în timpul întâlnirii cu "agentă", iar Ciuciulin a fost și el arestat câteva minute mai târziu.

Horobeț și Ciuciulin au fost acuzați de spionaj și, după două

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

luni, au fost judecați de Curtea Federală de Justiție a Republicii Federale Germane (Bundesgerichtshof) din Karlsruhe. Din declarația așa-zisei "agente" a lui Gavriluic, care a depus mărturie împotriva celor doi acuzați, a rezultat că, după ce s-a reîntors din România, ea a raportat organelor contrainformative americane despre prezumtiva ei recrutare în România și a ajutat, după aceea, autoritățile americane și vest-germane să organizeze arestarea, în flagrant, a celor doi ofițeri români.

După proces, Horobeț și Ciuciulin au fost eliberați și trimiși în România. În schimbul lor autoritățile române l-au eliberat pe episcopul catolic Augustin Pacha și pe alte șase persoane condamnate la București, în simulacrul de proces înscenat împotriva Vaticanului, în luna septembrie a anului 1951. Aceștia au fost aduși în Berlinul de Est cu un avion special al Securității, cu același aparat fiind apoi trimiși în țară Horobeț și Ciuciulin. Din câte am aflat ulterior, cei doi ofițeri au fost întâmpinați în avion de colonelul dr. Lerescu și de alți doi ofițeri din Grupul Z, care i-au pus imediat în stare de arest. În București, Ciuciulin și Horobeț au fost preluați de organele de anchetă ale Securității și au fost ulterior condamnați pentru "trădare de țară", sub motivul că, în timpul anchetării lor în Germania de Vest, ar fi divulgat secrete de stat.

De la avocatul german, mijlocitor al schimbului de prizonieri, am aflat că, în timpul anchetării lor în Germania, Ciuciulin și Horobeț au fost "storși ca lămâile". Am raportat aceasta, imediat, centralei DIE, și am cerut să fiu retras de la post împreună cu ceilalți ofițeri ai rezidenței, cunoscuți ca atare de Ciuciulin și Horobeț. Nu am fost retras imediat deoarece aceasta ar fi însemnat, de fapt, o confirmare oficială a declarațiilor lui Horobeț și Ciuciulin. Câteva

Ion Mihai Pacepa

săptămâni mai târziu am fost însă numit membru permanent al unei "delegații guvernamentale române la nivel înalt", însărcinată să "identifice posibilitățile de modernizare" a economiei naționale a României.

Ca semn al recunoașterii politicii ei de "independență", guvernele principalelor state occidentale ofereau acum României tehnologii moderne, însoțite de credite pe termen lung, pentru achiziționarea lor. Delegația în care am fost inclus era formată din șefii principalelor ministere economice, și avea misiunea oficială de a selecționa propunerile occidentale, astfel încât creditele ce ne erau oferite să fie folosite pentru nevoile cele mai stringente ale economiei românești.

Totul suna bine și frumos. M-a frapat însă faptul că delegația însărcinată să culeagă roadele "independenței" României față de Moscova era condusă de doi oameni aflați un timp îndelungat în slujba Moscovei. Șeful delegației era Alexandru Bărlădeanu, membru al Biroului Politic și vice-președinte al Consiliului de Miniștri, despre care se zicea că și-ar fi dedicat mai mulți ani din viață lucrând pentru Comintern, decât pentru România. Adjunctul lui era Gheorghe Gaston Marin, președintele Comitetului de Stat al Planificării, trimis, înainte de război, de INU în Franța, unde a activat pentru serviciul sovietic de spionaj până în anul 1945. În DIE circula zvonul că Gaston continua să fie folosit activ de PGU.

M-am alăturat delegației din ziua când aceasta a sosit la Paris, prima ei etapă de prospectare a pieței occidentale. În seara următoare Gaston m-a luat la o plimbare în Montmartre, unde mi s-a părut că se simte mai acasă decât în București. Vorbindu-mi despre delegație, mi-a spus că sarcinile ei principale erau să achiziționeze o uzină metalurgică, un complex petrochimic și o rafinărie catalitică de

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

mare capacitate. Gaston, care era inginer, mi-a precizat că toate trei achizițiile trebuie să fie *dernier cri* - ultimul cuvânt al tehnicii.

- Aici am avut o mulțime de întâlniri cu *Furnalul*, a remarcat Gaston, pentru mine, în treacăt, împingându-mă să intrăm în localul "Le Vieux Lapin", o cafenea veche și deosebit de pitorească. Am fost șocat să-l aud folosind jargonul *Furnal*, cunoscut doar de ofițerii PGU și DIE, dar asta a fost doar începutul.

Doi emigranți ruși, purtând șepci studențești, intonau cântece specifice lor, în rusă și franceză.

- Cine poate suspecta o tavernă romantică, ale cărei ferestre dau către cimitirul Montmartre?

Ne-am așezat într-un colț întunecat și Gaston a comandat absint.

- Majoritatea firmelor pe care le vom vizita sunt implicate în programul *Taifun*, a remarcat el în conversație.

Sunt convins că am tresărit la auzul acestui cuvânt. *Taifun* era denumirea de cod, pentru rachetele balistice americane, din micropunctele primite de mine prin Herr Doktor. Dintr-o dată, totul mi-a devenit clar. Moscova era dispusă să facă orice sacrificiu ca să obțină tehnologiile de fabricație a super-aliajului și a combustibilului solid, necriogenic, folosite pentru rachetele americane. Asta însemna metalurgie și petrochimie, și era exact ceea ce interesa delegația "română" la nivel înalt.

Gaston și-a turnat absint în pahar și, când a repus carafa jos, s-a apropiat de mine peste masă:

- Tu îmi indică numele firmelor cu cele mai bune posibilități pentru *Taifun*, și eu mă îngrijesc de semnarea contractelor cu ele, mi-a șoptit el în ureche. Asta o să deschidă *Furnal*-ului o sumede-

nie de uși!

Delegația Bărlădeanu-Gaston s-a întors în România trei luni mai târziu, și eu am însoțit-o la înapoierea în țară. Când am sosit în București am remarcat cu plăcere absența uniformelor sovietice care, în ultimii 15 ani, mișunau ca furnicile, atât în aeroport cât și pe străzile orașului. Euforia mea a dispărut însă din momentul când am pășit în sediul central al DIE: coridoarele ei erau mai pline ca oricând de costume gri care pufăiau din papiroase. Am avut impresia că eram într-o insulă îndepărtată, unde oamenii încă nu au aflat că războiul se terminase; o insulă pe care nimic nu s-a schimbat, și în care, probabil, nimic nu se va schimba.

Cel de al doilea lucru aflat de mine, după ce am intrat în sediul DIE, a fost că generalul Gavriliuc nu mai era acolo. Nicolae Doicaru, omul care a înscenat procesul Canalul Dunăre-Marea Neagră, devenit ulterior șeful Grupului Z, era cel instalat acum la cârma DIE. (31) El mi-a confirmat că acei doi ofițeri arestați în Germania Occidentală mi-au vărsat într-adevăr numele în timpul interogării lor de către americani și germani.

Așa s-a încheiat activitatea mea ca rezident.

Capitolul 6

HRUȘCIOV DECLARĂ RĂZBOI TEHNOLOGIC CAPITALISMULUI

În acea neuitată sâmbătă, de 24 octombrie 1959, m-am dus la birou mai devreme decât de obicei. De abia mă întorsesem dintr-un alt tur în jurul lumii cu Alexandru Bărlădeanu și Gaston Marin, cele două eminente cenușii ale noii politici de "independentă" economică a României, și vroiam să-mi fac raportul de deplasare. Nu mă apucasem bine de lucru, când telefonul special al Ministerului de Interne a sunat zgomotos.

- Maior Pacea, am răspuns, neștiind că acest telefon va dezlănțui un lanț de evenimente care aveau să-mi schimbe viața pentru totdeauna.

- Veniți imediat la tovarășul Drăghici! Zgomotul telefonului trântit mi-a pătruns în ureche ca un burghiu.

- Du-te dracului, am înjurat. Evident, cineva se tinea de glume. Ministrul de Interne Alexandru Drăghici era, pentru muritorii

de rând, un om invizibil.

O jumătate de oră mai târziu același telefon a sunat din nou.

- Trebuie să trimit un milițian să vă aducă aici? a mârâit aceeași voce.

Nu am știut ce să mai cred, dar mi-am pus în grabă agenda de serviciu în servietă și am plecat spre locul unde mi se ordonase să mă prezint. În decursul lunilor cât am călătorit cu Bărlădeanu învățasem că mușcătura șefului de cabinet a unui membru al Biroului Politic poate fi tot atât de veninoasă ca și cea a șefului său.

Când am intrat în cabinet, Drăghici răsfolia un dosar. Văzut de aproape, el arăta ca un bulldog pe mutra căruia cineva pusese ochelari cu rame de aur.

- Să trăiți, tovarășe ministrul!, am strigat. Maiorul Ion Mihai Pacepa s-a prezentat la ordinul dumneavoastră.

- În zece ani o să-ngropăm capitalismul, mi s-a adresat Drăghici, continuând să-și citească dosarul.

- Am înțeles, tovarășe ministrul!, am răspuns ca un robot. Involuntar, ochii mi-au alunecat spre imensa statuie a lui Felix Dzerjinski, care trona în unul din colțurile biroului. "Sovieticii par tot atât de acasă aici ca și în DIE", mi-am spus în sinea mea.

- Astea sunt cuvintele tovarășului Hrușciov, a explicat Drăghici originea cuvintelor sale de întâmpinare. Înainte de a continua, el a tușit de câteva ori, ca și cum ar fi vrut să-mi atragă atenția la ce va urma.

- De abia m-am întors de la Moscova, a continuat Drăghici, unde s-a discutat noul război economic pe care tovarășul Hrușciov l-a declarat capitalismului. Toți miniștri de interne ai lagărului socia-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

list au fost acolo.

- Tovarășul Șelepîn, personal, a luat cuvântul de două ori, a adăugat Drăghici, ca pe o dovadă supremă a importanței acelei întălniri. Generalul Alexandr Nikolaevici Șelepîn era noul șef al KGB. (32)

- Tu trebuie să înțelegi războiul ăsta mai bine decăt mine, mi-a subliniat Drăghici. D-ai-a te-a făcut statu' inginer. Și d-ai-a ai bătut lumea-n lung și-n lat, cu Bărlădeanu și Gaston.

Drăghici m-a scrutat cu privirea, ca și cum ar fi vrut să se convingă că am înțeles importanța momentului.

- Citește-l!, mi-a ordonat, întinzându-mi o hârtie.

A durat o eternitate parcurgerea celor aproape zece metri, de unde mă aflam până lângă biroul lui Drăghici, și momentul când i-am luat hârtia din mână. Era ordinul ministerial de numire a mea ca șef al Serviciului Tehnico-Științific al DIE. În termeni laici, asta însemna șef al spionajului industrial al României.

- Ai o fată, nu-i așa?, m-a întărbat Drăghici, cu vocea lui peltică și insinuantă, după ce mi-am ridicat ochii de pe ordinul ministerial. Cândva, ea o să povestească copiilor ei despre contribuția anonimă adusă de bunicul lor la viața minunată pe care o trăiesc!

Aveam doar 31 de ani, eram sănătos și plin de viață, dar am simțit în mod fizic greutatea pe care noua mea funcție mi-a pus-o pe umeri.

Întrevederea mea cu ministrul de Interne nu a fost ultima surpriză din ziua aceea. La prânz, am fost invitat pentru prima oară la masă de generalul Nicolae Doicaru, definitivat recent pe post, în funcția de șef al DIE.

Când am intrat în sufrageria aflată în încăperea alăturată

biroului său de lucru, în spatele acestuia, Doicaru și-a dres glasul și și-a coborât vocea cu o octavă, vroind să dea mai multă importanță celor spuse mie.

- Moscova contează pe dumneata, m-a încunoștințat el, pe un ton cât se putea mai oficial. Apoi, și-a pus brațul pe umerii omului din dreapta lui:

- Vreau să ți-l prezint pe colonelul Doctor inginer Boris Alexeievici Kotov, noul nostru consilier pentru probleme tehnico-științifice. (Nu îmi mai amintesc dacă numele său de familie a fost Kotov, sau ceva asemănător. Toți consilierii sovietici din DIE aveau însă nume conspirative, și de aceea nici nu m-am străduit să-l rețin. Potrivit uzantelor sovietice, Boris Alexeievici era singurul nume pe care aveam să-l folosesc în relațiile mele viitoare cu noul meu șef sovietic.)

În ciuda titlurilor sale pompoase, noul *razvedka sovetnic* arăta exact ca celelalte costume gri care mișunau pe coridoarele DIE.

- *Privet*, m-a salutat el în rusește, strângându-mi mâna ca într-o menghină. A continuat într-o franceză cursivă.

- Multe mulțumiri din partea lui Aleksandr Mihailovici. (Aleksandr Mihailovici Saharovski, șeful PGU, fusese promovat, recent, general colonel.) El m-a însărcinat să-ți transmit că ultimele documente *Taifun* au fost fantastice.

Nu m-am putut abține să nu-mi amintesc de Gaston Marin. El îmi spusese exact același lucru cu câteva zile în urmă.

După prânz, Boris Alexeievici m-a condus în biroul său.

- Bun venit în Uniunea Sovietică, mi-a urât el, de îndată ce am intrat în încăpere. Și, fără alte vorbe, colonelul PGU a scos un document din seiful său uriaș și mi l-a întins.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

- *Pajalusta*, m-a invitat cu superioară autoritate. Citește-l!

Luând cele două pagini din mâna lui, am continuat să-l scrutez pe omul care avea să-mi fie mentor pentru viitorul previzibil. Era, evident, o nucă greu de spart.

Spionajul industrial nu era un teren virgin pentru mine. Înainte de a pleca la Frankfurt am Main, am lucrat o scurtă perioadă în serviciul TS, pe atunci cel mai nou compartiment al DIE. Acolo l-am auzit pe maiorul Ilie Sânceleanu, șeful serviciului, referindu-se misterios la "Scrisoarea lui Beria", denumită de el "actul de naștere" al spionajului tehnico-științific în România. Acum, iată, aveam scrisoarea în mână. Elaborată în anul 1953, cu puțin timp înaintea morții lui Stalin, "Scrisoarea lui Beria" stipula că lagărul socialist era confruntat cu o ofensivă fără precedent din partea forțelor imperialismului, acestea depunând eforturi nemăsurate să domine lumea cu ajutorul forței militare brute, bazată pe armament nuclear. Numai un program comun, agresiv și bine coordonat, pentru obținerea celor mai avansate tehnologii militare ale imperialismului, poate asigura victoria decisivă și ireversibilă a revoluției marxist-leniniste pe plan mondial.

Și uite, era menționată acolo, negru pe alb, declarația uluitoare că "spionajul tehnico-științific a avut rolul primordial în procesul de transformare a Uniunii Sovietice în cea mai mare putere militară de pe suprafața pământului". A fost primul document sovietic văzut cu ochii mei, unde se făcea afirmația că spionajul a avut un rol mai important în procesul de dezvoltare economică a Uniunii Sovietice decât institutele de cercetare științifică. Nu este de mirare că scrisoarea, cu un caracter strict secret, purta mențiunea: "Se păstrează în seiful personal al ministrului de Interne". În încheierea

Ion Mihai Pacepa

ei, Beria cerea Guvernului român să creeze un component similar în cadrul DIE, și informa că un consilier specializat în operații TS era pregătit să plece la București.

- Biroul dumitale e acolo, mi-a indicat Boris Alexeievici, arătând spre o ușă mascată în lambriul de mahon. Iar aici e sala mea de conferințe.

Spunând aceasta, consilierul sovietic a deschis o altă ușă, mascată în peretele opus, și m-a împins în camera de alături.

Acolo, fumul era atât de gros încât, realmente, îl puteai tăia cu cuțitul. Împrejurul mesei de conferință se distingeau patru siluete, fumegătoare ca niște locomotive la plecarea din gară.

- Experți trimiși de *Furnal*, m-a introdus în atmosferă Boris Alexeievici, prezentându-mi-i ca ofițeri-ingineri ai forțelor de rachete ale Armatei Roșii.

Când s-au ridicat în picioare, cei patru arătau, în costumele lor gri și lăbărțate, croite în grabă pentru această călătorie neașteptată, asemenea unor cămile de pripas.

Consilierul sovietic mi-a explicat că *Furnalul* a obținut informații, de unde rezulta că un om de afaceri vest-german va tranzita prin București, ducând cu el câteva valize sigilate, care conțineau proiectul tehnic complet al unei linii de producție pentru rachete anti-tanc ghidate prin cablu, proiect pe care firma lui vroia să-l vândă Iranului.

Două ore după ce a aterizat în București, vest-germanul și-a continuat călătoria spre Teheran, de astă dată la bordul unui avion TAROM, și nu a avut nici un motiv să suspecteze că ar fi fost ceva în neregulă cu bagajele sale. Numai la Teheran a aflat că, dintr-o "eroare regretabilă", ele nu fuseseră puse la avion. Reprezentantul

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

TAROM la Teheran, instruit dinainte de un ofițer din rezidența locală a PGU, și-a cerut scuze în mod repetat și l-a asigurat că valizele sale vor sosi cu avionul următor. Între timp în București, un alt ofițer al PGU, atașat pe lângă serviciul tehnico-operativ al DIE, a fotografiat în secret fiecare document din valizele omului de afaceri vest-german.

- Bună afacere, a mormăit cea mai bătrână dintre cămile, punctând cu degetul lui arătător teancurile de fotografii de pe masă. Râsul său zgomotos a fost întrerupt brusc de o tuse seacă, convulsivă, de fumător înrăit.

- Plecarea la nouă seara, l-a informat Boris Alexeievici. Întorcându-se spre mine, a simțit nevoia să-mi explice că un avion al KGB va sosi peste câteva ore la București spre a-i transporta la Moscova pe cei patru ofițeri, împreună cu documentele lor. Apoi, consilierul sovietic m-a împins afară din sala de conferințe, într-un mod tot atât de nepoliticos ca și atunci când mi-a dat brânci în ea.

- Ne ducem la Snagov, mi-a spus de cum am ieșit pe coridor. Petrecem noaptea acolo și punem țara la cale.

Tonul vocii sale nu a lăsat loc de comentarii.

Capitolul 7

SPIONAJUL TEHNOLOGIC TOTAL

O oră mai târziu, Pobeda lui Boris Alexeievici a oprit în fața vilei sale de pe malul lacului Snagov iar șoferul, un ofițer al PGU îmbrăcat civil, ne-a deschis protocolar portiera. Înăuntrul vilei, totul părea că ne așteaptă.

- Facem istorie, Ivan Mihailovici, mi-a spus colonelul sovietic de îndată ce servitoarea, îmbrăcată în uniformă neagră, cu șort și guler alb, după ce ne pusese pe masă caviar și vodcă, a ieșit din cameră.

- Tu și cu mine! a precizat Boris Alexeievici.

Și el, asemeni tuturor celorlalți consilieri sovietici, își clătea gura, înainte să bea vodcă, în salivația abundentă a vorbelor mari, și-și răsfața urechea cu ascultarea propriei voci.

Atmosfera era de așa natură că m-am așezat, fără complexe, confortabil în fotoliu. Boris Alexeievici a scos o agendă din servietă și a început să-mi citească din ea. Istoria, povestită de el cu evlavie

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

revoluționară, a început de la Adam și Eva ai epocii sovietelor.

-Între Revoluția din Octombrie și izbucnirea celui de al doilea război mondial considerațiile politice au avut rolul primordial în munca noastră. A fost o eră, mi-a explicat interlocutorul, când Kremlinul credea că ideologia comunistă poate deschide orice ușă, inclusiv aceea spre modernizarea economiei... Știi pe ce stradă e sediul Radiodifuziunii Române? - m-a întrebat, pe neașteptate, Boris Alexeievici, ridicându-și ochii din agendă.

- Alexandru Popov, am răspuns cu promptitudine, dar și cu nedumerire. Oricine din București o știa. (33)

- Asta pentru că, potrivit lui Stalin, Popov a inventat radioul, nu Marconi - mi-a spulberat nedumeririle, dacă mi-aș mai fi permis până atunci să le am, colonelul sovietic. (34)

Apoi, s-a reîntors, cuvios și ferm, la agenda lui.

- Cel mai important lucru făcut de Stalin pentru știința sovietică -a citit de acolo Boris Alexeievici- a fost să pună paternitatea celor mai mari invenții ale omenirii pe seama savanților ruși. Această tactică a reușit să creeze o fervoare patriotică în rândul rușilor, dar a fost tot atât de utilă economiei sovietice ca și un pieptene pentru un chel.

Din fericire, însă, în primii săi 30 de ani de existență, Uniunea Sovietică nu a suferit din cauza neglijării științei și tehnologiei. După revoluție, ea și-a tras seva din naționalizarea economiei și a averilor rușilor înstăriți, iar mai târziu din vânzarea uriașelor rezerve sovietice de petrol și aur. La terminarea războiului, Moscova a confiscat tot ce a rămas din industria germană. Apoi, a adăugat el, cu o franchete dezarmantă, Moscova și-a tras seva din despăgubirile de război plătite de România și de celelalte țări devenite socia-

liste.

Boris Alexeievici a golit un alt pahar cu vodcă, și s-a cutremurat din cap până-n picioare. Să fi fost, oare, din dezgust?

Dar a continuat să-mi citească din agenda lui:

- Tot răul a fost spre bine. Neputința lui Stalin de a genera progres tehnologic l-a obligat să transforme PGU în cea mai mare organizație din lume specializată în furtul de tehnologii. Stalin s-a limitat, însă, numai la dezvoltarea industriei militare. Ca urmare, timp de peste 15 ani, PGU și-a axat activitatea, aproape exclusiv, pe obținerea de tehnologii cu aplicații militare. Ideea lui Stalin, de a fura tehnologia militară a occidentului, în loc de a o reinventa, s-a dovedit o mină de aur, și a jucat un rol primordial în transformarea Uniunii Sovietice într-o supra-putere nucleară. Din păcate, însă, viziunea lui s-a oprit aici.

- Ne-a trebuit un Nichita Sergheievici Hrușcirov ca să vedem greșeala lui Stalin. Numai acum, pentru prima oară în existența lui, comunismul va fi capabil să-și îndeplinească rolul său istoric, de gropar al capitalismului.

- *Dogoniat i peregoniat* - a intonat pompos Boris Alexeievici, citând faimoasa lozincă a lui Hrușcirov, după care Uniunea Sovietică va depăși Occidentul din punct de vedere economic în decurs de 10 ani. Zece ani sunt o clipă pentru istorie, nu-i așa? -a remarcat filosofic mentorul meu.

Am aprobat din cap, surprins. Consilierii sovietici nu erau cunoscuți pentru abilitatea de a face haz de propriile greșeli.

- O clipă în care va trebui să ne creem și rachetele necesare pentru a șterge capitalismul de pe hartă, a adăugat Boris Alexeievici. Ca un taifun!

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Ciocănindu-și agenda cu arătătorul, el a continuat:

- Toate astea sunt notițele luate de mine în timpul vizitei tovarășului Hrușciiov la PGU.

- În timpul a ce? -am întrebat stupefiat. Nu puteam crede că șeful suprem al Uniunii Sovietice n-avea nimic mai bun de făcut decât să-mi viziteze omologii din Moscova. Nici măcar Drăghici nu a pus vreodată piciorul în sediul DIE.

A fost rândul lui Boris Alexeievici să dea afirmativ din cap. Potrivit spuselor sale, vizita ar fi avut loc acum două săptămâni, după ce Nichita Sergheievici s-a întors din America unde a petrecut mai mult timp vizitând ferme și fabrici, decât discutând politică.

Când s-a înapoiat, el a chemat Uniunea Sovietică la întrecere economică cu Vestul, fiind pe deplin convins de faptul că revoluția mondială a proletariatului nu se putea realiza fără o economie bazată pe cea mai avansată tehnologie.

- N-avem timp să reinventăm roata, a perorat colonelul sovietic, cu o voce care se străduia să o imite pe aceea a lui Hrușciiov. Trebuie s-o furăm!

Boris Alexeievici a început să citească din nou din agendă.

- Nu ridicați sprâncenele, tovarăși. Am folosit intenționat cuvântul furăm. E moral să furăm de la capitaliști, tovarăși. Trebuie să FU-RĂM de la capitaliști! Să FU-RĂM! Să FU-RĂM! Să FU-RĂM!

Boris Alexeievici și-a modelat din nou tonul vocii, făcând-o să sune cât mai apropiat cu a lui Hrușciiov.

- Începând de azi -a strigat- spionajul tehnologic total este parte integrantă a politicii noastre naționale și internaționale! Datoria mea este să introduc această politică în activitatea lagărului nostru socialist. Sarcina voastră este s-o faceți să funcționeze.

Ion Mihai Pacepa

Colonelul sovietic și-a închis agenda.

-Aceasta este cerința fundamentală pe care tovarășul Hrușciiov a pus-o în fața noastră, a ofițerilor TS, în acea zi de neuitat.

Consilierul sovietic a cotrobăit din nou în uriașa sa servietă, și a scos un volum gros cât o biblie.

-Astea sunt tematicile duminicale TS pentru anul 1960- mi-a spus ținând volumul într-una din palme, ca și când ar fi vrut să-i evalueze greutatea. Cântărește mai mult decât întregul plan cincinal de comerț exterior al României.

În timp ce-i frunzărea paginile, Boris Alexeievici a început să enumere câteva dintre obiectivele planului tematic. După cum mă așteptam, ele nu aveau nimic de-a face cu România: un complex metalurgic, care se va înălța lângă Novokuznetș și va fi cel mai mare producător de metal din lume; o uriașă rafinărie petroliferă, care se va construi pe malul râului Amur; o gigantică fabrică de tractoare speciale pentru livezi și vii, care va fi clădită în Basarabia. În grandioasa lui viziune, fabricile și platformele industriale răsăreau din pământ, una după alta, pe toată întinderea stepelor rusești, ca ciupercile după ploaie. Și toate erau păzite de șiruri nesfârșite de rachete balistice îndreptate către vest, ca și de nenumărate fabrici subterane care le produceau cu aceeași viteză cu care General Motors construia automobile.

-Asta înseamnă spionajul to-tal al tovarășului Hrușciiov.

Colonelul PGU și-a închis cartea și mi-a întins-o.

-Nu suntem aici să consemnăm istoria, Ivan Mihailovici. Noi trebuie s-o creem!

Tot de la Boris Alexeievici am aflat ce s-a întâmplat în Uniunea Sovietică după declanșarea "spionajului tehnologic total". În

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

anul 1955, mi-a spus el, Hrușciov a ridicat spionajul tehnologic militar la rang de politică națională, și a transformat *Voienno-promișlennaia Kommssia* (Comisia Militaro-Industrială a Uniunii Sovietice, cunoscută mai bine sub denumirea de VPK) în principalul instrument pentru dirijarea ei. Odinioară doar o insignifiantă entitate birocratică subordonată formal primului ministru, VPK a devenit un supra minister condus de Hrușciov personal. Sarcina noului VPK era să coordoneze, la nivel național, obținerea informațiilor tehnologice cu aplicații militare din Occident, și să ia măsuri de utilizarea lor operativă în procesul de creare a noi tipuri de armament sovietic. În trecut, VPK a fost condus de unul din colegii lui Boris Alexeievici, un general PGU care lucra acolo cu jumătate de normă. În anul 1956, VPK avea în fruntea sa un Comitet Executiv, compus din șeful KGB, ministrul Apărării Naționale, și șefii celor mai importante ministere industriale sovietice implicate în producția de armament, ca de exemplu: ministrul pentru Industrie Militară (armament și electro-optică); ministrul pentru Construcții de Mașini Generale (rachete balistice și spațiale); ministrul pentru Construcții de Mașini Medii (armament nuclear și lasere de înaltă putere); ministrul pentru Industria Echipamentelor de Comunicații (aparatură radio, radaruri și sisteme integrate de calculatoare), ministrul Industriei Aviatice; și ministrul pentru Industria Construcțiilor Navale.

După spusele lui Boris Alexeievici, cu numai câțiva ani înainte principala îndeletnicire a VPK era să plimbe hârtii între ministerele industriale și cele două servicii de spionaj sovietice, PGU și GRU. Hrușciov l-a transformat însă într-un centru vital al întregului sistem de producție a tehnicii militare sovietice. Sarcinile de bază ale noului VPK erau: să obțină de la ministerele industriale implicate în pro-

Ion Mihai Pacepa

ductia militară cereri tematice pentru tehnologii și echipamente supuse embargoului; să transmită aceste tematici spre rezolvare la PGU și GRU; să asigure fondurile necesare pentru obținerea tehnologiilor și a echipamentelor militare solicitate de ministerele industriale; să controleze modul cum ministerele industriale foloseau informațiile tehnologice și echipamentele obținute de PGU și GRU pe baza acestor tematici.

Acum, VPK dispunea de un personal numeros, constituit cu prioritate din ofițeri acoperiți ai PGU și GRU, și era implicat în toate fazele procesului de creare și perfecționare a tehnicii militare. Secția organizatorică a VPK, de exemplu, stabilea țările vestice unde serviciile de informații ale lagărului socialist trebuiau să-și desfășoare activitatea de informații TS, și întocmea lista obiectivelor industriale și de cercetări din aceste țări vestice care trebuiau penetrate informativ. Secția de planificare și dezvoltare a VPK întocmea Programul Tematic General, care centraliza toate cererile tematice pentru tehnologii și echipamente supuse embargoului și constituia Biblia (consilierul sovietic o numea "Das Kapital") activității de informații tehnico-științifice cu aplicații militare a întregului Pact de la Varșovia. Acest Program cuprindea sute, sau, uneori, chiar mii de cereri tematice, și era organizat pe sisteme (ca, de exemplu, rachete balistice-ICBM) și sub-sisteme (de exemplu rezervoare de combustibili pentru ICBM), și era tradus în limbile țărilor vestice industrializate.

Secția de Relații a VPK, la rândul său, avea sarcina de a trimite aceste cereri tematice, în mod selectiv, la PGU, GRU, ca și serviciilor lor satelite. Acest nou atribut a transformat VPK într-un coordonator general al întregii activități de informații tehnico-științifice cu aplicații militare desfășurate de Pactul de la Varșovia. Dispeceratul

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

VPK, creat, de asemenea, în anii lui Hrușciiov, era însărcinat să preia toate informațiile tehnologice și echipamentele cu aplicații militare obținute de serviciile de informații ale lagărului socialist, să trimită aceste materiale la ministerele industriale sovietice interesate, și să obțină cereri de completare, în cazul când materialele primite nu rezolvau integral tematica respectivă. În sfârșit, Biroul Permanent al VPK era împuternicit să elaboreze aprecierea valorică a economiilor realizate prin aplicarea în practică a materialelor TS obținute de comunitatea informativă a Pactului de la Varșovia.

- Ce părere ai, m-a întrebat Boris Alexeievici, punându-mi în față, pe masă, o apreciere globală a activității TS, făcută de VPK. Ea conținea numărul total de documente și echipamente supuse embargoului și obținute de PGU până la sfârșitul anului 1958, numărul tematicilor tehnico-militare rezolvate de la crearea Direcției T, numărul de ani-cercetare economisiți prin aplicarea lor ca și valoarea economiilor realizate, exprimată în ruble-valută. Documentul cuprindea, de asemenea, o listă a celor mai importante echipamente militare create sau perfecționate cu ajutorul informațiilor tehnice primite de VPK de la crearea sa. În concluzie, se arăta că informațiile tehnico-științifice au jucat rolul primordial în crearea "celeii mai mari industrii militare din lume".

Nu-mi amintesc cifrele conținute în acel document, dar, în urmă cu câțiva ani, am fost în măsură să studiez o copie identică a acestei aprecieri a VPK, predată la CIA de către un ofițer al PGU care a obținut azil politic în Statele Unite. Din acel document rezultă că numai în anul 1958 peste 4.000 de proiecte militare sovietice au beneficiat de informații tehnologice și echipamente supuse embargoului. Acestea vor aduce economii, numai industriei sovietice de

Ion Mihai Pacepa

rachete, de exemplu, de circa 60.000 oameni-oră, în cercetarea științifică din anii 1959 și 1960. Totalul economiilor în valută, realizate în prima jumătate a anului 1959, depășea de patru ori întregul buget al VPK pentru cel de-al șaselea plan cincinal (1955-1960), care totaliza cinci sute de milioane de dolari.

De la Boris Alexeievici am aflat despre un nou acronim apărut pe scena spionajului sovietic: GKNT (*Gosudarstvennii Komitet po Nauke i Tekhnike*). Era vorba de noul Comitet de Stat pentru Știință și Tehnologie care, înainte ca Hrușciov să inaugureze Era spionajului industrial total, se constituia doar într-o oază populată cu academicieni octogenari, aflați în așteptarea sfârșitului biologic. Hrușciov, mi-a spus consilierul sovietic, a păstrat "câteva din aceste fosile" ca să lase aparenta că nimic nu s-a schimbat, dar a reorganizat, în secret, întreaga structură a GKNT, devenit astfel un fel de VPK pentru industria civilă.

Boris Alexeievici mi-a întins o altă carte, groasă cât o Biblie. Era un curs al PGU pentru pregătirea cadrelor de conducere ale activității de spionaj tehnico-științific. Pe prima lui pagină era tipărit cu majuscule chirilice: "SPIONAJUL CAPITALIST RAPORTEAZĂ ISTORIA NOI O CREĂM."

Capitolul 8

PASIUNEA LUI DEJ PENTRU SPIONAJ INDUSTRIAL

Când a sunat telefonul, în acea memorabilă dimineată de Anul Nou 1961, tocmai eram pe punctul de a ieși din casă. Era prima mea zi liberă, în mai bine de un an, și vroiam să o petrec împreună cu Dana, fetița mea. Dar nu a fost să fie așa.

De la celălalt capăt al firului, generalul Nicolae Doicaru, șeful DIE, îmi lansa un disperat SOS: Gheorghiu-Dej murea de plictiseală în reședința lui de iarnă din Predeal, și vroia să se amuze cu niște echipamente TO, ca să-i treacă amocul. Din păcate, mi s-a căinat Doicaru, Goga era la pat cu 40 de grade febră, și eu eram singurul care-l putea înlocui.

Maiorul Vasile Goga era șeful serviciului TO (tehnică operativă) al DIE și, totodată, singurul ei ofițer, în afara lui Doicaru, care avusese privilegiul de a vorbi cu Dej între patru ochi. De fapt, Goga a reușit să-l captiveze pe Dej, cu echipamentele lui de spionaj, în

Ion Mihai Pacepa

așa hal încât Doicaru începuse să facă râie pe suflet de gelozie, și să inventeze diferite pretexte ca să-și țină subordonatul cât mai departe de Dej.

N-am fost măgulit de ideea de a fi înlocuitorul lui Goga, dar am fost intrigat de perspectiva neașteptată de a-l vedea pe Zeus în bârlogul lui.

Ningea, când, câteva ore mai târziu, am ajuns la Predeal. Pe Gheorghiu-Dej l-am întâlnit în sufrageria vilei, cu un volum din Operele lui Lenin în mână. Pe atunci, era de neconceput pentru un conducător comunist să fie văzut citind dintr-o altă carte decât dintr-una de literatură marxist-leninistă. Chivu Stoica, primul-ministru din acel timp, ședea pe un scaun alăturat; privea, distrat, pe fereastră, peisajul hibernal. Era binecunoscut, dealtfel, faptul că sunt nedespărțiți: împreună au fost ucenici la căile ferate; împreună au fost arestați pentru activitate comunistă; împreună au fost judecați și condamnați, în 1933; și tot împreună au făcut pușcărie până în 1944.

- Tovarășe Prim Secretar, locotenent colonel Mihai Pacepa așteaptă ordinele dumnevoastră -am recitat, dintr-o suflare, textul de adresare și salut, în fața omnipotentului personaj care reușise să-și făurească o nemaipomenită aureolă de zeu printre oameni.

Văzuți de aproape, oamenii importanți apar, de regulă, mai mari decât sunt în realitate. Indiferent, însă, cum îl priveam, Dej mi se înfățișa a fi cu mult mai mic decât statura "conducătorului", văzut mai înainte de mine, vorbind sau prezidând din tribuna marilor adunări populare. Să fi fost, oare, pentru că era îmbrăcat ca un pădurar, cu puloverul acela de lână groasă pe gât și bocancii de munte în picioare? Sau pentru că cei doi tovarăși de arme ședeau de o parte și de alta a acelei mese enorme, pentru 48 de persoane?

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

-Unde-s bunătățile! -m-a întrebat Dej, pocnind din degete, nerăbdător. Când a făcut cu ochiul, către Stoica, fața lui a luat, deodată, expresia unui unchiș glumet, pus pe șotii.

Din prima mea selecție a făcut parte un nou sistem de comunicații cu raze infraroșii pentru transmitere de mesaje secrete la scurtă distanță. Sistemul, obținut din Germania de Vest, era folosit pentru menținerea legăturii secrete, fără fir, între două unități militare de cercetare. El avea avantajul că te avertiza dacă cineva încerca să-l intercepteze, deoarece orice interpunere pe traiectoria razei infraroșii întrerupea legătura. Instalasem unul din componentii sistemului într-o cameră din vecinătatea sufrageriei, iar pe celălalt pe vârful dealului apropiat.

Instantaneu, Dej a decis că el va juca rolul șefului Securității iar Chivu Stoica pe cel al comandantului unei direcții regionale de securitate.

Luându-și rolul în serios, Stoica a raportat, de pe deal, că un sat transilvănean s-a răsculat împotriva cotelor agricole împovărătoare.

- Țăranii devin violenți -s-a căinat Chivu, cu vocea lui repezită, de tenor scalpat.

Calmul și siguranța lui Dej au contrastat izbitor:

- Câți sunt?

- Aproape două sute!

- Două sute? Dej a izbucnit în râs. Îi cureți cu două obuze.

De multe ori mă întrebam cum își petrece timpul liber un dictator comunist, dar nici în gândurile mele cele mai năstrușnice nu mi l-am imaginat jucându-se de-a hoții și vardiștii.

Când Dej s-a plictisit să primească rapoarte lipsite de sens și fantezie, iar din partea lui să transmită instrucțiuni stupide, el și-a

Ion Mihai Pacepa

îndreptat atenția asupra servietei din piele neagră, adusă, de asemenea, cu mine. În ea se găsea un alt aparat, capabil să realizeze, cu ajutorul unui blitz emitent de lumină infraroșie, invizibilă ochiului uman, și a unui film special (Ilford), pentru fotografii în infraroșu, fotografierea secretă, pe întuneric. Servieta a avut un și mai mare succes.

Când i-am explicat lui Dej că nailonul devine complet transparent în lumina infraroșie, ochii lui s-au mărit, cum se lărgeste, la zărirea soarecelui, pupila unei pisici, exprimând, prin întreaga expresie a figurii, un maxim interes.

- Deci, să înțeleg că femeile îmbrăcate numai în nailon vor apare nude în fotografie? m-a întrebat Dej, ca să fie sigur că nu a înțeles greșit.

În vremea aceea nailonul era la modă în România, și toată protipendada ei feminină se îmbrăca, din cap până în picioare, în nailon.

Câteva minute mai târziu ne aflam tot împreună, în imensa cramă a reședinței, unde Gheorghe Rădoi, ginerele lui Dej, își sărbătorea numirea ca vice-președinte al Consiliului de Miniștri. Dej și le-a salutat mai întâi pe cele două fete ale sale -băute bine, ca de obicei- apoi restul oaspetilor.

Din colțul meu, cumva retras, îl puteam observa pe Dej apăsând butonul secret al servietei ori de câte ori trecea pe lângă o femeie.

Câteva ore mai târziu, când am terminat demonstrația, i-am raportat lui Dej că legătura mea cu tehnica operativă este doar tangentială și că, de fapt, eu sunt șeful serviciului de informații tehnico-științifice.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

- Ce fel de informații? -m-a întrebat nedumerit. I-am explicat, în termeni laici, că asta înseamna spionaj industrial.

- Grozav! Povestește-mi o istorie de spionaj, mi-a spus Dej, acum într-o dispoziție excepțională.

Starea, aproape euforică, i se datora experimentului, tocmai încheiat de el personal cu deplin succes. Anume, chelnerul mesei noastre, în a cărui jachetă Dej agătase, ceva mai devreme, fără ca acesta să bage de seamă, un mini-transmițător, fusese informat de farsă și primise totodată dezlegare să asculte banda de magnetofon, unde se înregistrase convorbirea lui cu bucătăreasa. Roșu ca racul, chelnerul se uita acum îngrozit la Dej.

- Golan bătrân, l-a brustuluit dictatorul în glumă, ciupindu-l de obraz. De ce nu mi-ai spus că trăiești cu ea?

Mi s-a părut de necrezut că liderul României nu auzise încă de spionajul industrial, ridicat de ceva timp la rangul de politică de stat în Uniunea Sovietică. Era, însă, oarecum de înțeles. Pe atunci, Dej era singurul dictator din blocul sovietic care nu trăise, pe perioada războiului, în URSS, nu lucrase pentru Comintern, și nu fusese un ofiter conspirat al serviciului de spionaj sovietic. Era, de asemenea, singurul dintre ei care nu vorbea rusește. Ca atare, Dej ocupa ultimul loc pe lista de preferințe a lui Stalin și, deși fusese introdus în tainele activității domestice ale Securității, el era ținut departe de serviciul de spionaj, considerat de Stalin un fel de proprietate personală, exclusivă. Nici chiar Alexandru Drăghici, care, de asemenea, nu vorbea rusește și nu lucrase niciodată pentru serviciile sovietice de spionaj, nu a pus piciorul în sediul DIE de când fusese numit ministru de Interne. Tot ce știa despre DIE era din rapoartele de activitate ale Departamentului și din referatele pentru aprobarea de

Ion Mihai Pacepa

agenți, de fonduri și de acțiuni speciale.

De altfel, în vremea aceea, nimeni din conducerea economiei românești nu cunoștea nimic despre existența spionajului industrial. Tot ce obțineam pe linie TS reprezenta răspunsul la cererea Moscovei, și trimis, imediat, de consilierii sovietici, la Moscova. Și, oarecum, părea normal să fie așa. În acele zile când "Lumina vine de la Răsărit" era cea mai răspândită lozincă, chiar și gândul că dezvoltarea economiei românești s-ar putea face cu ajutorul unor tehnologii din Occident, chiar dacă erau furate, constituia o crimă politică. Pe de altă parte, marea majoritate a miniștrilor din Guvernul român fuseseră educați în instituții de învățământ și școli de partid din Uniunea Sovietică și, prin consecință, cunoștințele lor se limitau la economia și tehnologia sovietică. În anul 1958, 52,7% din totalul importurilor românești proveneau din Uniunea Sovietică, iar 25,2% din celelalte țări satelite Moscovei. Restul importului îl constituiau materiile prime cumpărate din țările în curs de dezvoltare. (35)

Când Gheorghiu-Dej a fost întronat în România, el nu știa nimic despre industrie sau economie. Este drept că nici un alt dictator comunist, din acea vreme, nu știa mai mult decât el. Înainte de anul 1933, Dej fusese un muncitor cu calificare medie, la căile ferate, și nu pusese piciorul în vreo întreprindere majoră de producție industrială. Între anii 1933 și 1944, când economia României s-a zbatut să iasă din criza generală mondială de la începutul deceniului patru, reușind, mai apoi, destul de rapid, să atingă un vârf de creștere în anul 1939, evidențiat ca anul maximei dezvoltări economice capitaliste a României, după aceasta intrând într-o altă criză, creată de izbucnirea și desfășurarea celui de-al doilea război mondial, toată această perioadă, de 11 ani, Dej a fost în închisoare. După

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

ce a fost eliberat din penitenciar și propulsat rapid la vârfurile puterii el nu a vizitat nici o singură întreprindere modernă occidentală - câteva călătorii la Moscova au constituit întreaga lui experiență externă.

Acum, când Dej a descoperit, în sfârșit, sistemul sovietic de "industrializare", bazat pe furt din Occident, el a devenit sincer convins că a găsit formula magică de rezolvare, leacul pentru toate durerile economiei. Cel puțin asta a fost impresia lăsată mie de desfășurarea evenimentelor ce au urmat primei întâlniri cu el la Predeal.

Câteva zile mai târziu, Dej m-a luat cu el la o ședință a Biroului Politic și mi-a ordonat să susțin o expunere despre spionajul industrial. N-am fost niciodată un bun orator, probabil pentru că rolul primordial al unui ofițer de informații externe era să asculte, nu să vorbească. Dar vocabularul meu tehnic, cu totul neobișnuit pentru o ședință a Biroului Politic din vremea aceea, a făcut evident o impresie puternică asupra lui Dej. În aceeași zi, el m-a numit șef adjunct al DIE, și consilierul său pentru activitate tehnico-științifică.

-Asta o să-ți dea autoritate, mi-a explicat.

Săptămâna următoare am participat la o ședință comună a Biroului Politic și a Consiliului de Miniștri, cu un singur punct pe ordinea de zi: calea românească de dezvoltare rapidă a economiei cu ajutorul spionajului industrial. Dej a început prin a-și instrui miniștrii asupra viitoarei lor colaborări cu DIE. Apoi, ore în șir, le-a turuit instrucțiuni improvizate pe loc pentru întocmirea planurilor de import pe relația Vest. De acum înainte, acestea trebuiau să cuprindă numai echipamente și tehnologii, atestate în scris de DIE că nu pot fi obținute pe căi informativ-operative.

În încheierea ședinței, Dej a ordonat ca noua sa "cale românească" de industrializare a țării să fie prelucrată cu "nomenclatura superioară" de partid și de stat. *Nomenklatura* a fost un alt termen sovietic, introdus pe atunci în uz, care însemna de fapt "elită". Chiar și atunci când conducerea României decidea să meargă pe un "drum românesc", vocabularul ei politic era importat tot din limbajul Moscovei.

Dej nu a mai cerut însă niciodată să i se prezinte mijloace TO, ca să-i treacă plictisul. În schimb, înainte de sfârșitul lunii ianuarie 1960, el avea câte un birou de lucru în fiecare din reședințele sale, și, ori de câte ori avea un moment liber, se retrăgea în spatele lui, ca să creioneze noi măsuri pentru dezvoltarea și folosirea spi-onajului industrial. Fiindcă nu putea ține stiloul sau pixul cu degetele lui boante, Dej a început să scrie cu un creion hexagonal, asemănător celor folosite de dulgheri pentru a-și linia scândurile, acolo unde trebuiesc tăiate. Violet era culoarea lui favorită și, curând, în toate reședințele lui Dej se găseau la îndemână creioane de dulgher cu mină violetă, fabricate special pentru uzul lui.

Geneza a fost denumirea de cod a primei operații TS condusă de Dej personal. În aceeași lună ianuarie, am fost de față atunci când ministrul Agriculturii, Alexandru Moghioroș, (36) i-a relatat lui Dej despre faptul că cercetătorii americani au produs un nou soi de porumb, rezistent la secetă, numit "hibrid" și a prezis că tehnologia hibridizării va revoluționa agricultura de pe toate meridianele globului. Un cominternist veteran, care a jucat întotdeauna pe muzica Kremlinului, Moghioroș împărtășea acum pasiunea lui Hrușciiov pentru agricultură.

- Să le umflăm tehnologia - a hotărât Dej, cu autoritatea omu-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

lui care abia aflate semnificația cuvântului tehnologie.

- Imposibil!, s-a opus Moghioroș, autoritar. Sământa hibridă - și-a început el mai largă dizertație - nu se reproduce de la sine; ea este produsă anual de întreprinderi specializate, prin polenizarea artificială a unor "părinți" special selectați. Acești părinți, diferiți de la soi la soi, constituie secretul de producție al fiecărei întreprinderi americane, și nu se vând nimănui. Numai Departamentul Agriculturii Statelor Unite posedă o colecție completă de părinți folosiți ca material genetic pentru toate soiurile de porumb hibrid. De aceea, a încheiat Moghioroș expunerea de motive, fermierii din toată lumea trebuie să cumpere în fiecare an sământă hibridă de la producătorii americani, care consideră tehnologia producerii ei tot atât de secretă ca și pe aceea de producere a bombei atomice.

- O să-i trombonim! - a replicat Dej, făcând șmecherește cu ochiul, către Doicaru și către mine.

Numai o minte obișnuită cu comploturi la scară națională, ca aceea a lui Dej, putea aborda spionajul industrial în modul cum l-a abordat el. În decursul anilor cât a desfășurat activitate ilegală, Dej a învățat că orice acțiune secretă trebuie să aibe un nume conspirativ. Ca urmare, primul său pas în noua aventură a fost alegerea unui nume de cod. Moghioroș a sugerat ca acesta să fie "geneza", simbolizând nașterea unei noi Ere. Încântat, Dej a scris *Geneza*, cu creionul lui violet, pe coperta unui dosar, deocamdată gol, pe care l-a scos din sertarul biroului.

Pasul următor a fost crearea unei armate a *Genezei*: o sută de ingineri agricoli urmau să fie recrutați de către DIE, ca ofițeri sau colaboratori. Doisprezece dintre ei au depus jurământul de ofițeri în fața lui Dej, în biroul său. Apoi, personalul acestei noi armate a

DIE a fost introdus într-un proces rapid de instruire cu tehnica de hibridizare și cu metodele operative pentru furarea ei. În sfârșit, Dej a pus Institutul de Cercetări Agricole de la Fundulea sub controlul DIE, i-a mărit substanțial schema de organizare, și i-a dat sarcina ultra-secretă de a se specializa în hibridizarea porumbului.

O dată sistemul logistic creat, Dej a numit un ofițer al DIE ca atașat agricol la Ambasada română din Washington și i-a dat o singură sarcină: să-i convingă pe americani că Guvernul român a decis să importe din SUA seminte de porumb hibrid și să-i determine să acorde burse de studii pentru cât mai mulți "lucrători" agricoli români, pentru a-i ajuta să învețe cum să cultive aceste seminte. Dej personal l-a instruit cum să-i "trombonească" pe americani și cum să le înmoaie inima cu ororile secetei, care de abia ne-a bătut țara și a cauzat moartea a zeci de mii de oameni.

- Fă să fie sute de mii de morți, s-a corectat Dej. Vântură-le povestea asta sub nas de trei ori pe zi, și o dată seara, a insistat el pe impactul psihologic și sentimental. Și atunci când vor începe să ne plângă de milă, a continuat Dej, scoate asul de pe mânecă: spune-le că eu sunt hotărât să eradichez foametea pentru totdeauna din România, și că de aceea am decis să import sămânța de porumb hibrid din SUA, an după an, până în vecii vecilor. Sămânță pentru o țară întreagă! -a explicat Dej ceea ce trebuie comunicat americanilor, accentuând pe cuvântul întreagă.

Stratagema lui Dej s-a dovedit corectă și de eficientă. Când au auzit poveștile despre dezastrul provocat de seceta din România, americanii au răspuns cu generozitatea lor obișnuită. Cum a văzut primele 50 de burse pe biroul său, Dej a ordonat ca armata *Genezei* să treacă la atac.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

În America, bursierii au făcut o impresie bună, muncind de dimineată până seara, ca să învețe tehnica cultivării semințelor de hibrizi. În timpul nopții, însă, armata de studiosi în ale agriculturii, a lui Dej, se furișa pe ogoarele unde se creau aceste semnițe hibride, pentru a dezgropa "părinții" abia săditi și a-i strecura în buzunarele lor. Bob cu bob, sămânță cu sămânță.

În câțiva ani, armata *Genezei* a furat, în acest mod, cumva primitiv și manufacturier, cu sârguință și răbdare, sute de kilograme de material genetic folosit de firmele americane pentru producerea semințelor de porumb hibrid. O dată pe săptămână, ofiteri ai DIE cu imunitate diplomatică, sau chiar unii dintre bursieri, care primiseră în dotare, de la DIE, valize cu pereți dubli, transportau semințele furate, la Ambasada României din Washington sau la Misiunea Permanentă a României de pe lângă Națiunile Unite. De acolo, sau de dincolo, materialul genetic era adus în secret la București, prin intermediul curierilor diplomatici, în containere speciale, echipate astfel încât să prevină deteriorarea lui biologică.

Între anii 1961 și 1965 Dej a condus personal întreaga activitate de reînsămânțare a acestui material genetic, cât și procesul de înmulțire, spre a crea rezerva națională de "părinți" necesară producerii unei largi varietăți de semințe de porumb hibrid. El nu a apucat să se bucure însă de rezultatele *Genezei*. Agricultură românească a avut nevoie de încă zece ani, după moartea lui Dej, spre a produce porumb hibrid pe scară națională. Ca toate celelalte produse realizate cu tehnologie furată din Occident, sortimentele de porumb hibrid produse în România au primit, în loc de nume, denumiri codificate: HR-101, HR-102, HR-103 și așa mai departe, în care HR era simbolul generic pentru "hibrid românesc".

Ion Mihai Pacepa

În luna martie a anului 1978, ministrul român al Agriculturii a raportat Biroului Politic Executiv al partidului, în scris, că operația *Geneza* ar fi adus României o economie de 300 de milioane de dolari, prin eliminarea importului de licențe, de know-how, și de semințe de porumb hibrid din America. Din cauza metodelor "originale" de contabilitate ale economiei comuniste, este însă imposibil de apreciat, chiar și astăzi, dacă România a realizat cu adevărat un profit financiar de pe urma acestei acțiuni. Un singur lucru este cert: principalii autori ai acestui furt au realizat un substanțial profit personal.

Astfel, șeful operației *Geneza*, inginerul Nicolae Giosan, a devenit, subit, președinte al Academiei de Științe Agricole și Silvice, președinte al Marii Adunări Naționale, funcții pe care le-a păstrat până în anul 1989. Ofiterul care a condus operațiunea *Geneza* în SUA, Nicolae Covor, a ajuns director general al Academiei de Științe Agricole și Silvice și reprezentant permanent al României la Federația Organizațiilor Agricole (FAO) din cadrul ONU. (37)

Este, de asemenea, cert că, din cauza acțiunii *Geneza*, guvernul comunist al României a fost, până la urmă, etichetat de cercurile politice și de afaceri din SUA ca o bandă de hoți. Am aflat despre această concluzie, la scurt timp după ce am primit azil politic, de la conducerile unor importante instituții guvernamentale ale SUA, care erau acum extrem de reticente în acordarea de burse pentru România. (38)

La sfârșitul anului 1962, spionajul industrial devenise o politică de stat în România, întocmai ca în URSS. Ca să mă țină cu picioarele pe jar, în permanentă "în priză", Dej mi-a ordonat să prezint Biroului Politic, săptămânal, cele mai importante documentații TS obținute de

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

noi din Occident. Totodată, el mi-a cerut să organizez expoziții trimestriale, în cadrul cărora să prezint, împreună cu miniștri de resort, echipamentele, tehnologiile și proiectele realizate, de industria și agricultura românească, pe baza sau cu ajutorul spionajului industrial. Aceste expoziții au fost organizate în sediul Comitetului Central, iar existența lor a fost păstrată, bineînțeles, în cel mai strict secret. Gheorghiu-Dej a ordonat ca aceste expoziții să fie văzute de toți membri Biroului Politic și de toți conducătorii ministerelor și ai celorlate instituții centrale.

- Numa' așa le stimulăm apetitul pentru spionajul industrial, mi-a explicat dictatorul.

"Calea românească" de industrializare bătea la ușă, fără ca vreunul dintre noi să știe, pe atunci, că, în final, ea va ruina economia țării și că va transforma România într-o înfometată Etiopie a Europei.

Capitolul 9

IENICERII KREMLINULUI

În decursul anilor, am fost din ce în ce mai fascinat de asemănările uimitoare de comportament politic dintre Imperiul Otoman și imperiul sovietic. Ambele s-au luptat de multe ori pentru aceleași teritorii, ambele au acaparat noi întinderi de pământ folosind aceeași ingenioasă alternare a forței brute, înșelătoriei voalate, și a mitei, și ambele au devenit cele mai largi întinderi geografice din lume constituite, fiecare în parte, într-o singură entitate administrativă.

Imperiul Otoman s-a întins peste trei continente, cuprinzând un teritoriu ale cărui hotare au mărginit Sud-Estul Europei, coasta nordică a Africii, până la granița cu Marocul, malurile Mării Caspice, ale Mării Roșii și ale Golfului Persic, și au inclus Marea Neagră -care a devenit un lac Otoman. Un total de 21 de state moderne s-au desprins ulterior din acel vast imperiu. (39)

După cel de al doilea război mondial, imperiul sovietic a

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

cuprins tot 21 de state (15 republici unionale și 6 țări satelite). Granițele acestui colos s-au întins de la Polul Nord până la paralela 35, au cuprins 12 mări, au atins malurile a trei oceane (Arctic, Atlantic și Pacific) și au inclus 270.000 de lacuri și 150.000 de râuri, cu o lungime totală de peste trei milioane de kilometri. (40)

A fost tot atât de greu, pentru Constantinopole, să-și otomani-zeze uriașul imperiu poliglot, pe cât a fost pentru Moscova să rusifice Uniunea Sovietică și țările ei satelite. De aceea, ambele imperii și-au creat complicate mecanisme birocratice, pentru a putea administra imensele teritorii cuprinse între hotarele lor. În pofida celor cinci sute de ani care le-au despărțit apariția pe scena lumii, aceste mecanisme au prezentat asemănări remarcabile. Sistemul Otoman *devsirme* a furnizat Porții, timp de secole, atât birocrați loiali, folosiți pentru administrarea teritoriilor subordonate, cât și o fanatică forță polițienească, numită Corpul Ienicerilor și destinată menținerii ordinii și liniștii în interiorul granițelor imperiului. *Sistemul devsirme* creat de Mahomet (Mehmed) al II-lea, sultanul care a cucerit Constantinopolul, Anatolia și Balcanii, s-a bazat pe două principii. Primul prevedea că Guvernul și Armata trebuiau să fie formate, cu prioritate, din tineri de religie creștină, convertiți la mahomedanism. Cel de al doilea stipula că toți domnitorii (numiți vasali) și slujbașii lui, instalați de Poartă să guverneze diferitele teritorii erau sclavii personali ai sultanului. (41)

Cominternul și INU sunt, în viziunea mea, varianta sovietică a sistemului *devsirme* : ele au furnizat Kremlinului atât tehnocrația necesară pentru a conduce țările satelite cât și fanaticile poliții politice menite să mențină ordinea și liniștea în interiorul acestora. În anul 1943, când victoria contra Germaniei era certă, Stalin a cerut

Ion Mihai Pacepa

Cominternului și serviciului său de spionaj să-i creeze vasalii de care avea nevoie pentru a sovietiza și administra țările care urmau să fie "eliberate" de Armata Roșie. Un an mai târziu, noii vasali erau gata să fie instalați pe tronurile sateliților Moscovei. Toți au fost europeni convertiți la comunismul sovietic, toți -cu excepția lui Gheorghiu-Dej au trăit în anii războiului la Moscova, au fost îndoctrinați prin cursuri politice intensive, și au fost temeinic instruiți de INU asupra modului cum să distrugă structura capitalistă a țării și aparatul ei de stat, precum și asupra metodologiei pentru înlocuirea structurilor autohtone cu o dictatură de tip sovietic.

Totul a fost executat cu tipic sultanice: noii vasali au jurat credință oarbă Moscovei și religiei sale, Marxismul; toți au devenit sclavi personali ai sultanului din Kremlin; și toți au fost instalați pe tron cu ajutorul baionetelor sovietice.

Cine au fost acești vasali? Mátyás Rákosi, instalat pe tronul Ungariei, a devenit membru al Partidului Bolșevic în anul 1918, pe când era prizonier de război în Rusia, și a petrecut restul vieții sale lucrând pentru Comintern și INU. În anul 1945, Stalin l-a retrimis în Ungaria împreună cu primele unități ale Armatei Roșii.

Gheorghe Dimitrov, sosit la Sofia în 16 Martie 1945, la bordul unui avion militar sovietic, a fost un alt european convertit la comunismul sovietic. El și-a consumat cea mai mare parte a vieții în Moscova, unde a fost propulsat general în INU și președinte al Cominternului. Stalin a ținut atât de mult la el încât și-a trimis călăul favorit, pe Andrei Vișinski, să-l instaleze pe tronul Bulgariei. Clement Gottwald, pregătit pentru a guverna Cehoslovacia, după ce ani și ani a lucrat în Moscova pentru Comintern și INU, a fost retrimis la Praga în anul 1945.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Boleslaw Bierut, un alt ienicer european convertit la comunismul sovietic, și-a petrecut, de asemenea, cea mai mare parte a vieții la Moscova, unde a lucrat și el, asemeni celor menționați mai înainte, pentru INU și Comintern. Bierut a fost instalat pe tronul Poloniei de generalul Serov, ofițerul INU însărcinat cu organizarea masacrului din pădurea Katyn și desemnat apoi, după "eliberarea" Poloniei, să conducă operațiile de arestare în masă a liderilor ei politici și militari.

Walter Ulbricht, vasalul pregătit pentru tronul Germaniei de Est, a fost un tâmplar german convertit la comunism în anul 1923. El a devenit reprezentantul Cominternului la Paris și Madrid și a trăit anii celui de al doilea război mondial la Moscova. La 30 aprilie 1945, Stalin l-a trimis la Berlin pentru a înființa Partidul Socialist Unit German, iar la scurt timp după aceasta l-a instalat pe tronul Germaniei de Est.

O lungă perioadă de timp, 23 de ani după crearea lui, Partidul Comunist din România a fost condus de ienicerii Kremlinului. Până la sfârșitul celui de al doilea război mondial, PCR a avut doar un lider român: Gheorghe Cristescu (1922-1924). Ceilalți au fost străini, selectați din aparatul de cadre al INU și Comintern, instalați la cârma PCR de Kremlin. Nici unul din ei nu a vorbit fluent românește. Elek Köblös (1924-1928), care a fost românizat ca Bădulescu, a fost maghiar; Vitaly Holoștenko (1928-1931), românizat Barbu, ca și succesorul lui, Alexandr Danieluk (1931-1935), românizat Gorun, au fost ucrainieni; Boris Ștefanov (1935-1940) a fost bulgar; și Istvan Foris (1940-1944) a fost maghiar. (42)

Această situație a fost acceptată tacit până în aprilie 1944, când Gheorghiu-Dej, aflat încă în închisoare, a organizat un fel de

Ion Mihai Pacepa

răscoală, spre a pune mâna pe putere. În timpul unei întruniri secrete ce s-a desfășurat în infirmeria închisorii, Dej a insinuat că Foriș ar fi fost informator al Siguranței și a reușit să-i convingă pe ceilalți membri ai Biroului Politic, prezenți la adunare, să-l destituie pe Foriș din funcția de prim secretar al partidului și să-l condamne la moarte. Deși Dej nu a făcut parte din triumviratul (format din Constantin Părvulescu, Emil Bodnăraș și Iosif Ranghet) care l-a înlocuit pe Foriș la conducerea partidului, rolul jucat de Gheorghiu-Dej în eliminarea acestuia i-a dat, ulterior, prominentă în rândul puținilor comuniști români.

Gheorghiu-Dej a fost singurul ne-ienicer, dintre toți vasalii întronați de Moscova în Europa Răsăriteană. Stalin l-a considerat un intrus, l-a privit cu suspiciune, și l-a obligat să-și cumpere tronul, exact în același fel în care Poarta Otomană i-a obligat pe prinții și voievozii români să-și cumpere tronul. Dej a plătit într-o manieră pur orientală: el a acceptat, pentru început, poziția minoră, de ministru al Economiei și, ulterior, ministru al Comunicațiilor, pentru că deținerea acestor posturi de conducere din rândul al doilea i-au oferit posibilitatea și mijloacele să plătească în secret Kremlinului un fel de echivalent al haraciului plătit în alte vremuri de domnitorii români Porții Otomane: flota comercială a României. Apoi Dej a început să achite așa-zise despăgubiri de război, constituite într-un fel un impozit anual, similar cu peșcheșul, taxa de afaceri anuală plătită în natură (grâne, cherestea, vite, salpetru) de domnitorii români instalați de Poartă Imperiului Otoman. În anul 1948, Stalin a instituit monopolul asupra comerțului exterior al României în același fel cum Poarta a procedat cu secole înainte: România putea exporta numai acele produse care nu erau "importate" de la noi de Moscova - la preturile

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

impuse de sovietici, bineînțeles. (43)

În luna martie a anului 1953, Stalin a încercat să-și revină dintr-o beție în baia de aburi și a suferit un fatal atac de inimă. Așa cum au făcut și noii sultani instalați la Poartă, succesorul lui Stalin a început să-și pună proprii oameni în principalele funcții interne ale statului, iar când a terminat curățenia în propria casă a trecut la înscăunarea propriilor vasali și în țările satelite. Polonia și Cehoslovacia nu au prezentat probleme, deoarece domnitorii lor au luat curând drumul lui Stalin. Vasalul bulgar, Vulko Cervenkov, cât și cel maghiar, Mátyás Rákosi, au fost înlăturați prin simple manevre tactice. În anul 1955, a venit rândul României. În luna august, Hrușciov a făcut o vizită oficială la București, cu scopul nedeclarat de a-l înlocui pe Dej cu Miron Constantinescu, un membru al Comitetului Central care lucrase pentru Comintern și acum îi ridica osanale noului lider din Kremlin.

Conducătorul român și-a salvat din nou pielea cu ajutorul naționalismului, acea armă de emoții folosită de atât de mulți dictatori în decursul istoriei. Românii au avut întotdeauna un dezvoltat spirit naționalist, la fel ca și rușii, polonezii, ungurii, sârbii, croații, grecii și majoritatea celorlalte naționalități din această parte a Europei. După opt ani de ocupație sovietică, când populația țării a trebuit să-l zeifice pe Stalin, în timp ce el ne jefuia țara, sentimentul naționalist s-a dezlănțuit mai puternic decât oricând și a luat o puternică coloratură anti-sovietică. Dej a folosit momentul.

În anul 1955, el a convocat cel de al doilea Congres al Partidului Muncitoresc Român, unde a prezentat liniile directoare ale unei noi politici, de "independență națională", atitudinea sa fiind primită și încununată cu laurii adevizunii populare. Dar, pe de altă parte,

aceea a interesului personal, de cum s-a văzut din nou stăpân pe situație, Dej a cerut Securității să-l "picteze" ca fiind "lacheu al străinilor" pe vechiul său tovarăș, Miron Constantinescu, și l-a înlăturat din conducerea partidului și a statului. (44)

Deși mică la statură, România a fost și este o țară curajoasă, care, de-a lungul celor două milenii de existență a sa, a apărut de multe ori porțile Europei împotriva năvălirilor barbare de tot felul. Acum însă, în vremea ocupației sovietice, România încetase să mai joace un rol cât de cât important pe scena lumii, fie chiar și regional, în culisele Europei de Est. Și iată, dintr-o dată, neașteptat pentru climatul și noile condiții istorice, de dominație autarhică a Moscovei, Bucureștiul prezenta, în premieră mondială, spectacolul primei confruntări dintre o țară satelită și uriașa Uniune Sovietică.

Faptul că primul conducător disident din interiorul lagărului socialist era un român a creat euforie în întreaga țară, și Dej s-a grăbit și priceput din nou să folosească momentul. Curând, aparatul său de propagandă i-a creat un bizantin cult al personalității, fără precedent în istoria țării: fiecare oraș și-a dobândit propriile sale bulevarde și piețe "Gheorghe Gheorghiu-Dej", iar neîntârziat industria și agricultura țării au urmat exemplul, atribuind numele conducătorului unui mare număr de unități.

La începutul anului 1960, Dej, rămas singurul "stalinist" - în sensul ascederii sale la putere în vremea lui Stalin- din conducările de partid ale țărilor întregului bloc sovietic, era în culmea gloriei. El știa însă că Hrușciiov nu renunțase la înlocuirea sa, și de aceea a pus la cale o nouă strategie, menită să-i salveze pielea: creșterea popularității sale în Occident. În primele luni ale anului 1960, Dej l-a trimis în secret, la Paris și Londra, pe generalul Doicaru, șeful DIE.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Acesta era purtătorul unui mesaj personal din partea liderului român, prin care Dej informa guvernele celor două țări că România a hotărât să pună la baza politicii sale economice interesele naționale, iar nu pe cele ale C.A.E.R. În consecință, România își propune să devină o țară producătoare de oțel și mașini unelte, iar nu o țară agro-alimentară, așa cum dorea Moscova să-i minimalizeze economia. România vroia acum să-și construiască această nouă industrie cu ajutorul "celor mai moderne tehnologii și echipamente" importate din Franța și Anglia.

În primăvara anului 1960, pornind de la aceste premize și în sprijinul declarațiilor sale de intenții, România a devenit prima țară din blocul sovietic care și-a ridicat la nivel de ambasadă legatiile sale din Paris și Londra.

Dej știa că, astfel, încălca normele impuse de Kremlin, dar el a calculat, încă o dată, cu abilitate mișcarea, scontând pe folosirea canalului DIE în locul canalului diplomatic. Astfel, el va fi în stare să păstreze secretul acestor măsuri până când popularitatea sa în Occident va fi atât de puternică încât Moscova nu va îndrăzni să-l atace.

Planul lui Dej a dat rezultatele scontate. În vara anului 1960 Bucureștiul era plin de ziariști occidentali veniți să-l vadă cu ochii lor pe omul care îndrăznise să-l înfrunte pe Hrușciiov. Ce protecție mai bună putea să-și dorească Dej împotriva Kremlinului?

Capitolul 10

LIMITELE TOLERANȚEI KREMLINULUI

În luna iunie a anului 1960, Dej a anunțat cu mare pompă convocarea celui de al III-lea Congres al P.M.R., după care, neîntârziat, s-a repezit până la Moscova, spre a-l invita personal pe Hrușciov să ia parte la lucrările acestuia. Liderul sovietic a sosit în România în ziua de 19 iunie 1960, ca șef al unei delegații de partid și de stat, iar Dej a reușit să-l țină la București timp de opt zile. La Congres au luat parte delegați a 46 de țări din blocul sovietic și din restul lumii, dar lui Dej i-a păsat numai de Hrușciov.

Dej l-a prezentat pe conducătorul sovietic celor 2.000 de participanți la Congres, l-a așezat în prezidiu alături de el, l-a consultat permanent în legătură cu programul lucrărilor, și i-a șoptit în mod ostentativ câte ceva în ureche în tot timpul lucrărilor Congresului.

(45)

Apoi, într-un discurs de cinci ore, Dej a făcut o spectaculoasă deschidere către Occident, prezentând un vast plan de transformare

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

a României într-o țară industrializată avansată, cu ajutorul celei mai moderne tehnologii din lume -un eufemism pentru a spune că noul program va fi bazat pe tehnologie occidentală. Cel mai important obiectiv al programului a fost, de departe, construirea "celui mai mare complex siderurgic din lume", el urmând să fie proiectat de "cele mai moderne firme de engineering din lume."

- A sosit timpul, a spus Gheorghiu-Dej, să ne debarasăm de ochelarii noștri de cal, și să ne uităm peste tot, spre a vedea ce ne poate servi mai bine patria.

Delegații români la Congres au sărit în picioare ca împinși de un arc, și au aplaudat minute în șir în semn de suport pentru noul naționalism comunist al lui Dej.

În aceeași după-amiază, Dej m-a dus cu el la Hrușciiov, pentru a-i prezenta "operația noastră", menită să reducă substanțial cheltuielile de import pentru combinatul de la Galați. Construirea acestui complex a fost cea de a doua operație TS condusă de Dej personal. *Moara* a fost numele ei conspirativ, pentru că trebuia să opereze 24 de ore pe zi, ca o moară - ne-a explicat Dej. *Rafala* a fost numele dat tot de el unității speciale, însărcinată să-i supravegheze operativ pe reprezentanții din București ai celor două firme vestice (din Germania Occidentală și Franța), aflate în competiție pentru contractul de construire a complexului. Încadrată cu două sute de ofițeri din Direcțiile a III-a (Contraspionaj), a II-a (Contrasabotaj) și a VII-a (Filaj și Investigații) ale Securității, *Rafala* avea sarcina de a instala microfoane în camerele de hotel ale acestor reprezentanți, de a le intercepta convorbirile telefonice și de a-i fila permanent, zi și noapte. *Cocota* a fost denumirea atribuită grupei de prostituate, creată cu ajutorul Direcției a III-a, de Contraspionaj. Membrii *Cocotei*

Ion Mihai Pacepa

erau agente ale Securității, cu sarcina de a se “lipi” de reprezentanții din București ai celor două firme vestice, și de a le “mulge” secretele comerciale. *Vizorul*, încă un nume de cod, dat de Dej unității compuse din ofițeri ai DIE și ai Direcției de Contraspionaj, cu sarcina să fotografieze în secret documentele găsite în camerele de hotel și în urma scotocirii servietelor reprezentanților din București ai celor două firme vestice. În sfârșit, mai era *Teascul*, un grup de specialiști din ministerele de Comerț Exterior și Finanțe, toți agenți ai DIE sau ai Securității, cu sarcina să analizeze toate informațiile tehnice, comerciale și financiare obținute de *Rafala*, de *Cocota* și *Vizorul*.

Dej l-a numit pe ministrul Comerțului Exterior șef al operației *Moara*. Generalul Doicaru a devenit adjunctul lui, iar eu am fost încadrat ca director pentru Relații Externe.

Primul pas făcut de către acest “stat major” condus de Dej a fost falsificarea ofertei comerciale a grupului vest-german Schloeman-Siemag. Câteva zile mai târziu, un reprezentant al grupului francez Thomson a găsit o servietă “uitată”, chipurile, în hotelul Athénée Palace, de un reprezentant la București al grupului vest-german. Între altele, servieta conținea copia acestei oferte falsificate, din care francezii au “aflat” că prețurile ofertei lor erau cu 20% mai mari decât cele ale grupului concurent vest-german. Două zile mai târziu, pretextând o greșeală tehnică în oferta lor inițială, grupul francez a operat o dramatică reducere de preț. Imediat, Dej a ordonat ca noua ofertă franceză să fie “găsită” de vest-germani.

Acest joc a durat câteva luni. A rezultat o reducere de preț atât de substanțială încât, chiar și după opinia specialiștilor români, cele două grupuri occidentale puteau rămâne în competiție numai

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

reducând drastic indicii de calitate ai echipamentelor pe care urmau să le furnizeze.

Dej, însă, a izbucnit în râs, după citirea rapoartelor de interceptare telefonică din care rezulta că afacerea Galați devenise nerentabilă pentru ambii competitori.

Nu mai putem reduce nici măcar un dolar, a anunțat centrala din Dusseldorf a grupului vest-german. Parisul, la rândul său, a comunicat că se retrage din competiție.

- Galați pă seminte, a concluzionat Dej, după ce eu am terminat de raportat lui Hrușciov ceea ce mă instruisese să-i spun conducătorului sovietic despre operația *Moara*.

- E adevărat? -l-a întrebat Hrușciov, suspicios, pe Gaston Marin, de față și el la discuție.

- Fiecare cuvânt, i-a răspuns Gaston, care cunoștea detaliile operației.

- Tatăl lui e translatorul mareșalului Malinovski, a adăugat șeful planificării, spre a-mi întări credibilitatea.

- Furăm întregul combinat, a tras linia de adunare Dej. Dar cum puteam să spun asta în plenul Congresului?

Apoi, cu voce și mai mieroasă, el a explicat că, de fapt, Hrușciov l-a învățat cum să fure de la capitaliști.

- *Dogoniat i peregoniat* - a spus Dej, repetând lozincă favorită a lui Hrușciov, potrivit căruia în zece ani comunismul va ajunge capitalismul și chiar îl va depăși din punct de vedere economic.

- Și vom face asta furându-l, nu îmbogățindu-l. Galați va fi un monument al geniului dumneavoastră, Nichita Sergheievici, nu al capitalismului!

Apoi, Gaston Marin a preluat ofensiva. El s-a apropiat de

Ion Mihai Pacepa

Hrușciov și i-a spus șoptit, ca și cum s-ar fi temut că va fi înregistrat:

- *Taifun* este de fapt adevăratul motiv pentru care am decis să construim Galațiul cu nemții.

Gaston i-a explicat, în continuare, că directorul comercial al concernului vest-german a fost de acord să ne dea întreaga tehnologie a producerii și laminării super-aliajului folosit în rachetele nucleare americane, dacă-i vom ceda lui contractul pentru Galați.

- Raportează detaliile, Ivan Mihailovici, mi-a predat ștafeta Gaston.

Am preluat, conform planului de atac pregătit împreună cu Dej și Gaston, bagheta magică a zăpăcirii totale a lui Hrușciov, prin prezentarea de fapte și argumente incontestabile. *Herbert* era numele conspirativ al directorului comercial al concernului Schloeman-Siemag. El a adus deja, în mod secret, la București - l-am informat eu - documentația tehnologică pentru producerea super-aliajului, ca și prima sută de desene a proiectului pentru instalația de laminare a super-aliajului. Pe lângă contractul pentru Galați, *Herbert* a primit de la noi și 64.000 de dolari în cash, precum și un cadou însuflețit, o amantă, "Rodica", agentă de încredere a organelor noastre, menită să-i păstreze viu în minte adevărul unui șlagăr dâmbovițean de viață lungă: "Fetite dulci, ca-n București, în toată lumea nu găsești".

Generalul Saharovski a confirmat că "documentele" primite de mine de la *Herbert* erau "exact ceea ce ne trebuie".

Saharovski a pregătit vizita lui Hrușciov la București și apoi a venit la întâlnirea cu Dej împreună cu liderul sovietic, deși nu a făcut parte din delegația oficială. Un expert al PGU, adus de generalul sovietic, la cererea noastră, la reuniune, analizase deja docu-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

mentația tehnologică și desenele de execuție.

- Ești sigur c-o să obții și restul? -m-a întrebat Hrușciiov, încă neîncrezător.

Îmbrăcat aidoma șefului serviciului său de spionaj, cu același model de cămașă ucraineană înflorată, el ne privea cercetător, cu o oarecare mirare dar și cu mândrie de stăpân, tolănit în fotoliu, în mână un pahar de apă plin ochi cu vodcă.

Am făcut un semn afirmativ, și Hrușciiov și-a ridicat paharul.

- *Za vașe zdorovie*, ne-a strigat cu sete, după care și-a golit paharul dintr-o suflare. Mulțumit că îi oferisem prilejul să toasteze, ne-a promis:

- O să vă dau la toți Steaua de Erou în aceeași zi în care o să am întreaga documentație pe biroul meu.

România a încheiat contractul pentru combinatul de la Galați cu concernul vest-german, iar nemții au trecut curând la treabă, începând să construiască ceea ce Dej anunțase că va fi un monument al geniului lui Hrușciiov. Dar, de fapt, el spera că va fi monumentul cel mai de seamă al domniei sale.

Numai că, din cauza jongleriilor efectuate în cadrul operației *Moara*, pentru a reduce prețul de import, consorțiul german a proiectat complexul într-o versiune simplificată și subdimensionată. Pentru a reduce și mai mult prețul, Dej a hotărât ca majoritatea echipamentelor să fie construite de partea română, pe baza desenelor de execuție fotografiate secret în timpul tratativelor. Din aceste motive, Combinatul de la Galați a devenit un alt mastodont al economiei comuniste, incapabil a ține pasul cu concurența pieței libere occidentale, și a sfârșit prin a genera dezastru economic.

În comerț, ca și în dragoste, secretul succesului este încre-

derea reciprocă!

La circa un an după ce România a semnat contractul pentru Combinatul de la Galați, întreaga documentație destinată producerii super-aliajului ajunsese la Moscova. Câteva luni mai târziu, Hrușciov a anunțat, public, că Uniunea Sovietică va începe să producă, în curând, un super-aliaj pentru rachete balistice, ceea ce va pune țara Sovietelor pe picior de egalitate cu Statele Unite.

În succesiunea cronologică a evenimentelor, este de reținut un fapt divers, consemnat la puțină vreme după declarația publică a lui Hrușciov și aparent fără nici o legătură cu aceasta: presa occidentală a anunțat sinuciderea, fără motiv aparent, a unui prominent om de afaceri vest-german. El era, de fapt, cel care vânduse lui *Herbert* documentația pentru super-aliaj. Înlănțuirea întâmplărilor nu s-a oprit însă aici. Imediat după aceea, *Herbert* și-a pierdut slujba la concernul vest-german care construia complexul de la Galați, și s-a refugiat în Austria. Acolo, el a obținut, până la urmă, o poziție de conducere la Austroplan, o firmă de engineering care aparținea guvernului austriac. Dar a murit curând, cauza fiind un atac de inimă.

Manevrele lui Dej la cel de al III-lea Congres al PMR, ca și contribuția efectivă a României la realizarea proiectului *Taifun* l-au calmat, pentru moment, pe imprezibilul lider sovietic. El nu a uitat, însă, valul de anti-sovietism creat de Dej în România, și asta l-a îndârjit să nu renunțe la dorința și orgoliul de a-și pune propriul vasal pe tronul țării noastre.

Primul atac al lui Hrușciov împotriva lui Dej a fost lansat în luna octombrie a anului 1961, când acesta din urmă a condus delegația română la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. În discursul

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

său, Hrușciov s-a dezlănțuit împotriva staliștilor, și, când a spus că mai sunt unii dintre ei în funcții de înaltă răspundere, toți participanții la Congres s-au întors cu fața către Dej.

Reîntors în țară, Dej a convocat o lungă plenară a Comitetului Central, desfășurată între 30 noiembrie și 5 decembrie 1961. Tema ei nu a fost îndepărtarea "staliștilor", dezbătută la Congresul din Moscova, ci aceea că poliția politică română, spre deosebire de cea sovietică, nu a comis crime și asasinate politice în anii lui Stalin. Timp de cinci zile, vorbitorii au repetat aceeași idee a "fericirii" de a-l fi avut în fruntea partidului pe Gheorghiu-Dej, datorită căruia România nu avea, la momentul respectiv, pe cine "reabilita". (46)

În luna iunie a anului 1962, Hrușciov a lansat un nou atac împotriva lui Dej. La insistența liderului sovietic, Consiliul Economic de Ajutor Reciproc (CAER) a adoptat o rezoluție intitulată "Principiile Diviziunii Internaționale a Muncii", care a lansat ideea transformării C.A.E.R. într-un "organism supra-național, cu largi drepturi de coordonare a politicilor economice naționale". (47)

Gheorghiu-Dej a reactionat într-un mod neașteptat. El a publicat un volum adițional din seria *Operele Complete* ale lui Friedrich Engels, unde se afla o scrisoare trimisă de acesta socialistului român Ioan Nădejde, în care colegul lui Marx condamna imperiul țarist al Rusiei pentru anexarea Basarabiei. (48)

Scoaterea la lumina zilei a acestui document, unde se critica în termeni duri "imperialismul rusesc" a fost, evident, ultima picătură în paharul răbdării lui Hrușciov. În luna mai a anului 1962, Gheorghiu-Dej a fost informat, de către ministrul de Interne și de cel al Apărării, despre masive concentrări de trupe sovietice la granițele României cu Uniunea Sovietică și Bulgaria.

Capitolul 11

DEJ INTRĂ ÎN PANICĂ

Nu mi-a trecut niciodată prin minte că o să joc un rol în acea dramă, și cu atât mai puțin că voi cina cu liderul țării, între patru ochi, în sufrageria din spatele biroului său. Evident, Dej continua să creadă că serviciul său de spionaj avea puteri miraculoase.

-Trebuie să-l vrăjim pe "Țăran" -mi-a spus spre încheierea mesei de seară, după ce chelnerul ne-a luat din față și farfuriile de salată. Pungile de sub ochii lui Dej erau negre ca măslinile.

În analiza lui, conflictul cu Hrușciov era pe punctul de a degenera într-un război deschis, care va putea fi evitat numai dacă el, Dej, va fi în stare să-și seducă, din nou, adversarul.

-Eu îl aduc aici, și tu-l atragi în horă -mi-a destăinuit el gândul ascuns.

În planul lui Dej, rolul meu era să organizez o "spectaculoasă" expoziție, reprezentativă pentru standardul atins în dezvoltarea economică a industriei României, standard dobândit de țara noastră

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

ca urmare a derulării politicii de spionaj industrial total, promovată de Hrușciov. Nu erau ignorate nici detaliile de regie, menite să gâdile orgoliul lui Hrușciov, astfel încât să-și mai uite din motivele de supărare la adresa noastră. Astfel, intrarea expoziției trebuia să fie decorată cu o largă inscripție, reproducând sloganul preferat al lui Hrușciov: *Dogoniat i peregoniat!*

- Scrisă în rusește, a insistat Dej, ca să fie sigur că mi-a căzut fisa.

Am încercat să-i explic că nu puteam umple o masă, dar mite o întreagă expoziție. Dej și-a pus degetul pe buze, în semn de tăcere. Apoi, cu voce joasă, mi-a ordonat să umplu expoziția cu produse cumpărate din vest, pe care să le etichetez "Made in Romania". Ca loc ales pentru desfășurarea evenimentului, Dej vroia ca expoziția să fie organizată într-o casă de oaspeți din Constanța, departe de melita clevetitoare a Bucureștiului, iar existența ei să fie cunoscută de maximum 3-4 persoane.

Hrușciov a venit în România în luna iunie 1963, și, la sugestia lui Dej, i-a adus cu sine pe generalul Saharovski și pe șeful Direcției TS a PGU. Programul de "îmblânzire" a lui Hrușciov, pregătit de Gheorghiu-Dej personal, a cuprins un tur al țării, efectuat cu noul său tren prezidențial, ca și vizitarea unor complexe industriale și agricole, construite cu ajutor sovietic. Locul unde Dej, chipurile, organizase greva muncitorilor feroviari în luna februarie a anului 1933 a fost, de asemenea, inclus în program.

Când trenul guvernamental a ajuns în Constanța, eu eram la peronul gării, împreună cu ceilalți oficiali veniți să-i întâmpine pe cei doi oameni de stat. Preocupat, probabil, de cuvântarea pe care urma s-o rostească la adunarea populară din centrul orașului, Hrușciov a

Ion Mihai Pacepa

ignorat garda de onoare organizată în gară.

Liderul român a vorbit primul la acea adunare, și și-a coplesit literalmente musafirul cu laude. Către sfârșit, când Dej proclama că geniul lui Hrușciiov va transforma Uniunea Sovietică în cea mai avansată țară din lume "atât economic, cât și din toate celelalte puncte de vedere", oaspetele sovietic i-a atras atenția asupra unuia dintre participanți, care dădea viguros din cap, în semn că nu crede.

- Omu' ăla trebuie să fie un jurnalist bulgar - i s-a adresat Hrușciiov lui Dej, uitând că microfonul era deschis. Bulgarii, într-adevăr, dau din cap de la dreapta la stânga, în semn afirmativ, și și-l apleacă în jos și ridică în sus, când vor să spună nu.

- Nu sunt bulgar, a răspuns, tot în rusește, "omu' ăla" din multe. Sunt Henry Schwartz, de la "New York Times".

După ce s-a potolit râsul, Hrușciiov a încercat să o dregă.

- Am știut din capul locului că ești american, i-a spus lui Schwartz, fără ca măcar să clipească. (49)

Și din acest motiv, când a ajuns la expoziție Hrușciiov era un pachet de nervi, și Dej a trebuit să-și folosească tot șarmul, făcând eforturi disperate pentru a-i schimba dispoziția. Vizita începu cu stângul, și eram aproape convins că se va termina într-un eșec. Hrușciiov a tropăit superior prin expoziție, până la momentul când l-am văzut atras realmente de unul din exponate, un aparat portativ de radio.

- Făcut în România? m-a întrebat suspicios.

- Bazat pe informații tehnologice, a mințit cu grăbire Dej, și, în clipa următoare, pornind aparatul de radio. Ca și ăsta, a adăugat, arătând către televizorul inspectat acum cu privirea de Hrușciiov.

Când oaspetele sovietic a golit, pe cămașa lui înflorată, o

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

sticlă de parfum "copiat după o rețetă franceză", Dej a răsuflat, în sfârșit, ușurat.

Dar nu a pierdut timpul, și a pornit la atac.

Cu voce mieroasă, Dej i-a spus lui Hrușciov că nu l-a invitat la acea expoziție ca să-l laude pe "ăsta" (arătând către mine) sau pe "ăia" (semnalând către Saharovski și șeful Direcției TS a PGU).

- Expoziția asta, a explicat Dej, este un monument al geniului Dumneavoastra, mult iubite și stimate Nichita Sergheievici.

Dej a elogiat pe mai departe spiritul vizionar al lui Hrușciov, care a făcut ca spionajul industrial să devină "arma noastră" cea mai importantă în lupta "pe viață și pe moarte" cu capitalismul. "Războiul Dumneavoastră tehnologic împotriva imperialismului" face ca România să devină acum "un soldat puternic al armatei Dumneavoastră".

- Ce anume, a întrebat Dej retoric, poate fi mai util noii politici economice a Uniunii Sovietice decât o Românie a cărei economie poate sta pe propriile ei picioare?

Când Dej și-a terminat discursul de venerație, Hrușciov i-a cerut să anuleze restul programului pentru Constanța, și a rămas la expoziție întreaga după-amiază.

"Tovarășul Hrușciov a avut o zi de odihnă pe litoral" - a anunțat presa română în jurnalele de a doua zi. (50)

Hrușciov era într-o dispoziție excelentă când a ajuns, în fine, la capătul expoziției. El și-a început discursul cu faimoasa lui lozincă, potrivit căreia Uniunea Sovietică va depăși Statele Unite în zece ani.

- Gheorghe Georgievici are dreptate, a spus Hrușciov, ridicându-și vocea. Numai un spionaj tehnologic total ne va duce acolo. Și dacă imperialiștii vor încerca să ne oprească să le furăm tehnologi-

Ion Mihai Pacepa

ile - a strigat, pătruns de justetea cuvintelor sale vizitatorul - atunci răspunsul Moscovei va fi atât de puternic încât nu va lăsa piatră pe piatră în Occident!

La marea adunare populară organizată în București a doua zi, Hrușciiov s-a manifestat cu un entuziasm împins până la paroxism și delir. La încheierea mitingului, el l-a înșfăcat pe Dej și l-a tras jos din tribună. Avântându-se în mulțimea din piață, Hrușciiov s-a prins într-o horă stacato, ceea ce a stârnit aplauzele frenetice ale celor prezenți.

După toate aparentele, Dej și-a jucat bine cărțile. La numai câteva zile după plecarea lui Hrușciiov din București, ministrul Apărării i-a raportat lui Dej că unitățile Armatei Roșii concentrate la granițele României au dispărut ca prin farmec.

Conflictul deschis dintre Dej și Hrușciiov a mai durat o vreme, dar și-a pierdut treptat din intensitate. De fapt, la sfârșitul anului 1962 el se redusese la un fel de ping-pong politic. Pentru a-și menține popularitatea în Occident, dar și pentru a-și consolida un nou aliat, la numai câteva zile după ce Hrușciiov a părăsit Bucureștiul Dej i-a condamnat decizia de a impune sancțiuni împotriva Chinei. Apoi, el a publicat o "declarație a PMR", prin care a lansat teoria "unității în diversitate". Potrivit acesteia, nepotrivirile de vederi dintre partidele comuniste se datorau "condițiilor specifice", diferite de la țară la țară, și, fie și numai pentru acest motiv, ele nu trebuiau să constituie obiect de polemică sau de critică reciprocă. (51)

Răspunsul Kremlinului a venit în luna august 1962, când revista "Kommunist", tipărită la Moscova, a publicat un articol semnat de Hrușciiov personal. Articolul a repetat chemarea adresată de Moscova partenerilor săi ideologici pentru conducerea centralizată a

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

dezvoltării economice a țărilor din lagărul socialist, și a lansat ideea diviziunii muncii între "nordul industrial și sudul agrar". Potrivit articolului, țările din nordul lagărului socialist european trebuiau să se axeze pe producția industrială, iar cele din sudul său pe agricultură și produse alimentare. Articolul lui Hrușciov susținea că numai Germania de Est, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria aveau tradiția industrială și tehnicitatea necesară pentru a urma calea industrializării. Bulgaria și România, prezentate în articol de Hrușciov ca țări eminamente agricole în decursul întregii lor istorii, trebuiau să devină magazinul alimentar al Europei răsăritene. (52)

Din experiența sa de până acum, Dej învățase că în relațiile cu Moscova cea mai bună tactică era aceea de a alterna "una caldă" și "una rece", și așa a operat el în plan diplomatic până la sfârșitul zilelor. "Kommunist" nu ajunsese încă la chioșcuri când Dej a anunțat, cât se poate de zgomotos, că aplaudă reconcilierea lui Hrușciov cu Tito, și s-a aventurat personal în acest proces, propunând ca România și Iugoslavia să construiască împreună o hidrocentrală electrică la gurile Porților de Fier. A urmat, din nou, cea rece: în anul 1964 a dat publicității un document intrat în istoria României comuniste sub denumirea de "Declarația din Aprilie" (53)

Declarația a statuat "dreptul inalienabil" al fiecărui partid de a-și elabora singur linia sa politică, conform intereselor țării sale, fără amestec din afară. Conform acestei "Declarații", fiecare partid era răspunzător pentru acțiunile sale numai în fața poporului său. "Nu există un partid-părinte sau un partid-frate mai mare. Toate partidele sunt egale între ele, în virtutea teoriei aflată la baza lor și a scopului care le unește". În virtutea acestor "teze", cum au mai fost ele numite la acel timp, Declarația cerea ca "partidele comuniste să se

Ion Mihai Pacepa

abțină de la polemici și excomunicări din mișcarea comunistă internațională.” (54)

Moscova a reacționat printr-un articol, aparent fără legătură cu “Declarația”, publicat imediat după închiderea celui de al IV-lea Congres al Societății de Geografie a URSS desfășurat la Moscova între 25-30 mai 1964. Articolul, semnat de geograful sovietic E.B. Valev, a îmbrăcat forma unui studiu teoretic militând pentru crearea unui “complex economic multinațional” care urma să cuprindă porțiuni din Ucraina (12.000 kmp), Bulgaria (38.000 kmp) și România (100.000 kmp). (55)

Dej a respins prompt propunerile lui Valev, printr-un lung și violent articol scris de Costin Murgescu (colonel acoperit al DIE) și publicat în revista românească “Viața Economică”. (56) Și din nou a contraatacat, prin adoptarea hotărârii de a închide porțile Institutului Maxim Gorki pentru Limba și Literatura Rusă, înființat în anul 1948, cu rang de universitate. Propriu-zis s-a recurs, abil, la un transfer, într-o formulă unde nu mai beneficia de autonomie. Institutul a devenit Facultatea de Slavistică, în cadrul Institutului de Limbi Străine din București. Au urmat închiderea Muzeului Româno-Rus (director Scarlat Calimachi), ai căror salariați au fost transferați la Institutul de Istorie Nicolae Iorga. În mod ostentativ, în clădirea fostului Muzeu Româno-Rus s-a deschis Muzeul Literaturii Române. Au fost, de asemenea, desființate Institutul de Studii Româno-Sovietice și editura Cartea Rusă, care a devenit editura Univers. În succesiune cronologică a urmat închiderea librăriei Cartea Rusă, sub pretextul aplicării unui plan pentru sistematizarea Bucureștiului, care prevedea demolarea acestei cădiri spre a deschide o perspectivă către Teatrul National. În sfârșit, Dej a rebotezat cu nume românești un număr

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

nesfârșit de străzi, instituții publice și cinematografe din toată țara care, după anul 1948, primiseră nume rusești. (57) Fervoarea naționalistă care a cuprins România în acele zile putea fi comparată numai cu bucuria populară din 1918, când s-a constituit România Mare.

Savurându-și victoria, Dej a suflat din nou cald: și-a asumat rol de mediator între Moscova și Pekin, ceea ce a condus la amânarea rupturii relațiilor dintre cele două țări.

În anii comunismului, marea majoritatea a istoricilor și analiștilor români din țară și Occident au concluzionat că anii 1960-1965 au constituit o perioadă de antislavism și de redescoperire a originii noastre latine. Din păcate, această concluzie continuă să fie susținută, într-o formă sau alta, și astăzi.

Din spatele scenei, unde m-am aflat în acei ani, am văzut însă că întregul spectacol naționalist organizat de Dej a avut de fapt un singur scop: salvarea propriei sale piei. Un vechi proverb românesc spune, însă, că de ce ți-e frică, nu scapi.

Capitolul 12

A FOST GHEORGHIU-DEJ ASASINAT?

La 14 octombrie 1964 Hrușciiov a fost detronat pe neașteptate de propriul său adjunct, Leonid Ilici Brejnev. Trei zile mai târziu, "Pravda" scria că Hrușciiov s-a făcut vinovat de "acțiuni descreerate, decizii pripite, măsuri rupte de realitate, supra-apreciere personală și conducere prin dictat". (58)

Dej a apreciat că Moscova era în derută, și nu a vrut să scape momentul. În ultimii ani el a fost obsedat din ce în ce mai mult de ideea că Kremlinul, dacă nu a reușit să-l înlăture prin manevre politice, va încerca să-l răstoarne de la putere cu ajutorul Securității și al DIE, instituții înțesate în continuare cu ofițeri acoperiți ai KGB. Acum, Dej se temea de asta însă mai mult decât oricând, deoarece noul lider sovietic era cunoscut ca dușman înverșunat al românilor. În anii când a condus Republica Moldovenească, Leonid Brejnev a deportat în Siberia peste un milion de români din Basarabia și Bucovina de Nord, și a dus o violentă

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

politică de rusificare a organelor moldovenești de partid și de stat. Acum, mâna lui Brejnev era mult mai lungă, și Dej a decis că era timpul să-și ia noi măsuri de apărare.

La 21 octombrie, Dej l-a convocat pe ambasadorul sovietic la București și i-a comunicat că Biroul Politic al PMR a hotărât să scoată Securitatea de sub controlul KGB. Același Birou Politic a hotărât, de asemenea, să-i treacă în rezervă pe toți ofiterii acoperiți ai KGB din Securitate și DIE. În sfârșit, i-a spus Dej ambasadorului, Biroul Politic a mai hotărât ca aceste "instituții românești" să lucreze, de acum înainte, cu prioritate pentru rezolvarea sarcinilor date de conducerea României. Orice cerere de colaborare a KGB cu Securitatea și DIE va trebui ca, în viitor, să fie adresată conducerii PMR.

Moscova a reactionat mai virulent decât oricând. A doua zi, generalul Vladimir Efimovici Semiciastnii, șeful KGB, a trimis o telegramă furioasă omologului său român, amintind în text, cu brutalitate, că România trăia sub "umbrela protectoare" sovietică și îl amenința că va regreta dacă va întrerupe relațiile cu KGB. O telegramă cu un conținut aproape identic, semnată de generalul Saharovski, a aterizat pe biroul lui Doicaru. În noiembrie 1964 a sosit și expeditorul, pe neașteptate la București. După el a apărut generalul Semiciastnii în persoană.

Discuțiile purtate între București și Moscova s-au prelungit până la sfârșitul lunii noiembrie. "Noi am creat Securitatea și DIE" -era refrenul lui Saharovski. Potrivit celor spuse de el, decizia română a stârnit un lanț de explozii, atât în KGB cât și în "aparatul superior de partid" din Moscova.

- Semiciastnii are spume la gură, ne-a mai spus Saharovski.

E în stare să-l facă praf.

Am înțeles că "il" însemna "Dej" și, încă o dată, am înclinat să-l cred pe Saharovski.

- Omul de Fier e și mai furios, a adăugat bătrânul general, referindu-se la Alexandr Șelepîn, fostul șef al KGB, acum devenit membru al Biroului Politic și secretarul Comitetului Central însărcinat cu conducerea forțelor armate și de securitate.

Dej a rămas însă ferm până la capăt. În luna decembrie a anului 1964, Securitatea și DIE au devenit primele poliții politice interne și externe din blocul sovietic care nu au mai avut ofițeri sovietici acoperiți sau neacoperiți, și care nu s-a mai subordonat deschis față de KGB. Asta nu a schimbat, însă, nici structura organizatorică, și nici activitatea celor două instituții; ele au rămas în continuare aceleași poliții politice personale ale dictatorului comunist.

Sâmbătă, 21 februarie 1965 l-am vizitat pentru ultima oară pe Dej la reședința lui de la Predeal. De abia revenise de la Moscova și, ca de obicei, se afla împreună cu prietenul său nedespărțit, Chivu Stoica. Dej s-a plâns că avea ametele și greturi.

- M-a otrăvit KGB-ul, ne-a spus Dej, numai pe jumătate în glumă.

- Ei l-au terminat pe Togliatti! Asta-i sigur, a sărit Chivu, cu vocea lui scârțâită.

Palmiro Togliatti, președintele Partidului Comunist Italian, murise la 21 august 1964, în timpul unui concediu petrecut în Uniunea Sovietică. La scurt timp după aceea a început să se discute din ce în ce mai insistent, la nivelul conducerii comunității de informații externe din blocul sovietic, că el ar fi murit de o formă rapidă de cancer, din cauza iradierii sale de către PGU, din ordinul lui

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Hrușciov. Togliatti ar fi fost asasinat deoarece în 1964, pe când se afla în concediu la Yalta, a scris un "testament" în care: și-a manifestat profunda nemulțumire față de modul cum Hrușciov dirija mișcarea comunistă internațională; a refuzat să aprobe decizia lui Hrușciov de a excomunica mișcarea comunistă din China; și a susținut cu insistență necesitatea ca politica externă a Uniunii Sovietice să fie schimbată fundamental. În acel document Togliatti a pus, de asemenea, sub semnul întrebării onestitatea politică a lui Hrușciov, și a criticat incapacitatea sa de a înțelege cauzele care au generat stalinismul: "Cel mai important este, fără îndoială, puternicul scepticism generat de manevrele politice și economice ale tovarășului Hrușciov, precum și de insuccesele sale pe plan extern. Consider însă că el a lăsat nerezolvată și problema originii cultului lui Stalin și a cauzelor care au permis ca acest cult să ia proporțiile pe care le-a luat. Este cu totul inacceptabil să explici toate acestea numai prin defectele personale ale lui Stalin". (59)

Tot la nivelul conducerii comunității de informații externe a blocului sovietic se discuta insistent și faptul că atitudinea extrem de critică a lui Togliatti față de Hrușciov reprezenta nu numai punctul său de vedere, ci și pe acela al lui Brejnev, noul lider sovietic care, iată, îl răsturnase pe Hrușciov. Faptul că în luna septembrie a anului 1964 "Pravda" a publicat o bună parte din "testamentul" lui Togliatti (60), corelat cu acela că peste numai cinci luni Hrușciov a fost răsturnat, și că Brejnev s-a dus la Roma, pentru a participa la funeraliile lui Togliatti, (61) erau considerate drept confirmări ale acestor suspiciuni.

La remarcă lui Chivu Stoica, privind cauza morții lui Togliatti, l-am văzut pe Dej cutremurându-se. Să fi fost, oare, pentru că-si

Ion Mihai Pacepa

amintise de Imre Nagy, și de ceilalți lideri est europeni care au fost eliminați, într-un fel sau în altul, de către PGU, în ultimii 20 de ani?

La alegerile pentru Marea Adunare Națională din 12 martie 1965, Dej arăta viguros și plin de viață. O săptămână mai târziu, el a murit, însă, din cauza unei forme de cancer galopant.

- Asasinat de Moscova, mi-a șoptit Nicolae Ceaușescu, câteva luni mai târziu, când mi-a cerut să procur detectoare de radiații (contoare Geiger) din Occident și să le instalez în pervazurile din biroul și locuința lui.

Teama pe care i-am citit-o pe față m-a convins că nu glumea.

- Iradiat de PGU, mi-a șoptit, din nou, Ceaușescu. S-a stabilit la autopsie.

Înainte de a-i succede la conducere lui Dej, Ceaușescu răspunsese, ca membru al Biroului Politic, de Armată și Securitate, și, prin exercitarea acestor atribuții, se dovedea relativ bine informat despre activitatea de poliție politică externă a spionajului sovietic. Ceaușescu era acum convins că PGU și-a perfecționat tehnica iradierii, pe care o folosisese fără succes în trecut, și că a transformat-o într-o armă letală greu de depistat.

Când am discutat cauza morții lui Dej, cu Dr. Abraham Schechter, medicul personal al lui Ceaușescu, acesta și-a exprimat acordul total la concluzia că Dej a fost iradiat.

- Am toate documentele doveditoare, mi-a spus Schechter, adăugând că așteaptă doar "un moment favorabil pentru a le face publice".

Dr. Schechter nu a reușit să-și publice documentele și concluziile privind iradierea lui Dej.

În anul 1970, Securitatea a primit, însă, de la KGB un dis-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

pozitiv miniaturizat pentru iradiere secretă, despre care s-a spus că generează o formă de cancer galopant și provoacă moartea "obiectivului" în termen relativ scurt. Dispozitivul a fost descris ca fiind bazat pe o sursă de thalium radioactiv, mult mai puternică decât cea folosită în anul 1954 pentru asasinarea "trădătorului" Nikolai Koklov, care, în urma "tratamentului", și-a pierdut brusc părul, dar nu și viața. (62)

- V-am zis io c-o au, a spus Ceaușescu, după ce ministrul de Interne l-a informat despre ultimul "cadou" primit de la Moscova. Ceaușescu a botezat imediat "noua armă" cu numele de cod *Radu* (de la "radiere", cum pronunța el cuvântul "iradiere") și a dispus ca Securitatea să-l experimenteze în câteva din aresturile sale.

- Nu numai oamenii liberi se bolnăvesc dă cancer, i-a spus Ceaușescu, făcându-i complice cu ochiul. Apoi, dictatorul l-a chemat pe Dr. Schechter și i-a cerut să studieze "noua armă sovietică" și să vină cu propuneri menite să protejeze rezidențele, birourile și mașinile lui Ceaușescu împotriva "lu' Radu".

În luna februarie a anului 1973, Securitatea a făcut o percheziție secretă la domiciliul doctorului Schechter, și a fotografiat o scrisoare în care acesta prezenta faptele care l-au dus la concluzia că Gheorghiu-Dej fusese iradiat. Scrisoarea conținea în anexă descrierea detaliată a dispozitivului de iradiere (*Radu*) primit de Securitate de la KGB. Ministrul de Interne, Ion Stănescu, i-a spus lui Ceaușescu că a aflat despre această scrisoare de la un "informator de încredere" care le-a spus că Dr. Schechter vroia să o trimită la Radio "Europa Liberă".

Ceaușescu nu a crezut că Schechter va "merge atât de departe". El a ordonat, însă, ca "d-doctoru" să aibă microfoane și-n

p-pantofi", și să fie supravegheat zi și noapte.

- Știi ce-ai să faci dacă vrea să-o dea la *Melița*, i-a spus Ceaușescu. *Melița* era numele de cod folosit de Securitate pentru "Europa Liberă".

Probabil, nu vom avea niciodată probe concrete care să ateste că Dej a fost omorât. Guvernele comuniste, ca și cele fasciste, s-au străduit din răzputeri să nu lase dovezi scrise despre asasinările lor politice la nivel înalt, și să reducă la minimum numărul persoanelor care ar putea depune mărturii asupra implicării lor în aceste odioase operații.

Ordinul lui Adolf Hitler privind răpirea Papei Pius al XII-lea, de exemplu, nu a fost găsit în nici una din arhivele naziste confiscate la sfârșitul celui de al doilea război mondial. El nu a apărut nici în procesul laborios și îndelungat al interogării ofițerilor din Gestapo și din SS, realizat de puterile aliate după sfârșitul războiului.

Acest ordin ultra-secret al lui Hitler a ieșit la iveală numai la 46 de ani după căderea Germaniei Naziste, când generalul SS Otto Wolf, aflat pe patul morții, a mărturisit, în sfârșit, că Hitler i-a ordonat verbal să-l răpească pe Papa Pius, răspunzător, după părerea lui Hitler, pentru răsturnarea lui Benito Mussolini. (63)

NOTE

CAPITOLUL 1

FRATELE MAI MIC AL PGU

1. Christopher Andrew și Oleg Gordievski, *KGB: The Inside Story* (New York: Charles Scribner's Sons, 1990) pg. 481. După ce, în anul 1949, a creat serviciul de spionaj al României comuniste, Saharovski i-a devenit consilier șef sovietic. El a detinut această funcție până în anul 1953 când, pentru rezultatele excepționale obținute în România, a fost promovat prim adjunct și apoi șef al serviciului de spionaj sovietic. Saharovski a condus această organizație timp de 15 ani, un record nedepășit în Rusia și Uniunea Sovietică.
2. Desmond Ball și Robert Windren, *Soviet Signals Intelligence (Sigint): Organization and Management* (Washington: Intelligence and National Security, 1989) prezintă organigrama detaliată a serviciului de spionaj sovietic în anul 1955.
3. Intelligence and National Security, vol. IV, 1989, prezintă organigrama detaliată a PGU din 1985.
4. În cartea sa *The First Directorate: My 32 Years in Intelligence and Espionage Against the West* (New York: St. Martin's Press, 1994), generalul KGB (r) Oleg Kalughin descrie pe larg acoperirile folosite de PGU pentru ofițerii săi trimiși să lucreze în Occident. Aceste acoperiri sunt identice cu cele folosite atât de DIE, cât și de celelalte servicii de spionaj ale țărilor fostului bloc sovietic. Generalul Kalughin, de exemplu,

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

care a lucrat mulți ani în SUA, a folosit personal o bună parte a acestor forme de acoperire. El a fost acoperit, mai întâi, ca student la Universitatea Columbia din New York, apoi ca jurnalist și corresponsent de presă și, în sfârșit, ca diplomat la sediul misiunii sovietice de pe lângă ONU.

5. *Central Intelligence Agency, Directorate of Intelligence, Handbook of Economic Statistics* (Washington, DC, 1988, pg. 78-95. National Foreign Assessment Center: Economic Development in Eastern Europe, pg. 231.
6. Idem, pg. 229.
7. Ibidem. pg. 228.

CAPITOLUL 2

SPIONAJUL SOVIETIC ÎL ASASINEAZĂ PE IMRE NAGY

8. În anii lui Stalin, generalul Ivan Alexandrovici Serov a fost șef adjunct al NKVD. În comunitatea de informații sovietice el a fost renumit pentru brutalitatea cu care a executat deportările din Caucaz în timpul războiului și pentru modul extrem de sângeros cum a lichidat opoziția politică din Polonia și din țările baltice. În luna martie a anului 1954 Hrușciov l-a numit pe Serov șef al KGB. În autobiografia sa publicată în Occident (*Khrushchev Remembers: The Last Testament*, tradusă și editată de Strobe Talbot- Boston: Little, Brown and Company, 1974, pg. 338), Hrușciov a încercat să explice această stranie numire: "Nu l-am cunoscut aproape de loc pe Kruglov (N.N.: al doilea șef adjunct al NKVD), dar l-am știut bine pe Serov

și am avut încredere în el. ... Dacă există anumite dubii asupra lui, ca de fapt asupra tuturor cekiştilor, acestea se datorează faptului că a fost o victimă a politicii generale a lui Stalin.” Curând, brutalitatea lui Serov a devenit însă o povară până și pentru Kremlin, care, în anul 1958, l-a schimbat de la conducerea KGB. În locul lui a fost numit Alexandr Nikolaevici Șelepîn, până atunci prim secretar al Comitetului Central al Comsomolului. În anul 1962, Serov s-a sinucis.

9. În luna februarie 1956, Boleslaw Bierut, cel care devenise președinte al Poloniei, după arestarea, din anul 1951, a lui Wladyslaw Gomulka, a luat parte la cel de al XX-lea Congres al PCUS. Un stalinist convins, el a fost atât de șocat de crimele lui Stalin, dezvăluite cu acea ocazie, încât a suferit un atac cardiac. El a murit la data de 12 martie, același an, în Moscova. La 20 martie 1956 Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din Germania l-a “ales” ca secretar general pe Edward Ochab, un birocrat stalinist care l-a eliberat pe Gomulka din închisoare și a început să-l propulseze din nou la conducere. La 28 iunie 1956, muncitorii industriali din Poznan au protestat împotriva numirii lui Ochab, declarând greva generală. O procesiune însumând cca. 50.000 de muncitori au ocupat străzile orașului, cerând “pâine, libertate, alegeri libere și plecarea trupelor sovietice”. La cererea lui Serov, generalul Konstantin Rokossovsky cel care era, pe atunci, ministrul Apărării Naționale al Poloniei, a ordonat unei unități de tancuri sovietice să pună capăt demonstrației. Potrivit descrierii evenimentului din *Enciclopedia Britanica*, (Chicago, London, Manila, Paris, Rome, Seoul, Sydney, Tokyo, 1985)

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

ediția a XV-a, pg. 936, cu acest prilej au fost omorâți peste 70 de muncitori polonezi. Rebeliunea din Poznan a fost în curând urmată de demonstrații de stradă în Budapesta.

10. În cartea lui Andrew și Gordievski, *KGB*, am găsit o solidă confirmare a celor spuse de generalul Saharovski, privind trimiterea în Ungaria, ca agenți provocatori, a unor ofiteri ai PGU documentați ca cetățeni occidentali. Colonelul Gordievski, care, în acea vreme, lucra în departamentul pentru operații ilegale al PGU, a fost personal implicat în această largă acțiune.
11. Faptul că Serov s-a prezentat ca șef *razvedka sovetnic* în Budapesta este confirmat în cartea lui Sándor Kopácsi *Au nom de la classe ouvriere* (Paris: Edition Robert Laffont, 1979), pg. 119-122. Autorul a aflat detalii despre scurta activitate de "consilier" a lui Serov de la Sándor Kopácsi, care, în zilele fierbinți ale revoluției maghiare din anul 1956 era șef al miliției orașului Budapesta. Kopácsi a participat la câteva ședințe de urgență ale AVM, la care a fost și Serov, iar acesta din urmă a fost prezentat ca "tovarășul consilier șef sovietic".
12. Textul integral al acestui discurs radiodifuzat, ținut de Imre Nagy a fost publicat în cartea lui Charles Gáti, *Hungary and the Soviet Bloc* (Durham, North Carolina: Duke University press, 1986), pg. 144-147.
13. Potrivit cărții lui Arkadi N. Șevcenko, *Breaking with Moscow* (New York: Ballantine Books, 1985), pg. 184, la această acțiune de dezinformare a fost antrenat și Iuri Andropov, ambasadorul URSS la Budapesta. Șevcenko, care a avut ran-

gul de ambasador sovietic, a cooperat cu CIA în toți anii cât a deținut funcția de secretar general adjunct al ONU la New York, și a obținut azil politic în SUA, în anul 1978, cu doar câteva luni înaintea mea. El a aflat direct de la "colegul" său, ambasadorul Andropov, despre rolul acestuia în faimoasa dezinformare organizată de generalul Serov. În noaptea de 1 noiembrie 1956, i-a spus Andropov lui Șevcenko, Nagy l-a chemat la telefon ca să-l informeze că a primit un raport de la serviciul de spionaj maghiar, unde se arăta că unități ale Armatei Roșii staționate în România erau gata să treacă frontiera Ungariei. Andropov l-a asigurat că aceasta nu poate fi adevărat. O oră mai târziu, Andropov l-a sunat pe Nagy spre a-i spune că a vorbit la telefon cu Hrușciiov, iar acesta i-a comunicat că în două zile nu va mai fi nici un soldat sovietic în Ungaria.

14. Cartea lui Sándor Kopácsi, *Au nom de la classe ouvrière* descrie în detaliu arestarea lui Maléter, pe baza unor mărturii obținute de la membri delegației sale, arestați împreună cu el dar care au scăpat cu viață (Maléter a fost împușcat). Potrivit acestor martori, la miezul nopții, când Maléter și partenerii lui sovietici toastau pentru prietenia ungaro-sovietică, generalul Serov a intrat în încăpere, în fruntea unui grup KGB înarmat, și i-a arestat pe toți ofiterii maghiari, și apoi i-a dus în celelule pregătite de la subsolul clădirii.
15. Cartea lui Béla K. Király și Paul Jónás, *The Hungarian Revolution of 1956 in Retrospect* (New York: Columbia University Press, 1978), confirmă cele aflate de mine de la colonelul Einhorn. În ea se mai arată (pagina 70) că, după ce Nagy a fost infor-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

mat de șeful garnizoanei Budapesta că avioane militare sovietice au început să aterizeze pe aeroportul orașului, Andropov l-ar fi chemat pe Molotov la telefon, în fața lui Nagy. Molotov, aflat la Moscova, i-a spus că știrea despre avioane sovietice aterizând în Budapesta trebuie să fie o invenție a cuiva care vrea să învenineze relațiile dintre Ungaria și URSS.

16. Din *Report of the Special Committee on the Problem of Hungary*, întocmit la New York în 1957, rezultă că, în noaptea de 3/4 noiembrie 1956, premierul maghiar Imre Nagy l-a informat pe secretarul general al ONU despre invazia militară sovietică, începută cu numai câteva ore înainte.
17. Textul scurtului discurs ținut de Imre Nagy în dimineața de 4 noiembrie a fost publicat în cartea lui Király și Jónás, *The Hungarian Revolution of 1956*. Nagy a spus: "În primele ore ale dimineții, trupe sovietice au declanșat un atac împotriva capitalei noastre cu intenția evidentă de a răsturna guvernul legal al Ungariei. Fortele noastre armate opun rezistență. Guvernul este la post. Aduc aceasta la cunoștința întregului popor maghiar și a întregii lumi".
18. Textul discursului lui János Kádár a fost publicat în cartea lui Király și Jónás, citată mai sus. În legătură cu Imre Nagy, Kádár a spus: "Noi am promis că nu-l vom trinite în judecată pe Imre Nagy și pe prietenii lui pentru crimele lor trecute, chiar dacă vor recunoaște aceste crime".
19. Implicarea și rolul generalului Boris Șumilin în anchetarea lui Imre Nagy au fost descrise în cartea lui Kopácsi, op. citat, pg. 277-278 și 306.
20. Unele detalii suplimentare despre perioada când Imre Nagy a

fost deținut la casa conspirativă a DIE "Kilometrul 12" se găsesc în prima mea carte, *Red Horizons: The True Story of Nicolae & Elena Ceausescu's Crimes, Lifestyle, and Corruption* (Washington: Regnery Gateway, 1987), pg. 357-259.

21. Detaliile "procesului" și o parte a stenogramelor sale au fost publicate în cartea lui Király și Jónás, op. citat.

CAPITOLUL 3

ASASINATUL POLITIC DEVINE INSTRUMENT DE POLITICĂ EXTERNĂ

22. După ce Ivan Fadeev, alias "Generalul Fadeikin", a fost numit șef al departamentului pentru asasinare și răpiri al PGU, el a devenit unul dintre cele mai invizibile cadre de conducere ale spionajului sovietic. Cel mai complet portret al lui Fadeev de care am cunoștință a fost făcut de un fost subaltern al său, lt. colonelul Vladimir Kuzicikin. Mult mai mic în grad decât Fadeev, Kuzicikin a avut totuși ocazia să-și cunoască relativ bine șeful.

În anii 1961-1962, Kuzicikin a fost membru al unei echipe speciale a Departamentului al XIII-lea din PGU, însărcinată să pregătească asasinarea Șahului Iranului, Reza Pahlavi. Acesta comisese "crima" de a reorienta Iranul spre Occident și de a cere Moscovei să-și retragă trupele din interiorul țării, unde acestea se aflau de pe vremea întâlnirii la nivel înalt de la Teheran. Din cauza "sensibilității" ei, operația pentru asasinarea șahului a fost condusă personal de generalul Fadeev. La sfârșitul anului 1961 Kuzicikin a fost detașat la

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

rezidența PGU din Teheran unde, împreună cu Fadeev, au studiat traseul zilnic al șahului și au pus la punct detaliile asasinatului. Potrivit planului, Șahul Iranului urma să fie ucis cu ajutorul unui autoturism Volkswagen, încărcat cu explozivi, plasat pe traseul său zilnic. Explozia autoturismului urma să se declanșeze prin telecomandă de la distanță, de către un ofițer ilegal al PGU, legendat și documentat ca iranian, după îndeplinirea misiunii acesta urmând să părăsească imediat țara. Atentatul a avut loc în luna februarie a anului 1962. Din fericire pentru Șah, emițătorul care urma să telecomande explozia nu a funcționat. În anul 1988, Kuzicikin a primit azil politic în SUA, și a scris o carte intitulată *Inside the KGB: My Life in Soviet Espionage* (New York: Pantheon Books, 1990), în care a descris operația pentru asasinarea Șahului (pg. 215-218). Cartea prezintă, de asemenea, un portret inedit al misteriosului general Fadeev, alias Fadeikin.

23. Curând după ce a primit azil politic în SUA, fostul ofițer al PGU Nikolai I. Koklov a publicat o carte intitulată *In the Name of Conscience* (Londra: Frederick Muller, 1960), care se constituie într-o dramatică condamnare a criminalității caracteristică stilului de operare al spionajului sovietic. Cartea conține, de asemenea, descrierea detaliată a operației PGU pentru asasinarea lui Okolovici. Spre a expune și evidenția până la capăt această crimă ce urma să fie comisă pe pământ occidental, autoritățile americane au lăsat ca ea să fie derulată, deși într-o formă diferită, după ce Koklov a cerut azil politic. La 18 februarie 1954, Koklov l-a convocat telefonic pe Okolovici la locuința sa din Frankfurt am Main și i-a declarat:

“Gheorghi Sergheievici, am venit din Moscova special pentru dumneata. Comitetul Central al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică a hotărât să fii asasinat în Germania. Eu am fost însărcinat să te omor”. Apoi Koklov l-a informat pe Okolovici că s-a hotărât să nu execute “ordinul partidului”, și că a cerut azil politic în Statele Unite. Două zile mai târziu, Koklov a organizat conferința de presă unde a demascât public această operație criminală. Cu acest prilej s-a prezentat jurnaliștilor și înregistrarea pe bandă magnetică a dramaticei discuții telefonice dintre Koklov și Okolovici. Aceasta, împreună cu stenograma întregii conferințe de presă, a fost, de asemenea, publicată în cartea lui Koklov (Partea III-a).

24. Fostul ofiter al PGU Piotr Deriabin (împreună cu scriitorul american Frank Gibney) a publicat, de asemenea, o carte, intitulată *The Secret World* (New York: Ballantine Books, 1982). Ea constituie o altă condamnare vehementă a criminalității spionajului sovietic.

CAPITOLUL 4

SPIONÂND PENTRU MOSCOVA

25. Acest citat din Bacalbașa, care ne-a fost repetat de nenumărate ori în prelucrările politice din acei ani de la DIE, a fost ciuntit în mod deliberat, conform practicilor din acea vreme. Textul real se găsește în articolului lui Constantin C. Bacalbașa, intitulat „Ziaristica română în zilele noastre”, publicat în *Istoria presei române* de Nicolae Iorga (București: Tipografia Sindicatului Ziariștilor, fără an). Citez: “Oricărui

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

partid politic ar aparține și oricăror idei ar fi adeptul, românul nu-și pierde legătura cu țara. Dacă cineva a putut spune despre ruși: Răcăie pe rus și vei da de tătar, despre români se poate spune: Răcăie românul liberal, conservator, democrat, socialist sau comunist și vei da de român!”

26. Istoricul Victor Frunză a numit această pretinsă “ofensivă naționalistă” drept “Operația de vopsire a gardului”. El a folosit acest termen, pentru prima oară, în anul 1978, în manuscrisul intitulat *Istoria Secretă a Partidului Comunist Român*, care analiza diversivunile și dezinformările ideologice ale conducerii PCR. Pe atunci, Victor Frunză trăia la București și deținea o funcție de răspundere la redacția culturală a Radiodifuziunii Române. În luna septembrie a anului 1978, Frunză a reușit să-și scoată manuscrisul din țară și să-l predea editurii Flamarion din Paris, după care s-a reîntors în România. Manuscrisul urma să fie tradus în franceză sub titlul *Stalinizarea României*. Înainte de publicare, Victor Frunză a cerut însă azil politic în Occident și a început să-și revizuiască studiul documentar care, din cauza faptului că fusese scris în România comunistă, conținea, așa cum a spus autorul, “multe adevăruri spuse numai pe jumătate”. Cartea a apărut în două volume intitulate *Istoria Partidului Comunist Român* (Arhus, Danemarca: Nord, 1984), și a adus o substanțială contribuție la înțelegerea așa zisului “comunism național român” (În luna octombrie a anului 1985, Victor Frunză mi-a trimis ambele volume, cu o impresionantă dedicație.)

27. Decizia privind retragerea trupelor sovietice din România a fost anunțată inițial la sedința Comitetului Politic Consultativ al

statelor participante la Tratatul de la Varșovia, desfășurată în luna mai a anului 1958, la Moscova.

28. Victor Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român*, vol. al II-lea, pg. 510.
29. Sputnik 1 a fost, de fapt, o capsulă aerospațială care a cântărit 84 de kilograme. Ea a fost lansată la data de 4 octombrie 1957 și a completat un tur al Pământului la fiecare 96 de minute. Sputnik 1 a rămas pe orbită până la începutul anului 1958 când, pierzându-și energia, s-a prăbușit și a ars în atmosferă. Sputnik 1 a fost urmat de alți nouă sateliți artificiali ai Pământului, care au avut la bord o varietate de animale cu scopul de a testa diferite echipamente menite să asigure supraviețuirea în spațiu.
30. După capitularea Germaniei naziste, Berlinul de Vest (care ocupa o suprafață de 480 de kilometri pătrați) a devenit o obsesie pentru Kremlin. Între anii 1945 și 1961, cca. 3.500.000 de germani, domiciliați în zona sovietică, au fugit tranzitând prin Berlinul de Vest, din acest motiv atât Stalin cât și Hrușciov au încercat diferite tactici pentru a-l izola de restul lumii.

CAPITOLUL 5

ISTERIA RACHETELOR

31. Nicolae Doicaru a rămas șef al DIE 20 de ani, timp în care a fost promovat la gradul de general colonel și prim adjunct al ministrului de Interne. La 8 martie 1978 el a fost numit ministrul Turismului, și a primit sarcină să transforme această uriașă organizație într-o anexă a serviciului de spionaj al

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

României. La câteva zile după ce eu am primit azil politic, Doicaru a fost arestat, împreună cu alți câțiva generali de securitate care au lucrat împreună cu mine. El a fost eliberat câteva luni mai târziu, dar a fost trecut în rezervă, deoarece a refuzat să semneze declarațiile compuse de anchetatori, din care rezulta că eu aș fi fost recrutat de "serviciile imperialiste" de spionaj de pe când aveam zece ani, și că aș fi fost infiltrat de aceste servicii în DIE. Ambasadorul Aurel Dragoș Munteanu, care, după anul 1990, a condus Ambasada României din Washington, și apoi a demisionat în semn de protest față de politica duplicitară a regimului Iliescu, mi-a povestit recent că, la doar câteva zile după împușcarea lui Ceaușescu, generalul Doicaru s-a prezentat la el, îmbrăcat în uniformă militară, cu toate decorațiile pe piept. Pe atunci, ambasadorul Munteanu era membru al conducerii Frontului Salvării Naționale (FSN), și Doicaru s-a oferit să doteze FSN-ul cu "un nou serviciu de spionaj, mai bun decât tot ce a avut România până acum". Nu știu ce a fost în capul lui Doicaru la acea vreme, dar, bazându-mă pe cei 18 ani cât am lucrat cu el zi de zi, sunt convins că ar fi creat un organ de spionaj a cărui activitate ar fi fost îndreptată, cu prioritate, împotriva Uniunii Sovietice. Doicaru nu și-a realizat însă visul și, curând, a plătit cu viața curajul său. La o săptămână după împușcarea lui Ceaușescu, a venit la București ministrul de Externe sovietic, Eduard Șevardnadze, fost șef al KGB în Republica Georgia și, de îndată ce acesta a părăsit Bucureștiul, conducerea FSN a numit ca șef al spionajului român pe agentul KGB Mihai Caraman. Potrivit ambasadoru-

Ion Mihai Pacepa

lui Aurel Dragoș Munteanu, propunerea oficială pentru numirea lui Caraman a fost prezentată conducerii FSN de Sergiu Celac, devenit peste noapte ministru de Externe al României, și a fost puternic susținută de Petre Roman, devenit la data de 29 decembrie 1989 prim ministru. Faptul că Sergiu Celac a făcut această propunere nu mă surprinde. În *Moștenirea Kremlinului*, am descris că, în vara anului 1978, DIE, la a cărui cârmă încă mă mai aflu, l-a informat pe Ceaușescu despre o întâlnire secretă între Celac și un fost "coleg" sovietic al acestuia, de la Institutul de Relații Internaționale din Moscova, care i-a oferit "înalte răspunderi" în guvernul ce va fi instalat în România post-Ceaușescu. Dictatorul l-a îndepărtat imediat pe Celac din funcția de adjuncț de șef de secție la CC al PCR și din aceea de translator personal al său pentru rusă și engleză, dar nu a ordonat arestarea lui, spre a nu irita Kremlinul. Faptul că, în decembrie 1989, ilustrul necunoscut Sergiu Celac a devenit unul dintre conducătorii României este încă un indiciu că Moscova a fost implicată în sângeroasele evenimente desfășurate în România atunci. Iar faptul că, un an mai târziu, Doicaru a fost găsit mort într-o pădure, întărește aceste suspiciuni. Autoritățile române au emis un scurt comunicat, arătând că moartea lui Doicaru s-ar fi datorat unui "accident de vânătoare". Nu am crezut nici un moment în această variantă, deoarece am fost de multe ori la vânătoare cu generalul Doicaru și știu că a fost un vânător excepțional și experimentat. Mai mult, autoritățile române au interzis autopsierea cadavrului, ceea ce mi-a întărit suspiciunea că Doicaru a fost

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

omorât pentru a i se închide gura. Între anii 1972 și 1978, Doicaru a supravegheat, împreună cu mine, activitatea unității speciale de contraspionaj împotriva URSS și a celorlalte țări socialiste (U.M. 0920/A). Ca atare, el cunoștea în detaliu legăturile secrete ale lui Caraman cu spionajul sovietic, precum și identitatea altor agenți ai KGB apăruiți subit, după împușcarea lui Ceaușescu, în diferite funcții importante din conducerea României.

CAPITOLUL 6

HRUȘCIOV DECLARĂ RĂZBOI TEHNOLOGIC CAPITALISMULUI

32. Alexandr Nikolaevici Șelepîn a fost, până în 1958, prim secretar al Comitetului Central al Comsomolului. În acea calitate el "organizat" câteva sute de mii de tineri în brigăzi "voluntare", menite să dea viață programului lui Hrușciov de "destelenirea pământurilor virgine". Astfel, el a intrat în grațiile noului dictator din Kremlin, iar Hrușciov, ca recompensă, l-a promovat în Biroul Politic. În toamna anului 1958, Prezidiul Biroului Politic a analizat activitatea internă și externă a KGB pe baza unui raport prezentat de șeful său, generalul Ivan Serov. Șelepîn, potrivit istoricului sovietic Roy Medvedev, dorea de mult să devină șef al KGB. El a laudat "agresivitatea și fermitatea" de acțiune a KGB pentru lichidarea "dușmanilor poporului", dar a criticat cu duritate "activitatea lamentabilă a KGB în confruntarea ideologică cu Occidentul". Biroul Politic a fost de acord cu criticile lui Șelepîn, iar, în consecință, câte-

va zile mai târziu acesta l-a înlocuit pe Serov la conducerea KGB. În comunitatea de informații a blocului sovietic, Șelepin a fost considerat drept autorul "intelectualizării" poliției politice, interne și externe. În următorii trei ani, el a încadrat în KGB și PGU peste zece mii de absolvenți ai universităților și politehnicilor sovietice. În anul 1961, când Șelepin a fost promovat secretar al Comitetului Central, cca. 85% dintre ofiterii KGB aveau studii superioare, iar cca. 70% dintre lucrătorii în domeniul contrainformațiilor interne vorbeau limbi străine. Șelepin a fost urmat la conducerea KGB de generalul Vladimir Efimovici Semiciastnii, un tânăr de 37 ani, coleg cu Șelepin la Comsomol și promovat, în 1959, ca prim adjunct al șefului KGB. Semiciastnii, poreclit "Omul de Fier", a continuat procesul de "intelectualizare" a poliției politice sovietice, în perioada anilor 1961-1967.

CAPITOLUL 7

SPIONAJUL TEHNOLOGIC TOTAL

33. Aleksandr Stepanovici Popov (1859-1906) a fost un inginer rus care, în anul 1896, a construit un aparat de radio primitiv, primul receptor de unde electromagnetice. Conform versiunii sovietice a biografiei sale, la acea dată Popov nu știa că un aparat similar, dar mult mai complex, construit de inventatorul italian Guglielmo Marconi (1874-1937) era deja folosit cu succes în noul domeniu al radio-telegrafiei. Ulterior, Marconi a creat comunicațiile pe unde scurte -herțiene- care au pus baza sistemelor moderne de radio transmisiuni la mare dis-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

tanță. Pentru aceasta, în anul 1909, Marconi a primit premiul Nobel pentru fizică. Sovieticii au decretat, însă, că radioul a fost inventat de Popov, și acesta a fost apoi considerat tatăl radiofoniei în toate țările satelite ale URSS.

34. În anul 1964, când Gheorghiu-Dej a înlocuit numele rusești atribuite unor străzi din localitățile țării, strada Alexandru Popov a devenit strada Nuferilor, nu strada Marconi. Evident, dictatorul român nu a avut curaj să conteste pretenția Moscovei, că radioul a fost inventat de Popov.

CAPITOLUL 8**PASIUNEA LUI DEJ PENTRU
SPIONAJ INDUSTRIAL**

35. Central Intelligence Agency, National Foreign Assessment Center:
Economic Development in Eastern Europe, pg. 235.
36. Alexandru Moghioroș a fost arestat în anul 1936 și condamnat pentru activitate de spionaj în favoarea Uniunii Sovietice. În procesul lui, desfășurat la Craiova, au mai fost implicate un număr de 16 persoane care lucrau pentru spionajul sovietic. Printre ele s-au aflat: Ana Pauker, Dimiter Colev (ulterior românizat ca Dumitru Coliu), Lazăr Grünberg și Lili Donca Simo.
37. *Directory of Officials of the Socialist Republic of Romania for the use of U.S. Government Officials*, elaborat de National Foreign Assessment Center din Central Intelligence Agency, pg. 126.

38. Detalii suplimentare privind acțiunea "Geneza" se pot găsi în prima mea carte, *Red Horizons* (Washington DC: Regnery Gateway, ediția a II-a, 1990) pg. 256-257.

CAPITOLUL 9

LENINISMUL KREMLINULUI

39. Cel mai complex studiu asupra formării, dezvoltării, funcționării și decăderii Imperiului Otoman a fost întreprins de scriitorul german J.F. von Hammer-Purgstall în cele 10 volume ale cărții sale *Geshichte des ossmanischen Reiches* (Berlin: Ullstein, 1827-1835, reeditate în 1963).
40. Unul dintre cele mai substanțiale studii occidentale asupra imperiului ruso-sovietic îl constituie cele 14 volume ale cărții istoricului Edward Hallet Carr, intitulată *A History of Soviet Russia* (London: Heineman, 1978).
41. În cele 10 volume ale cărții sale *Geshichte des ossmanischen Reiches*, scriitorul german J.F. von Hammer-Purgstall desfășoară un studiu extrem de documentat asupra rolului avut de sistemul *devsirme* în dezvoltarea, funcționarea și decăderea Imperiului Otoman. Potrivit autorului, prima perioadă a Imperiului (1300-1481) a fost caracterizată de o continuă extindere geografică cu ajutorul războaielor, alianțelor și cumpărării de teritorii. În acești ani Poarta Otomană a cucerit Anatolia, Tracia, Macedonia, Bulgaria și Serbia. Baiazid I (1389-1402) a definitivat cucerirea Balcanilor și a devenit primul conducător care a primit titlul de sultan. Ultimul sultan al acestei perioade, Mahomet (Mehmed) al II-lea (1451-

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

1481), a creat sistemul polițienesc-administrativ *devsirme*, cu ajutorul căruia a otomanizat și guvernat noile teritorii. După ce și-a consolidat puterea în Anatolia și Balcani, Poarta Otomană a continuat extinderea teritorială. Sub Selim I (1512-1520) a cucerit Siria, Palestina, Egipt și Algeria. Urmasul său, Soliman Magnificul (1520-1566), i-a extins dominația asupra României și Ungariei, a anexat Tripoli și Mesopotamia, și a pus Marea Mediterană sub controlul marinei otomane. Sub Mehmed III (1574-1595) Poarta a cucerit Caucazul și Azerbaijanul. În totu acești ani *sistemul devsirme* și corpul său de ieniceri au devenit din ce în ce mai puternice, constituind literalmente "inima și plămânii" întregului Imperiu Otoman. Pentru a-i proteja existența, conducătorii sistemului *devsirme* și forța lor militaro-polițienească, Corpul Ienicerilor, au izolat Imperiul Otoman de restul lumii. Aceasta a creat, însă, o stagnare economică, care a deteriorat centrele urbane și a început să erodeze puterea Porții. Încurajate de acest declin economic și social, principalele țări europene au început să creeze alianțe militare cu ajutorul cărora au de-otomanizat Europa. Potrivit autorului citat, Tratatul de la San Stefano (1878) a consfințit eliberarea României, Serbiei, Muntenegrului, Bulgariei și Ciprului. Războiul din Balcani (1912-1913) și înfrângerea catastrofală suferită de Poartă în primul război mondial au avut ca urmare expulzarea otomanilor din restul țărilor europene. În anul 1922, sultanul otoman, Mehmed VI, a fost alungat de pe tron de o revoluție internă care a desființat Imperiul Otoman și a pus bazele Turciei moderne. Aceasta a consemnat atât sfârșitul *sistemului*

devsirme cât și a forței sale militaro-polițienească, Corpul Ienicerilor.

42. Vlad Georgescu, *Istoria românilor*, pg. 231

43. După întronarea lor, domnitorii români au trebuit să dea anual Porții Otomane haraciu, un fel de impozit pe venit, care era plătit exclusiv în monede de aur. Documente de arhivă românești arată că în perioada 1820-1830 haraciul plătit Constantinopolului a reprezentat cca. 45% din totalul bugetului principatelor române. Acești domnitori trebuiau să plătească, de asemenea, peșcheșul, un fel de taxă de afaceri achitată în natură: grâne, cherestea, vite, salpetru. În anul 1751 Poarta Otomană a introdus monopolul asupra comerțului exterior: vasalul instalat pe tron putea exporta produsele țării sale numai după ce Constantinopole "smântânea" tot ce și-a dorit din acel principat, la prețuri auto-stabilite.

44. Congresul al II-lea al PMR s-a ținut între 23-28 decembrie 1955. După numărătoarea adoptată de Ceaușescu în anul 1965, acesta a devenit cel de al VII-lea congres al partidului. Potrivit cărții lui Victor Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român* (pg. 504-505) acest congres a lichidat "gruparea exteriorilor, un partid în partid", după care a adoptat tactica "așteptării". Statuile lui Stalin, care fuseseră demult demolate în URSS, stăteau neatinse în România, iar Brașovul continua să se numească Orașul Stalin. "Interesant este și faptul", menționează autorul, "că partidul nu se simțea obligat să dea membrilor săi și poporului pe care-l conducea nici un fel de explicație privind starea de congelare în care mentinea viața politică".

CAPITOLUL 10**LIMITELE TOLERANȚEI KREMLINULUI**

45. Congresul al III-lea al P.M.R. s-a desfășurat în noua Sală a Palatului, pentru construirea căreia a fost "sistematizat" întregul spațiu dintre Biserica Cretulescu și Biserica Luterană și au fost demolate două lăcașuri de cult, dintre care unul fusese pictat de Ștefan Luchian. Hrușciov, care a condus delegația sovietică la acest congres, a fost atât de impresionat de noua sală încât i-a cerut lui Dej o copie a proiectului de execuție pentru a construi o sală similară, dar la scară mai mare, în interiorului Kremlinului.
46. O descrierea analitică a lucrărilor acestei plenare a fost făcută de Victor Frunză, în cartea sa intitulată *Istoria Partidului Comunist Român*, volumul II, pg. 512-514.
47. Vlad Georgescu, *Istoria Românilor*, pg. 303-304.
48. Victor Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român*, pg. 515-520.

CAPITOLUL 11**DEJ INTRĂ ÎN PANICĂ**

49. Incidentul a fost descris cu umor, în articolul intitulat *Hrușciov chides New York Times correspondent H. Schwartz for shaking head*, publicat în "The New York Times" din 20 iunie 1962, pg. 12.
50. Ultimul articol al ziarului american "The New York Times" despre vizita lui Hrușciov în România, publicat la 24 iunie

1962, a făcut o trecere în revistă a principalelor etape ale vizitei. Când s-a referit la Constanța, (pg. 12, coloana 1) articolul menționează că "Hrușciiov canceled most of programs to rest".

51. Victor Frunză, *Istoria Românilor*, pg. 535.
52. Vlad Georgescu, *Istoria Românilor*, pg. 303-304.
53. Titlul complet a fost *Declarație cu privire la poziția PMR în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale, adoptată la Plenara lărgită a CC al PMR din aprilie 1964*. Declarația a fost prelucrată în "adunări închise" ale "activului" de partid de către cadre din conducerea CC al PMR.
54. Cartea lui Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român*, a dedicat un întreg capitol analizării acestei Declarații. Capitolul este sugestiv intitulat: "Faza a doua: Declarația din Aprilie, sau O Revoluție la Vârf", pg. 527-532.
55. Victor Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român*, volumul II, pg. 536.
56. *Probleme ale relațiilor economice dintre țările socialiste*, publicat în "Biblioteca Viata Economică", nr. 2, 1964. Articolul a început astfel: "Deși nu suntem geografi, ca autorul de la Universitatea Lomonosov, am luat o hartă a țării și, îndelung aplecați asupra ei, am studiat-o sub toate aspectele. Cu toate acestea, n-am reușit să înțelegem care rațiuni obiective ale forțelor de producție în socialism pot face ca pentru industrializarea regiunii Argeș, de exemplu, să aibă o însemnătate deosebită apropierea relativă de Donbas sau Kerson și să nu o aibă apropierea absolută de regiunea limitrofă Brașov, care face parte din același complex economic national? Negăsind

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

nici un fel de rațiuni obiective sau explicații, am putut constata un alt lucru: constituindu-și „complexul interstatal” autorul face totală abstracție de legăturile dintre regiunile românești afectate „complexului” și celelalte regiuni ale țării, substituind acestor legături „apropierea relativă” de regiunile industriale din Ucraina și Donbas, apropiere pe care o subliniază insistent”. Articolul se încheie astfel: „În definitiv, vederile pe care le are autorul este o treabă personală a acestuia. Așa ar fi într-adevăr, dacă autorul n-ar încerca în același timp să umble cu creionul său pe harta țării noastre. Și acest lucru nu i se poate permite!”

57. V. Frunză, *Istoria Partidului Comunist Român*, volumul II, pg. 539-540.

CAPITOLUL 12

A FOST GHEORGHIU-DEJ ASASINAT?

58. „Pravda”, 17 octombrie 1964, pg. 1.
59. Textul complet al „Testamentului” lui Togliatti, tradus din limba italiană în engleză de „The New York Times” a fost publicat în acest ziar la data de 5 septembrie 1964 (pg. 2) sub titlul: *Text of Togliatti's Memorandum on the Problems of World Communist Tactics*.
60. Extrase din „Testamentul” lui Togliatti au fost tipărite în „Pravda”, la data de 10 septembrie 1964 (pg. 3).
61. Robert C. Doty, *Togliatti's Will' Assails Moscow*, în „The New York Times” din data de 5 septembrie 1964, pg. 3.
62. Încercarea de asasinare prin iradiere a lui Nikolai Koklov, ofițerul

Departamentului al XIII-lea care, în 1954, a cerut azil politic în SUA, a fost descrisă în cartea lui Andrew și Gordievski, KGB (pg. 464). Operația a avut loc în septembrie 1957, în Germania Occidentală, unde Koklov locuia în acea vreme. Potrivit relatărilor colonelului PGU Oleg Gordievski, sovieticii au decis să folosească iradierea radioactivă deoarece erau convingeți că autopsia nu va putea descoperi că a fost asasinat. Cu câteva luni înainte, PGU încercase să-l asasineze pe noul președinte al NTS, Vladimir Poremski, dar Wolfgang Wildprett, ofițerul PGU însărcinat să comită crima, a cerut, ca și Koklov, azil politic de cum a ajuns în Germania de Vest. Revelațiile lui Wildprett au provocat un alt scandal politic internațional, și Kremlinul dorea acum să-i "execute" pe ambii "trădători", fără a mai scoate public la iveală mâna PGU. Din fericire, doza de thalium radioactiv folosită împotriva lui Kokhlov a fost prea mică pentru a genera forma de cancer galopant scontată de PGU. Koklov și-a pierdut brusc părul, dar medicii vest-germani nu au putut stabili cauzele fenomenului. În anul 1961, Bogdan Stașinski, un alt ofițer al Departamentului al XIII-lea al PGU, a cerut azil politic și a informat autoritățile SUA despre noua tehnică de iradiere folosită de PGU împotriva lui Koklov. Abia atunci doctorii au reușit să-și explice de ce acesta și-a pierdut, brusc, părul. Analize medicale speciale făcute ulterior lui Koklov, în SUA, au scos în evidență o așa numită "anomalie de cromozoni", specifică iradierii cu izotopi radioactivi.

63. Declarațiile generalului SS Otto Wolf, în legătură cu ordinul lui Hitler de a se organiza răpirea Papei Pius XII, au fost redacte

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

și comentate în articolul intitulat *Magazine Says Hitler Plannet to Abduct Pope*, publicat în "The New York Times" din data de 21 iulie 1991, pg. 7.

**Nume, termeni, sigle,
abrevieri**

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

A

Abakumov, Vsevolod Semionovici - șef al MGB între anii 1946-1951, instrument al proceselor staliniste, executat pentru vina de a le fi promovat.

Andropov, Iuri Vladimirovici - șef al KGB între anii 1967-1982, apoi, pentru câteva luni, înainte de moarte, secretar general al CC al PCUS, conducător al Uniunii Sovietice. În perioada revoltei maghiare din 1956 a fost ambasador la Budapesta.

"Árpád" - denumirea de cod a DIE pentru intervenția din 1956, în Ungaria.

AVM - Serviciul de Securitate Maghiar

B

Bărbădeanu, Alexandru - om politic român, în timpul desfășurării evenimentelor relatate în această carte a îndeplinit funcțiile de membru al Biroului Politic al PMR și de vice-președinte al Consiliului de Miniștri al RPR. Împreună cu Gheorghe Gaston Marin, președintele Comitetului de Stat al Planificării, a sprijinit DIE în derularea operațiunii *"Taifun"*, din 1956, pentru furt de tehnologii occidentale privind rachetele balistice.

Ion Mihai Pacepa

Beria, Lavrenti Pavlovici - șef al securității sovietice în trei rânduri: 1938-1941 și, în continuare, după o "pauză" de șase luni, din iulie 1941 până în 1943 (NKVD), ca și după moartea lui Stalin, 1953, lunile martie-iunie (MVD). Mareșal al Uniunii Sovietice (1945). Executat în 1953.

C

"Cocota" - nume de cod atribuit grupei de prostituate a căror sarcină era obținerea de informații comerciale de la reprezentanții firmelor occidentale interesate în licitația pentru Combinatul Siderurgic Galați.

Comintern - Internaționala Comunistă, nume dat de comuniștii ruși la Internaționala a III-a, desfășurată în anul 1919 la Moscova, la inițiativa lui Lenin (primele două Internaționale au avut loc la Londra -1864- și Paris -1889). Cominternul a fost dizolvat în anul 1943 și recreat, în anul 1947, sub denumirea de Cominform, dizolvat ca organizație, la rândul său, în anul 1956. Cominternul a constituit "pepiniera de cadre" pentru șefii de partid și guvernele țărilor devenite satelite ale Moscovei după încheierea celui de-al doilea război mondial. Cu excepția lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, toți ceilalți lideri comuniști din lagărul socialist european au fost "instruiți" la școala Cominternului.

Covor, Nicolae - ofițerul DIE care a condus operațiunea "Geneza", recompensat cu funcțiile de director general al Academiei de Științe Agricole și Silvice, și de reprezentant permanent al

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

României la FAO (Federația Organizațiilor Agricole).

D

DIE - Departamentul de Informații Externe român a fost creat la 30 martie 1951. Primul șef al acestuia a fost Vasile Vâlcu, trecut la puțină vreme după aceea în munca de partid.

Dimitrov, Gheorghe - conducător comunist, președinte al Guvernului bulgar între anii 1946-1949.

"Documentare" - termen tehnic utilizat de serviciile de informații pentru a defini acțiunea de înzestrare cu documente de identitate și profesionale a unui agent, în scopul "legendării" sale ca persoană, și a-i înlesni astfel misiunea de spionaj sau contraspionaj. De exemplu, Pacepa a fost astfel "documentat", atunci când a plecat în misiune la Agentia Comercială a României în Republica Federală a Germaniei, încât vârsta i-a fost "mărită" cu trei ani, pentru a nu fi considerat de către nemți mult prea tânăr - 28 de ani - pentru postul de șef adjunct al Agenției.

Doicaru, Nicolae - șef al Direcției Regionale de Securitate Constanța, în această calitate fiind cel care a furnizat acuzațiile pentru Procesul Canalul Dunăre-Marea Neagră. Primul conducător al Grupului Z din cadrul DIE, unitatea de "neutralizare" fizică finală a oponentilor și incozilor serviciilor de securitate.

Ion Mihai Pacepa

Drăghici, Alexandru - ministru de Interne al RPR din anul 1955. În toamna anului 1958 îl numește pe I.M. Pacepa șef al Serviciului Tehnico- Științific din DIE, practic șef al spionajului industrial.

Dzerjinski, Felix Edmundovici - întemeietorul serviciilor de securitate sovietice, a condus Ceka/ GPU/ OGPU între anii 1917-1926.

F

Fadeev, Ivan Anisimovici (alias General Fadelkin) - șef al Departamentului al XIII-lea din PGU, profilat pe răpiri și asasinat, implicat în reprimarea revoltei muncitorilor din Berlinul de Est (1953).

"Furnal" - termen de jargon folosit de ofițerii DIE pentru a se referi la sediul central al organizației, percepută ca una ce lucrează în foc continuu, 24 de ore din 24, asemeni unui furnal.

G

Gavriliuc, Mihai - numele românizat al sovieticului Mikhail Gavriliuk, general, i-a succedat "bulgarului" Vasile Vâlcu la conducerea DIE. A fost schimbat din funcție în 1956, după eșecul operațiunii "Taifun", și înlocuit cu Nicolae Doicaru.

"Geneza" - numele de cod folosit de DIE pentru operația destinată

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

obținerii prin furt de la americani a materialului genetic de porumb hibrid. "Geneza" a fost condusă de Gheorghiu-Dej personal. A fost antrenat în această acțiune și ministrul de atunci al Agriculturii, Alexandru Moghioroș. Rezultatele au fost valorificate de Institutul de Cercetări Agricole de la Fundulea.

Gheorghe Gheorghiu-Dej - conducător al României între anii 1955-1965. Prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

Gheorghiu, Lica - una din fiicele lui Dej, actriță de film.

Giosan, Nicolae - șeful operației "Geneza", recompensat cu funcția de președinte al Academiei de Științe Agricole și Silvice, președinte al Marii Adunări Naționale până în anul 1989.

GKNT - Comitetul Sovietic de Stat pentru Știință și Tehnologie

Gottwald, Klement - prim secretar al Comitetului Central partidului comunist și președinte al Republicii Cehoslovacia din anul 1948 până la moarte în 1953.

GRU - Agenția sovietică de informații militare.

Ion Mihai Pacepa

H

"Herbert" - nume conspirativ atribuit directorului comercial al concernului vest-german care a vândut către DIE documente pentru operația *"Taifun"* - Galați.

Hrușciov, Nichita Sergheievici - prim secretar al CC al PCUS (1953-1964), primul conducător al Uniunii Sovietice care a murit pensionar (1971).

I

INO - Departamentul Ceka / GPU/OGPU/ GUGB de Informații Externe Sovietic. A funcționat între anii 1920-1941, atribuțiile sale lărgite fiind preluate de INU.

INU - Direcția de Informații Externe a NKGB/ GUGB/MGB. A funcționat între anii 1941-1954, atribuțiile sale fiind preluate de PGU.

K

Kádár, János - șef al Guvernului maghiar după înăbușirea rebeliunii din Ungaria, între anii 1956-1958 și apoi între 1961-1965. Prim-secretar al Comitetului Central partidului comunist din anul 1957.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

KGB - nume adoptat din anul 1954 pentru a defini securitatea statului sovietic.

"Kilometrul 12" - casă conspirativă a DIE, pe șoseaua București-Ploiești, unde a fost "cazat" Imre Nagy în anul 1956.

L

"Legendare" - termen tehnic folosit de serviciul de informații pentru a defini "acoperirea" unui agent în misiunea ce o are de îndeplinit, în sensul de a-i crea o legendă care să-i estompeze adevărata identitate. Franțuzescul "legender" înseamnă completarea unei ilustrații printr-un text - legendă - cu referire la ceea ce subiectul reprezintă. Este evident că în accepțiunea de aici accentul cade pe "text" iar nu pe "ilustrație", aceasta din urmă putând fi dezvoltată doar prin decodorul legendei. De exemplu: X este agent al unui serviciu de informații dar el este cunoscut și încadrat ca agent comercial la misiunea diplomatică a unei țări.

Lerescu, Constantin - colonel dr. însărcinat în structura Grupului Z cu șefia secției medicale speciale pentru pregătirea și administrarea substanțelor soporifice și otrăvitoare, dar și cu acordarea primului ajutor în caz de nevoie.

M

Malenkov, Gheorghe - a succedat lui Stalin la președinția Consiliului

Ion Mihai Pacepa

de Miniştri al URSS, funcţie pe care a deţinut-o între 1953-1955. Detronat de Hruşciov din prima funcţie în Stat, dar menţinut în conducerea partidului, ca membru al Biroului Politic, el vizitează în toamna anului 1956 România împreună cu noul lider de la Kremlin. Vizita survine odată cu precipitarea evenimentelor din Ungaria şi are în program consultări cu partea română asupra atitudinii de adoptat vizavi de "evenimentele periculoase" din ţara vecină.

"Meliţa" - nume atribuit postului de radio "Europa liberă".

MGB - Ministerul Securităţii Statului al URSS. A funcţionat sub această denumire între anii 1946-1954.

Mikoian, Anastasie - om politic sovietic, specialist în probleme economice, ultima înaltă funcţie ocupată fiind aceea de preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem, între anii 1964-1965. A participat la întâlnirile lui Hruşciov cu Dej privind aportul României la rezolvarea revoltei din Ungaria din anul 1956.

"Moara" - nume de cod folosit de DIE pentru întreaga operaţiune destinată Combinatului Siderurgic Galaţi.

MVD - Ministerul Sovietic al Afacerilor Interne, denumire adoptată începând cu anul 1946.

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

N

Nagy, Imre - prim ministru al Ungariei între anii 1953-1955, ca și câteva luni în 1956. După eșecul revoltei maghiare a fost condamnat și executat (1958).

"Neutralizare" - termen utilizat în limbajul PGU, la indicația lui Hrușciov, în locul acelor de "răpire" și "asasinat" (care defineau obiectul de activitate al Secției a IX-a, transformată și ea în Departamentul al XIII-lea). În România, atribuțiile serviciului de "neutralizări" al Securității au fost exercitate de Grupul Z. Z, ca ultima literă a alfabetului, simboliza soluția finală, de anulare fizică a unui incomod. Primul șef al Grupului Z a fost generalul Nicolae Doicaru.

Nomenklatura - transpus în românește "nomenclatura", termen împrumutat din limbajul sovietic, folosit pentru a defini elita conducătorilor de partid și de stat.

P

Paniuşkin, Alexandr Semionovici - primul șef al PGU, urmaşa INU. Numit de Hrușciov în 1953. A condus PGU între anii 1953-1956, când a fost înlocuit cu Aleksandr Mihailovici Saharovski.

PGU - Direcția Întâi Centrală (Informații Externe) a KGB

R

Rákosi, Mátyás - prim secretar general al Comitetului Central al partidului comunist din Ungaria. Între anii 1952- 1953 este și Președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare.

"Radu" - nume de cod atribuit de Ceaușescu dispozitivului miniaturizat pentru iradiere secretă, făcut cadou Securității române de KGB, în 1970. O asemenea metodă a fost utilizată de sovietici în toamna anului 1964, pentru a provoca cancerul galopant de care a murit în primăvara următoare Gheorghiu-Dej.

Rajk, László - ministru maghiar de Externe, spânzurat la ordinul INU în anul 1949, când sovieticii au instaurat în Ungaria republica populară. Osemintele lui Rajk au fost reînhumate la data de 6 octombrie 1956, manifestațiile de stradă desfășurate cu prilejul ceremoniei devenind un simbol al protestului și dorinței populației maghiare pentru retragerea trupelor sovietice din Ungaria.

Razvedka sovetnic - înalt funcționar al serviciilor secrete sovietice însărcinat cu misiunea de a conduce și îndruma serviciile de securitate externă, consilier de informații externe.

"Rafala" - nume de cod atribuit de DIE pentru unitatea specială creată în scopul spionării reprezentanților occidentali interesați

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

de Combinatul de la Galați.

“Rezidență” - Termen oficial, folosit pentru filialele DIE din străinătate, preluat din rusescul “rezidentura”, utilizat de PGU. Desigur, originea termenului este latină, lat. “residentia”, și definește, ca și în engleză, franceză sau germană dreptul și starea unei persoane care se stabilește într-o țară străină în calitate de rezident, adică de reprezentant diplomatic ori persoană stabilită temporar în alt loc decât țara al cărei cetățean este. În limbajul DIE el semnifica acoperirea diplomatică pentru spioni.

S

Saharovski, Aleksandr Mihailovici - șef al PGU între 1956-1971.

Serviciul de spațiu - termen folosit pentru instituțiile care ofereau acoperirea diplomatică a spionilor în străinătate. Așa, de pildă, era utilizat ca “serviciu de spațiu” Ministerul Comerțului Exterior și agențiile sale.

Serov, Ivan Alexandrovici - a fost, între anii 1954-1958 primul șef al Comitetului Securității Statului, KGB.

Soporific (substanță soporifică) - medicament care are proprietatea de a produce somn: somnifer, hipnotic. Substanțele soporifice au fost utilizate de Grupul Z dar, se înțelege, pentru a obține

Ion Mihai Pacepa

somnul letal sau pentru hipnoza destinată "mărturiilor complete".

SSI - Serviciul Secret de Informații Român, organ de spionaj și contraspionaj, a cărui conducere a fost preluată, de la începutul anului 1945, de către INU. De la crearea DIE, în 1951, SSI a fost integrat în structurile acestuia, constituind "pepiniera de cadre", instruită prin curs intensiv de informații externe la rezidența INU, din București, sau la școala de informații a PGU, din URSS. Comandantul grupului SSI pregătit de sovietici a fost Constantin Munteanu, devenit ulterior expert în problemele palestiniene, iar comisarul politic al acestuia Zeides Emanuel.

Stoica, Chivu - prieten apropiat al lui Gheorghiu-Dej, după moartea acestuia președinte al Consiliului de Stat al României între anii 1965-1967.

0

Ș

Selepin, Alexandr Nicolaevici - șef al KGB între anii 1958-1961.

T

"Taifun" - denumire de cod folosită de DIE pentru obținerea de informații și tehnologii privind rachetele balistice americane. Au fost implicați ofițerii DIE Gheorghe Horobeț și Nicolae

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Ciuciulin. În urma "vărsării" numelui lui Pacepa de către cei doi, cu ocazia interogării la care au fost supuși în Germania de către americani și germani, autorul acestei cărți a trebuit să fie retras de la rezidența, cu acoperire comercială, din Germania Occidentală.

"Teascu" - nume de cod al grupului format din specialiști ai DIE și Securității din ministerele de Comerț Exterior și de Finanțe a cărui misiune era analiza datelor obținute de "Rafala", "Cocota" și "Vizorul" privind Combinatul Siderurgic Galați.

TS - Serviciul Tehnico -Științific al DIE.

V

"Vârșă" - a deconspira identitatea cuiva, sub presiune (anchetă, interogatoriu).

"Vizorul" - nume de cod pentru cei însărcinați să fotografieze și scoatească documentele de afaceri și comerciale ale occidentalilor interesați de Combinatul Siderurgic Galați.

VPK - Comisia de Industrie Militară Sovietică. A devenit din anul 1955, la indicația lui N.S. Hrușciov, principalul instrument de promovare a spionajului industrial. În anul 1956, VPK avea în fruntea sa un Comitet Executiv în a cărui componentă intrau șeful KGB, ministrul Apărării Naționale ca și șefii celor mai

Z

Ion Mihai Pacepa

importante ministere industriale implicate în producția de
armament.

BIBLIOGRAFIA pentru acest volum este citată în cuprinsul
Notelor Autorului. Bibliografia generală, a tuturor
documentelor consultate pentru scrierea *Cărții Negre a
Securității*, ca și un **INDEX** de nume și termeni folosiți în
toate cele trei volume vor fi publicate în ultimul volum.

CUPRINS

Capitolul 1:	
Fratele mai mic al PGU	9
Capitolul 2:	
Spionajul sovietic îl asasinează pe Imre Nagy	20
Capitolul 3:	
Asasinatul politic devine instrument de politică externă	31
Capitolul 4:	
Spionând pentru Moscova	38
Capitolul 5:	
Isteria rachetelor	48
Capitolul 6:	
Hrușciiov declară război tehnologic capitalismului	55
Capitolul 7:	
Spionajul tehnologic total	62
Capitolul 8:	
Pasiunea lui Dej pentru spionaj industrial	71
Capitolul 9:	
Ienicerii Kremlinului	84
Capitolul 10:	
Limitele toleranței Kremlinului	92

CARTEA NEAGRĂ A SECURITĂȚII

Capitolul 11:

Dej intră în panică 100

Capitolul 12:

A fost Gheorghiu-Dej asasinat? 108

Note 115

Nume, termeni, sigle, abrevieri 140